Vol. IX

No. 5

26th March, 1976.

(Friday)

6 Chaitra, 1898 S. E.

THE ANDHRA PRADESH
Legislative Assembly Debates

OFFICIAL REPORT

CONTENTS

	PAGES
Oral Answers to Questions. ..	487
Short Notice Questions and Answers. ..	511
Calling attention to matter of Urgent Public Importance. :	
re: Injustice done to the workers of A.P. Equipment Corporation, Visakhapatnam. ..	523
Paper laid on the Table :	
Notification issued under A.P. Panchayat Samithis and Zilla Parishads Act, 1959. ..	524
Paper placed on the Table :	
Stainless steel units registered. ..	525
Government Bill:	
The A.P. Appropriation (No. 2) Bill, 1976. ..	527
Non-official Business: ..	
Non official Bill:	
The A.P. Free Legal Aid to the Poor Bill, 1976. ..	550
Non-official Resolution :	
re: Cancelling the levy of paddy on ryots having less then five acres of land and collect levy of paddy in graded-Syestem from those who have more than five acres of land. ..	571

PRINTED BY THE DIRECTOR OF PRINTING, GOVERNMENT OF ANDHRA PRADESH
AT THE GOVERNMENT CENTRAL PRESS, HYDERABAD
1976

THE

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Principal Officers

Speaker:	Sri R. Dasaratharama Reddy
Deputy Speaker:	Sri Syed Rahmat Ali
Panel of Chairmen:	1. Smt. T. E. S. Ananda Bai 2. Sri Gamago 3. Sri Y. Venkata Rao 4. Sri N. Venkata Ratnam 5. Sri M. Nagi Reddy 6. Dr. B. Kalavathy
Secretary:	Sri G. Ramachandra Naidu
Deputy Secretaries:	1. Sri E. Sadasiva Reddy 2. Sri D. L. Narasimham
Assistant Secretaries:	1. Sri M. Ramanadha Sastry 2. Sri S. Purnananda Sastry 3. Sri K. Satyanarayana Rao 4. Sri R. N. Sarma 5. Sri K. Kutumba Rao 6. Sri Md. Ghouse Khan
Chief Reporter:	Sri Habeeb Abdur Rahman

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES
OFFICIAL REPORT

Forty first Day of the Sixth Session of the Andhra Pradesh Legislative Assembly.

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Friday the 26th March, 1976.

The House met at Half-past Eight of the Clock.

(MR. SPEAKER IN THE CHAIR)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

Recommendations of the 'Pay Revision Commissioner'

601—

*6967-Q.—Sri C.V.K. Rao (Kakinada):—Will the Minister for Finance be pleased to state:

(a) whether the State Pay Revision Commissioner submitted his report;

(b) whether Commissioner recommended D. A. merged pay scales for the State Government employees;

(c) the other recommendations made by the Commission; and

(d) whether the Government studied the report and apporoved it; and

(e) if not, the reasons there for?

The Minister for Finance (Sri P. Ranga Reddy):—(a) Yes Sir,

(b) Yes Sir,

(c) A copy of the Report of the Pay Revision Commissioner has been supplied to the members of the House.

(d) Yes Sir. To the extent of D. A. merged scales and principles of fixation of pay with provision for notional fixation of pay from 1st January, 1974 and monetary benefit from 1st May, 1975 (i.e) salary for May, 1975 payable in June, 1975 orders have already been issued.

Orders have also been issued in regard to enhancement of remuneration to menials paid from contingencies and enhancement of subsidy to Rural Medical Practitioners and Maternity Assistants.

*An asterisk before the name Indicates confirmation by the Member.

In regard to the recommendations of the Pay Revision Commissioner about Special Pays, it has been decided to defer these proposals.

The concerned departments have been asked to examine the recommendations of the Pay Revision Commissioner regarding higher starts, fixed pay posts, replacement of subsidised system of rural medical relief by full time practioners.

(e) if not, the reasons therefor.

(f) Does not arise.

శ్రీ ఎన్. వెంకటరత్నం (గుంటూరుII): అధ్యక్షా. రాష్ట్ర వేతన నిర్ణయ కమీషనర్ రిపోర్టులో కొన్ని డిపార్టుమెంట్సులో కొన్ని తేడాలు వచ్చాయని, కొంతమందికి అన్యాయాలు జరిగాయని రిప్రిజంటేషన్సు పెట్టుకోవడం జరిగింది. అవి పరిశీలన చేసారా? చేసే వారికి ఏవిధమైన రిలీఫ్ ఇచ్చారు?

శ్రీ పి. రంగారెడ్డి:—పే రివిజన్ కమీషనర్ అన్ని పరిశీలన చేసి వారి రికమెండేషన్సు ఇచ్చారు. ప్రభుత్వం అవి అంగీకరించి ఆ రకంగా ఉత్తర్వు చేసింది. ఏమైనా రిప్రిజంటేషన్సు పే రివిజన్ కమీషనరుకు పెట్టుకుంటే—అవి పరిశీలన చేయకుండా ఉంటే—అటువంటి రిప్రిజంటేషన్సు ఇస్తే వాటిని పరిశీలన చేస్తున్నాము. వారు ఇచ్చిన రికమెండేషన్సులో ఎక్కువ, తక్కువ చేయమని అంటే ఆ రికమెండేషన్సు ప్రకారంగా ఉత్తర్వులు ఇవ్వడం జరిగింది.

శ్రీ ఎన్. వెంకటరత్నం: పే రివిజన్ కమీషనర్ రిపోర్టు ఇంప్లిమెంటు చేసిన తరువాత కాలేజీ లెక్చరర్సుకు టోటల్‌గా ఎక్కువ వచ్చినా ఇదివరకున్నటువంటి డి. ఎ కన్న ఇప్పుడు వచ్చే డి. ఎ. తగ్గిపోవడం జరిగింది. అందుచేత వారికి అన్యాయం జరిగిందని తరువాత రిప్రిజంటేషను ఇచ్చారు.

శ్రీ జె. వెంగళరావు:—పే రివిజన్ కమీషనర్ చేసిన రికమెండేషన్సును యాజ్ ఇట్ ఈజ్ అమలు చేసాము. అందుచేత ఇక ఎవరు ఏ రిప్రిజంటేషన్సు పెట్టినా అవి అమలు జరుగవు.

శ్రీ ఎమ్. నాగిరెడ్డి (గురుజాల):—పే రివిజను కమీషనర్ చేసిన రికమెండేషన్సును ప్రభుత్వం చాలా సుహృద్భావంతో యాక్సెప్టు చేసింది. సెక్రెటేరియట్‌లో కోఆపరేటివ్ క్రెడిట్ చాలా సుహృద్భావంతో యాక్సెప్టు చేసింది. సెక్రెటేరియట్‌లో కోఆపరేటివ్ క్రెడిట్ సొసైటీ, కోఆపరేటివ్ స్టోర్సు అని రెండు ఎన్.జి.ఒలు పెట్టుకున్నారు. గవర్నమెంటు ఉద్యోగస్థులందరికి డి.ఎలు. వేతనాలు పెంచారు కాని వారి క్రింద పని చేస్తున్నటువంటి వారికి కరువు భత్యం—అవి ఇవ్వడం జరుగలేదు. అందుచేత వారికి కూడా ఇచ్చేట్లుగా ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకొంటుందా?

శ్రీ పి. రంగారెడ్డి:—ఇప్పటికి అటువంటి ఆలోచన ఏమీ లేదు.

శ్రీ ఎమ్. నాగిరెడ్డి: సెక్రెటేరియట్ ఎన్.జి.ఒస్ కోఆపరేటివ్ క్రెడిట్ సొసైటీ అనీ, కోఆపరేటివ్ స్టోర్సు అని పెట్టుకున్నారు. వాటిలో 20, 25 మంది పని చేస్తున్నారు. వారి క్రింద పనిచేసేవారికి మీ ప్రభుత్వానికి నిరాకరిస్తున్నారు. వారికి జీతాలు పెంచడం కాని ఇతర సదుపాయాలు కాని కల్పించడం

లేదు. వారికి చార్జిషీట్సు కూడా ఇస్తూ ఉంటారు. అందుచేత ప్రభుత్వోద్యోగు లకు ఇస్తున్నట్లుగా వారికి కూడా ఇచ్చేట్లు చేస్తారా ?

శ్రీ పి. రంగారెడ్డి:—మా పలుకుబడి కంటె గౌరవసభ్యుల పలుకుబడే బాగా ఉంటుంది. వారు చెబితే బాగా వింటారు.

Persons Working in Hindustan Steel Construction Ltd. Vizag

602—

*7731.(X)Q.—Sri P. Sanyasi Rao (Visakhapatnam):—Will the Minister for Industries be pleased to state;

(a) the number of persons working in the Hindustan Steel Construction Ltd. Vishakhapatnam, which carries on works in Visakapatnatnam steel Plant area;

(b) the number of local candidates to whom employment was provided in it and the number of ryots who lost their lands that are provided with employment in it;

(c) the number of contractors to whom Hindustan Steel Construction Limited entrusted works and whether it is a fact that these contractors are employing others without giving employment to the local ryots; and

(d) whether the local Legislator has given any representation to the District Collector in this matter and the steps taken by the Government thereon?

The Minister For Industries (Sri P. Basi Reddy).—(a) 78 (excluding officers)

(b) Local candidates - 45

No. of ryots who lost their lands that are provided with employment - about 10.

(c) Hindustan Steel Construction Limited entrusted the works to 2 sub-contractors. According to available information the sub-contractors provide employment to local ryots.

(d) Yes, Shri P. Sanyasi Rao, M.L.A. has given a representation on 30th October 75 regarding employment of persons from the families whose lands were acquired for Steel Plant The matter was inquired into and a reply was sent to Sri P. Sanyasi Rao by the Government on 30-12-1975.

శ్రీ పి. సన్యాసిరావు :— ఇప్పుడు ఆ. కు సమాధానము చెబుతూ 10 మంది అన్నారు. అందులో ఎంత మంది రైతులు, స్థానికులు అని చెప్పగలరా? సబ్ కాన్ట్రాక్టరు రైతులను తీసుకున్నట్లు చెప్పారు. ఎంతమందిని తీసుకొని చేస్తున్నారు ? సబ్ కాన్ట్రాక్టర్సు కాని కంపెనీవాండ్లు కాని మీ ఉత్తర్వులను అమలు చేయనప్పుడు మీరు తీసుకున్నటువంటి చర్యలు ఏమిటి ?

శ్రీ పి.బసిరెడ్డి:—అక్కడ ఇద్దరు సబ్ కాన్‌ట్రాక్టర్సు ఉన్నారు. రిగ్గులతో బాటు వారి పెర్మనెంటు స్టాఫ్ 19 మంది వచ్చారు. స్థానికులతో ఆ పని సాధ్యం కాదు. మిగిలిన ఉద్యోగాలన్ని భూములు పోగొట్టుకున్నవారికి, డిస్ ప్లేస్డ్ పెర్సన్సుకు ఇచ్చారు. ఈ విషయంలో కలెక్టరుగారు చాలా శ్రద్ధ తీసుకొంటున్నారు.

శ్రీ పి.సన్యాసిరావు:—మంత్రిగారికి వాస్తవ రిపోర్టు రాలేదు. టెక్నికల్‌గా కావలసిన వారికి వేసుకున్నందుకు అభ్యంతరం లేదు. కూలి పనులు చేసేవారిని 45 మందిని వేసారని అంటున్నారు. 25 మందిని తీసుకోనడం జరిగింది. మిగిలిన 20 మందిని వారి ఇష్టం వచ్చిన వారిని వేసుకున్నారు. టెక్నికల్‌గా వారినిగురించి మేము అడగడం లేదు. మేము వారి గురించి డిమాండు చేయడం లేదు. స్థానిక రైతుల విషయంలో మేము అడుగుతున్నాము. మీరు పంపిన ఉత్తర్వులను వారు ఇంప్లిమెంటు చేయక పోతే మీరు ఏమి చర్యలు తీసుకొంటున్నారు?

శ్రీ పి.బసిరెడ్డి:—50 మందిని. 85 మందిని వేసుకున్నారు. అందులో ఒకరు పది మందిని రిగ్గుల వెంట తెచ్చుకున్నారు. మరొకరు 17 మందిని తెచ్చుకున్నారు మిగిలినవారు రైతులే. ఆ రైతులు ఆ రిగ్గులను ఆపరేట్ చేయడం సాధ్యం అయ్యే పని కాదు. కలెక్టరుగారు ఈ విషయంలో ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకొంటున్నారు. డిస్ ప్లేస్డ్ పెర్సన్సుకు, భూములు పోగొట్టుకున్న వారికి ఎంప్లాయిమెంటు ఎక్‌చేంజిల నుంచి ఎగ్జంప్షను ఇవ్వాలని లేబరు డిపార్టుమెంటు ఆలోచనలో ఉంది.

శ్రీ పి.సన్యాసిరావు:—నేను చెప్పేది ఇండస్ట్రీసు మినిస్టరుగారు సరిగా అర్థం చేసుకోవడం లేదు. నా నియోజక వర్గంలో ఉన్న విషయాలు ప్రభుత్వం దృష్టికి తెస్తే కలెక్టరుగారు సరిగా చేస్తున్నారు అని మంత్రిగారు అంటున్నారు. సరిగా చేస్తే ఈ ప్రశ్న ఎందుకు వేయవలసి వచ్చింది? స్థానిక రైతులను వేయక పోవటంవల్లే కలెక్టరుగారు చేస్తాము అన్నారు. కాబట్టి సెంట్రల్ గవర్నమెంటు వారితో సంప్రదించి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తగిన ఆర్డర్సు ఇవ్వడం చాలా మంచిది. కనుక ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం ఏమి చేస్తుంది?

శ్రీ పి.బసిరెడ్డి:—ప్రభుత్వం చాలా జాగ్రత్తగా పని చేస్తున్నది. గౌరవ సభ్యులు ఎన్నో పిటిషన్సు పెట్టారు. ఎన్నో ప్రసంగాలు చేసారు. ఈ స్టీల్ ప్లాంటు గురించి జనరల్ డిస్కషన్‌లో కూడా మాట్లాడారు. ఈ విషయంలో కలెక్టరుగారు శ్రద్ధ తీసుకొంటున్నారు. కలెక్టరుగారినుంచి, స్టీల్ అథారిటీ ఆఫ్ ఇండియా నుంచి రిపోర్టు తెప్పించుకున్నాము. మీ శక్తి కొలది కృషి చేస్తున్నాము. లేబరు డిపార్టుమెంటు వారు స్థానికులకు ఎంప్లాయిమెంటు ఎక్స్‌చేంజి అన్వయించకుండా ప్రయత్నం చేస్తున్నారు.

శ్రీ పి.సన్యాసిరావు:—సభ్యులు చెప్పిన విషయం మీద మంత్రిగారికి గౌరవం లేదు.

శ్రీ పి.బసిరెడ్డి:—ఇది యెట్లా? హాయస్ట్ అథారిటీకి వ్రాసారు, తర్వాత కలెక్టరుకు వ్రాసారు.

Attaching of Iron ond Steel Divison to the Office of the Dy. Chief Controller of Imports and Exports, Hyderabad.

603—

* 7787 Q.—Sri Nissankararao Venkataratnam :—Will the Minister for Industries be pleased to refer to the answer to Unstarred LAQ No. 4180 placed on the Table of the House on 31-3-75 and state :—

(a) whether the State Government have requested the Chief Controller of Imports and Exports, New Delhi, to attach the Iron and Steel Divison to the Office of the Deputy Chief Controller of Imports and Exports, Hyderabad detaching it from Joint Chief Controller of Imports and Exports, Madras ; and

(b) if so, whether any decision has been received ?

The Minister for Fisheries (Sri D. Munuswamy) :—(a) & (b) Yes Sir. The request made to attach the Iron and Steel Division to the licensing authorities within the State of Andhra Pradesh viz., Deputy Chief Controller of Imports and Exports, Hyderabad and Controller of Imports and Exports, Visakhapatnam detaching it from the office of the Joint Chief Controller of Imports and Exports, Madras has been complained with by the Chief Controller of Imports & Exports, New Delhi. Accordingly from 1st April, 1975 the Deputy Chicf Controller of Imports and Exports, Hyderabad and Controller of Imports and Exports, Visakapatnam are the licensing authorites in respect of iron and steel items for actual users situated in their jurisdiction.

శ్రీ ఎన్. వెంకటరత్నం:—ఇదివరకు వేసినటువంటి ప్రశ్న యేమిటంటే యీ ఆఫీసు మద్రాసులో ఉందని మన వాళ్ళు అక్కడకు వెళ్ళి తీసుకొనడానికి యిబ్బంది పడుతున్నారు, పైగా దాని మీద వచ్చే సేల్సుటాక్సు అ స్టేట్ కే పోతోంది. అందుచేత మనము యిక్కడ ఆఫీసు యెందుకు స్టార్టు చేసుకోకూడదంటే ఢిల్లీ చీఫ్ కంట్రోలరుకు వ్రాశాము రిప్లయి కోసం చూస్తున్నామని అన్నారు. ఇంకొక విషయం, దీనివల్ల యిబ్బంది జరుగుతున్న మాట యదార్థమేనని అంగీకరించారు. The Mineral and the Metal Trading Corporation through which the question is being revised for having its branch–but no material is being utilised through the branch. అని రిప్లయి యిచ్చారు. ఈ బ్రాంచస్ ద్వారా యీ మెటీరియల్ వారి ద్వారా డిస్ట్రిబ్యూట్ చేస్తున్నారు. ఇప్పటికీ మద్రాసు తెచ్చుకోవడం జరుగుతోంది.

Sri D. Munuswamy :—From 1975 onwards everything is going on very fair Sir.

శ్రీ ఎన్. వెంకటరత్నం :—అయితే మద్రాసు బ్రాంచెస్ ద్వారా యెందుకు డిస్ట్రిబ్యూట్ అవుతోంది. అయితే దాని మీద మనవాళ్ళు రిలీజ్ చేసే సరుకు మీద సేల్సు టాక్సు పే చేస్తున్నారు. అది మన స్టేట్ కు వస్తుందా ? లేకపోతే యిదివరకు మాదిరి మద్రాసు రాష్ట్రానికి పోతోందా ?

Sri D. Munuswamy :—That particular information is not available with me. I can get that information and communicate it to the Hon'ble Member.

Taking Over the Nizam Orthopaedic Hospital

604—

*7153-Q .— Sri Nallapareddy Srinivasul Reddy:—Will the Minister for Healh and Medical be pleased to state :

(a) whether it has been decided by the State Government to take over the Nizam Orthopaedic Hospital, Hyderabad and to open Neurology and Cardiology wards in it ;

(b) whether the State Government are proposing to acquire the land situated around the hospital for the development of the hospital;

(c) the amount proposed to be spent by the State Government for the development of the Nizam Orthopaedic hospital ;

(d) whether the Government have got a scheme prepared for the development of the said hospital . and

(e) if so, the particulars of that scheme ?

The Minister for Medical and Healh (Sri K. Rajamallu) :—

(a) Yes sir. It has been taken over by the Government on 13-2-76. It is also proposed to open certain specialities including Neurology & Cardiology.

(b) This is not yet finalised.

(c) Rs. 2,07,78,000/- is at present estimated for development of the Hospital.

(d) and (e)— Yes sir. In addition to orthopaedic speciality six specialities are proposed to be developed in this Hospital. They are Cardiology, Cardio Thorasic Surgery Neurosurgery and Urology.

8-40 a.m. *శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులు రెడ్డి:— వీటిని నైజామ్ ట్రస్టు నుంచి తీసుకున్నారు కదా, వీటికి టరమ్స్, కండిషన్స్ యేమైనా ఉన్నాయా ? నైజామ్ ట్రస్టు వారు డబ్బు యేమైనా యిచ్చినారా ?

*శ్రీ కె. రాజమల్లు:— వీటిని టరమ్స్ అండ్ కండిషన్స్ మీద 99 సంవత్సరాలకు నామినల్ రెంట్ ఒక రూపాయి ప్రకారం తీసుకున్నాము. తర్వాత మైన్ అండర్‌స్టాండింగ్ యేమిటంటే యెంతమంది పని చేస్తున్నారో వారు within the rules and regulations if they come, we will absorb.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులు రెడ్డి:— అక్కడ ఆర్థోపెడిక్ ఉండడం వల్లనే అక్కడ సుభ్రంగా ఉంటుంది. దానిలో ఒక అగ్గిపుల్ల కూడా కనబడదు. అక్కడ ఉన్నటువంటి రంగారెడ్డిగారు బ్రహ్మాండమైన సర్జన్ అని యితర రాష్ట్రాల నుండి కూడా యిక్కడకు వస్తున్నారు. అన్ని శాఖలు అందులో ప్రవేశపెట్టడం వల్ల

యిబ్బంది కలుగుతుందేమో, అందువల్ల దానిని ఒక దానిని స్పెషల్‌గా ఉంచితే బాగుంటుందేమో ఆలోచిస్తారా ?

*శ్రీ కె. రాజమల్లు :— ఇబ్బంది ఉండడానికి అస్కారం లేదు. ఎందు చేత నంటే మొత్తం స్పెషాలిటీస్ అన్నీ ప్రపంచం అంతటా అండర్ వన్ అంబ్రెల్లా క్రింద ఉండాలనే పద్ధతి నడుస్తోంది. దానిని దృష్టిలో పెట్టుకొని యిక్కడ పెద్ద డాక్టర్ల ఆలోచనతోనే యీ చర్య తీసుకోవడం జరిగింది.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులు రెడ్డి :— అ కేంపస్‌లోనే కావలసినంత స్థలం ఉంది. ఆ బిల్డింగ్‌లో యే శాఖను ప్రారంభించినా అదనంగా బిల్డింగ్‌ను కట్టడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నిర్ణయిస్తుందా ?

*శ్రీ కె. రాజమల్లు :— అట్లాగే జరుగుతుంది.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ (పెనుగొండ) :— ఇది సూపర్ స్పెషాలిటీస్ కోసం యిండెంట్ కాబడింది కదా. అటువంటప్పుడు గాంధీ మెడికల్ హాస్పిటల్ కాని మన రెండవ హాస్పటల్‌లో కాని సూపర్ స్పెషాలిటీసు అక్కడ ఉండాలి. మామూలు స్పెషాలిటీసు ఆ సబ్జక్టు అక్కడ లేకపోతే ఆ పేషెంటు యిబ్బంది పడ తారు కనుక అప్లాను ఉందా ? లేదా?

*శ్రీ కె. రాజమల్లు :— మామూలు స్పెషాలిటీసు యెక్కడ ఉన్నాయో అక్కడ ఉంటుంది.

*Dr. Fatimunnisa Begum (Peddekurpadu) :—What is the total bed strength you are going to provide for the various super specialities?

Sri K. Rajamallu :—To begin with, for each speciality we are going to have 25 beds.

Burning of Instruments in King George Hospital, Vizag.

605—

*7169-Q.—Sri Nallapareddi Sreenivasul Reddi (Gudur) :— Will the Minister for Health and Medical be pleased to state :

(a) whether it is a fact that several instruments in the King George Hospital, Visakhapatnam, have been burnt due to excess flow of current, in June 1975;

(b) if so, the particulars of these instruments, and their cost ; and

(c) whether it is also a fact that emergency operation cases have been postponed due to burning of the instruments ?

The Minister for Health (Sri K. Rajamallu) :—(a) No, Sir.

(b) Does not arise.

(c) No, Sir.

* శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులు రెడ్డి :—ఈ ప్రశ్న దినపత్రికలు అన్నిటిలో కూడ వచ్చింది. మరి విద్యుత్ ఎక్కువగా ప్రవహించడం వల్ల యెక్కువగా దెబ్బ తినకపోయినా మరొక కారణాల వల్ల ఆ పరికరాలు దెబ్బ తిన్నమాట వాస్తవమేనా ?

శ్రీ కె. రాజమల్లు :—కొన్ని పరికరాలు డామేజ్ అయినాయి. వాటిని రిపేరు చేయవచ్చును. కొన్ని బల్బ్స్ కాలిపోయిన మాట వాస్తవం. మీరు అడిగిన పరికరాలకు నాన్ యిన్‌స్ట్రుమెంట్సుకు భేదం ఉంది. ఇన్‌స్ట్రుమెంట్సు తగులబడలేదు.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :— ట్రాన్స్‌లేషన్‌లో తెలుగు ప్రశ్న యింగ్లీషులోకి మార్చేటప్పుడు కొన్ని తేడాలు వస్తాయి.

Mr. Speaker :—Whether they have been burnt due to excess flow of current is the question.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :—విద్యుత్ ఎక్కువగా ప్రవహించడం వల్ల కాదు, వేరే కారణాల వల్ల చెడిపోయినాయని చెప్పవచ్చును కదా.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—అది చెప్పవచ్చును. చెప్పకుండా కూడా ఉండవచ్చును.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులు రెడ్డి :—కింగ్ జార్జి హాస్పటల్‌లో యిప్పుడు చెడిపోయిన పరికరాలు యెన్ని వున్నాయి? వాటి విలువ యెంత ? అవి యెప్పుడు రిపేర్ అవుతాయి, యే కారణాలవల్ల చెడిపోయినాయి ?

*శ్రీ కె. రాజమల్లు:—నేను చెప్పాను. ఇన్ఫర్మేషన్ దాచి పెట్టలేదు. Osciloscope, తోషల్ వాలా కంపనీ వారిచే సప్లయి చేసిన 400 మెగావాట్స్ వల్ల చెడిపోలేదు. వేరే విధంగా యెక్కువ మెటల్ పొరపాటు వల్ల చెడిపోయినాయని ఆ కంపెనీ వారే ఒప్పుకున్నారు. వారి కాస్ట్ మీదనే వాటిని రిపేర్ చేశారు. పోతే స్పెషల్ వార్స్ లిఫ్ దీనిని పి.డ.బ్ల్యు డి. వారు చేస్తున్నారు. అందువల్ల యీ డిపార్టుమెంటుకు యిబ్బంది లేదు.

Water cooler in the Medical Store. It is also a little damaged. We had the expenditure of its repairs, and cost of the repairs, from the contractor and he promised to send the estimate. Pedestal Fan in the Administrative Block. This was recently repaired in May 1975 at a cost of Rs. 180. It again went out of order. Approximately the cost of repairs would be Rs. 200.

*శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి:—ఇవి యే కారణాలవల్ల చెడిపోయినప్పటికి యివి చెడిపోవడం వల్ల ఆపరేషన్స్ వాయిదా వేసిన విషయం వాస్తవమేనా? ఈ చెడిపోయిన పరికరాలు యెప్పటిలోపల రిపేర్ అవుతాయి?

*శ్రీ కె. రాజమల్లు:—ఆపరేషన్స్ వాయిదా వేయడం జరగ లేదు. On 27th June 1975, even though there was partial shut down of electricity in King George Hospital, the emergency operation,

theatre functioned without any postponement of operation. The operation conducted was distracted perennial hernia in the Unit I. On the following day there was no emergency operation at all. On 28th June 1975 two opeartions were conducted in Gynacology. అందు గురించి యెక్కడా యేమి జరగలేదు. హౌస్‌కి ఒక విషయం చెప్పవలసి ఉంది. అవి వైర్, ఫ్లగ్స్ వగైరా పాతకాలము నాటివి. ఒక యింజనీర్లు వచ్చి ఎంక్వయిరి చేసి యేమీ చెప్పినారంటే సాధ్యమైనంత త్వరలో వీటిని రెన్యూ చేయమని చెప్పినారు. త్వరలోనే వాటిని ఎస్టిమేట్ చేసి చేయిస్తున్నాము. వీలైనంత తొందరలో వాటిని రెన్యూ చేయిస్తామని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులు రెడ్డి:—అవి యెప్పటిలోపల రివైర్ అవుతాయో చెప్పలేదు.

శ్రీ కె. రాజమల్లు:—సాధ్యమైనంత తొందరలో.

Assignment of Temple Lands to the Harijans in Ongole Taluq

606—

*7812 Q.—Sri Areti Kotiah (Santhanuthalapadu):— Will the Minister for Endowments be pleased to state:

(a) when the Harijans of Santhanuthalapadu, Karumanchi and Ulavapadu villages of Ongole taluk applied for temple lands as house sites; and

(b) whether pattas will immediately be issued to the said Harijans as promised by the Hon. Minister on the Floor of the Assembly.

The Minister for Endowments (Sri Sagi Suryanarayana Raju):—

(a) The dates of representations are given below;

From the Harijans of Santhanuthalapadu village dt. 30-9-1975.
From the Backward Caste Coolies of Karumanchi village 23-11-1974.
No such representation has been received by the Endowments Department from the Harijans of Ulavapadu village.

(b) I do not remember to have given any such promise. However, proposals for acquisition of the lands in question for the purpose are under consideration. The distribution of this sites by the Collector will take place only after the Land Acquisition Proceedings are completed.

ఎ. రాష్ట్రీ విజ్ఞాపన పత్రాలు అందిన తేదీలు సంతనూతలపాడు గ్రామము హరిజనుల నుండి 30-9-1975 కారుమంచి గ్రామమునకు చెందిన వెనుకబడిన తరగతుల కూలీలు నుండి 23-11-74 ఉలవపాడు గ్రామ హరిజనుల నుండి దేవాదాయ శాఖకు అందలేదు.

బి. నేను అట్టి వాగ్దానం చేసినట్లు జ్ఞాపకం లేదు. అయినప్పటికి హరిజనులకు యిండ్ల స్థలాలు కేటాయించడం కోసం దేవదాయ భూములను సేకరించా

లనే ప్రతిపాదనలు పరిలశీనలో ఉన్నాయి. భూమి సేకరణకు సంబంధించి ప్రొసీడింగ్స్ అమలు పరచిన తర్వాతనే కలక్టర్లు ఆ స్థలాలను పంపిణీ చేయడం జరుగుతుంది.

8.50 a.m. శ్రీ ఎ. కోటయ్య:—అధ్యక్షా, మంత్రిగారు సత్వర చర్యలు తీసుకున్నామని చెప్పారు. ధన్యవాదాలు. ఇటీవల ముఖ్యమంత్రిగారు కొద్దికాలంలో నివాస స్థలాలు యివ్వడానికి ఆర్డినెన్సు యిచ్చారు. అటువంటి పరిస్థితులలో వచ్చిన భూమిని భూస్వాముల వద్దనుంచి వాయిదా పద్ధతులలో చెల్లించే వీలు యిచ్చారు. ఈ దేవదాయ భూముల విషయములో అట్లా వీలులేకుండా ఎవరు లంసంగా ఒకసారిగా చెల్లించాలంటున్నారు. అందువల్ల యీ భూస్వాముల విషయములో ఒక చట్టము. యీ దేవదాయ భూముల విషయములో ఒక చట్టము పెట్టడానికి జిల్లా అధికారులు బాధలు పడుతున్నారు. కాబట్టి యీ విషయంలో ప్రత్యేకమయినటువంటి ఆదేశాలు దేవదాయ శాఖవారు యిస్తారా?

శ్రీ సాగి సూర్యనారాయణరాజు:—దేవదాయశాఖవారికి దీనికి ఏమి సంబంధము లేదు. ఈ భూములు కావలసి వచ్చినప్పుడు అక్కడ ఖరీదుల ప్రకారం వారికి యివ్వడానికి ఏమీ అభ్యంతరము లేదు.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ:—దేవస్థానము భూములు అక్కడ ఉన్న ధారికి అక్కడ ఉన్న ఖరీదుకు యిస్తారా? అనేది కాదు నా పాయింటు. కలెక్టరు యీ భూములకు నష్టపరిహారము నిర్ణయించినపుడు యితర భూములకు ఎట్లాగ 5 వాయిదాలలో చెల్లించే ఏర్పాటు చేసినారో అదే విధముగా యీ దేవదాయ భూముల విషయములో కూడా వాయిదాల పద్ధతిని కట్టించుకునే విధముగా ఏర్పాటు చేయడం న్యాయసమ్మతమే కదా?

శ్రీ జె. వెంగళరావు:—దేవదాయ భూములకు కూడా యీ చట్టము వర్తిస్తుందండి. దేవుడు కూడా పట్టేదారుల పక్షు క్రిందకు వస్తాడు. అందుచేత యీ యాక్టు దీనికి కూడా వర్తిస్తుంది.

శ్రీ పల్లా వెంకటరావు (చెయ్యేరు):—అధ్యక్షా, ఈ దేవస్థానం భూములు వందలాది ఎకరాలు లంకలలో గోదావరి సమీపాన పెద్దవారి చేతులలో ఉండిపోతున్నాయి. 50, 100 ఎకరాల లంకల భూముల ఈ గోదావరి డెల్టా భూములు హరిజనుల సొసైటీలకు యిస్తున్నారు. అట్లాగే యీ దేవాలయాల భూములు కూడా సొసైటీలకు యిస్తారా?

శ్రీ సాగి సూర్యనారాయణరాజు:—ఈ ప్రశ్న ఇళ్ళ స్థలాల డిపార్టుమెంటుకు సంబంధించిన ప్రశ్న.

శ్రీ ఎ. కోటయ్య:—దేవుడు నిత్యనైవేద్యానికి, పూజాపునస్కారములకు సరిపోయి మిగిలిన భూములు విషయంలో కొనుక్కున్నవారు వాయిదాల పద్ధతిన చెల్లించవచ్చునని ఆర్డర్లు యిస్తారా?

శ్రీ జె. వెంగళరావు:—ఇళ్ళ స్థలాలకు సంబంధించినంతవరకు దేవదాయ మంత్రిగారు చెప్పారు. అంతకంటే మించి నేను చెప్పేది ఏమీ లేదు.

శ్రీ యం. నాగిరెడ్డి (గురుజాల):—అధ్యక్షా, మంత్రిగారు కొందరు ఇళ్ళ స్థలాలకు అప్లికేషనులు పెట్టుకుంటే హౌస్ సైట్స్ దరఖాస్తులు పరిశీలిస్తా

మన్నారు. ఈ మధ్యన దరఖాస్తులు పెట్టుకున్నటువంటి భూముల విషయంలో ఎండోమెంటు డిపార్టుమెంటు వారు పబ్లికు ఆక్షన్ వేయమని అంటున్నారు. ముఖ్యమంత్రిగారు యీ ఇండ్ల స్థలాలు ఎన్ని ఉన్నాయనేది రిపోర్టు రాబోతుంది. వచ్చిన తరువాత వాటిని పరిశీలించి చెబుతామని వాగ్దానము చేసారు. సోషల్ వెల్ ఫేరు డిపార్టుమెంటువారుకూడా యీ ఇళ్ళ స్థలాలు విషయంలో ప్రాధాన్యత యిస్తున్నారు. కాబట్టి అట్లా ఇళ్ళ స్థలాలకు దరఖాస్తులు పెట్టిన భూములు ఎక్కడయినా ఉండి అంటే ఆ గ్రామాలలో యీ రిపోర్టు ఫయినలైజు చేసి రిపోర్టుయిచ్చేంతవరకూ యీ ఆక్షనును నిలుపు చేస్తారా?

శ్రీ సాగి సూర్యనారాయణరాజు:——ఈ దేవదాయ భూములన్నీ కూడా కమిషనరుగారి పరిధిలో ఉన్నాయండి. ఆయన అమలు చేస్తున్నారు.

శ్రీ జె. వెంగళరావు:——ఈ విషయంలో మొన్ననే చెప్పాము. మీరు ఒకసారి పరిమిషను లేకుండా యిళ్ళ స్థలాలను ఆక్రమించి ఇళ్ళు కట్టి సూర్యనారాయణ రాజు నగరు అని పేరు పెట్టారు. ఇప్పుడు ఆ విషయాలన్నీ కూడా పరిశీలన చేస్తున్నాము.

Setting up of a Regional Research Centre at Chinthapalli by Coffee Board

607

*7683-Q.—Sri M.Nagi Reddy —Will the Minister for Forests be pleased to state:

(a) whether the Planning Commission has given its consent for the proposal made by the Coffee Board to set up a Regional Research Centre at Chintapalli in the agency area of Visakhapatnam district;

(b) if so, the expenditure to be incurred for the said Research Centre;

(c) the land required for the said Research Centre; and

(d) who will bear the expenditure required for that centre

The Minister for Forests (Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari) —

(a) Yes Sir.

(b) According to the information furnished by the Chief Conservotor of Forests, it appears that about Rs. 49 lakhs have been provided for the establishment of the Research Centre.

(c) The Coffee Board has requested for 500 acres of forest land for the purpose and 500 acres of forest land at Chintopalli in Visakhapatnam District has been handed over to the Coffee Board.

(d) The entire expenditure on the Research Centre will be borne by the Coffee Board.

*Sri M. Nagi Reddy:—When this Research Centre would be completed?

*Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari: It is located at Raghavendra Nagaram, Chintapalli taluk, Visakhapatnam district. Tomorrow, the Hon'ble Chief Minister is laying the foundation stone for this.

Legislation Regarding Suspension of Employees

608—

*7670 Q.—Sri M. Nagi Reddy:— Will the Minister for Labour be pleased to state.

(a) whether the Government propose to get a Legislation prohibiting suspension of any employee for more than a month and the case must be settled soon after; and

(b) if so, when

The Minister for Labour (Sai T. Anjaiah) —(a) & (b) Yes Sir. Government are amending the model Standing Orders providing that no suspension for more than 45 days should be resorted to pending enquiry. These model Standing Orders will have to be adopted by Industrial Establishments.

*శ్రీ ఎం. నాగిరెడ్డి:—అధ్యక్షా, యిదివరకు పత్రికలలో యిచ్చినటువంటి దానిని బట్టి మేము చదివినది 30 రోజులు కంటె ఎక్కువ సస్పెన్షన్సలో ఉండకూడదు. ఆ లోపల ఎంక్వయిరీ అయిపోతే తప్ప ఎంక్వయిరీ పేరుతో నెలలు, సంవత్సరాలు తరబడి సస్పెన్షనులో ఉన్నవారు ఉన్నారు. మీరు యీ సస్పెన్షన్ పీరియడ్ నెలరోజులని అన్నారు. అదేమయినా నెలరోజులకంటె తగ్గించడానికి ప్రభుత్వము ఆలోచిస్తారా? తరువాత ఎప్పటినుంచి యిది అమలులోకి వస్తుంది?

*శ్రీ టి. అంజయ్య:—ఇపుడు 45 రోజులదాకా సస్పెన్షన్ చేయకూడదు. ఆ తరువాత వారిని ఎంక్వయిరీ చేసి రీయినిస్టేట్ చేయాలి, లేకుండా If there is dismissal or any such thing, we should refer it to the Tribunal. దీని వల్ల 30 రోజులు అని వారు అంటున్నారు. కాని ఎంప్లాయీస్ ను దృష్టిలో పెట్టుకొని 45 రోజులు ఉంటే బాగుంటుందని, we are amending the Rules. This is a beneficial thing to the working class. యీ రూల్సు తొందరలో మేము మాడిఫయి చేస్తున్నాము.

Construction of Road under Krushi Programme in Chittirala Village

609—

*7732.(M)-Q- Sarvasri B. Rama Sarma (Deverkonda) and M. Nagi Reddy:— Will the Minister for Panchyati Raj be pleased to state:

(a) whether the construction work of the road has been taken up under Krushi Programme to Chittirala village of Devarakonda Panchayat Samithi, Nolgona district during1972-73

(b) the length of the road (in miles) constructed and the expenditure incurred;

(c) whether it is a fact that the said village which is situated in the midst of hills has no any type of communication facilities;

(d) whether it is also a fact that the ryots of the said village have no opportunity to take their paddy to the market for sale;

(e) whether the Government will take steps to allot necessary funds and complete the said road in view of the inconveniences being experienced by the public of that village?

The Minister for Panchayati Raj (Sri L. Laxmana Das):— (a) Yes, Sir. The work was taken up under Crash Programme.

(b) 5.8 K.M. length of road has been constructed and an expenditure of Rs. 60,333/-was incurred.

(c) Yes Sir.

(d) Yes Sir.

(e) It is not possible to take up this work during 1976-77 due to the paucity of funds.

ఏ:—అవునండి. ఈ పని క్రాష్ ప్రోగ్రాము క్రింద తీసుకోబడుతున్నది.

బి:—5.8 కిలో మీటర్లు రోడ్డుకు 60,333 రూపాయలు ఖర్చు అయింది.

సి:—అవును.

డి:—అవును.

ఇ:—1975–76 సంవత్సరములో డబ్బులేకపోయిన కారణము చేత యీ పని తీసుకొనడానికి వీలు కాలేదు.

శ్రీ బి. రామశర్మ:—అధ్యక్షా మంత్రిగారు అన్నిటికి కూడా ప్రజలు యిబ్బందులు పడుతున్నమాట వాస్తవమే అన్నారు. డబ్బులేక యీ పని ఆగిపోవడమువల్ల రైతులు తాము పండిచే పంటను మార్కెటుకు తీసుకపోవడానికి బండ్లుగాని, ఏ వాహనాలు గాని వెళ్లె అవకాశములేక చాలా యిబ్బందులు పడుతున్నారు. కాబట్టి యీ విషయములో యీ సంవత్సరము బడ్జెటులో ఏమయినా దానికొరకు అదనపు మొత్తము నిధులు కేటాయించి పూర్తి చేస్తారా?

శ్రీ ఎల్. లక్ష్మణదాసు:—అధ్యక్షా యీ పని పూర్తి చేయాలంటే మూడు లక్షల రూపాయలు అవుతుంది. కాని యీ సంవత్సరము మినిమమ్ క్రింద వీటి అవసరాలనిమిత్తము ఆజిల్లాకు ఒక లక్షరూపాయలు కంటె ఎక్కువ పెట్టే అవకాశములేదు. అయితే 76–77 లో యీ కార్యక్రమము చేపట్టడము సాధ్యముకాదు. వీరియొక్క కష్టాలు ద్రష్టిలో ఉంచుకొని ప్రభుత్వము సింపథటిక్ గా చూస్తున్నది. ఏమయినా డబ్బు దొరికే పరిస్థితులు వస్తే తప్పకుండా చూసాము.

శ్రీ యం. నాగిరెడ్డి:—అధ్యక్షా యీ రోడ్డుకు 60 వేలరూపాయలు ఖర్చు పెట్టడము జరిగింది. ఇంకా కొద్ది భాగము మిగిలిపోయింది. ఈ 60 వేల ఖర్చుతో వేసిన రోడ్డు నిరుపయోగమేకదా.

శ్రీ ఎల్. లక్ష్మణదాసు:—అది ఏమీ లేదండి. కొంతవరకు ఖర్చుపెట్టడము జరిగింది. 60 వేలు ఖర్చుపెట్టడము ఆ రోడ్డుకు కల్‌వర్ట్స్ వేయడము జరిగింది. ఫర్‌దర్‌గా మూడు లక్షలు ఖర్చుపెట్టి కల్‌వర్ట్స్ మొదలగునవి వేయాలి.

శ్రీ బి. రామశర్మ:—అధ్యక్షా శ్రమదానముతోనూ జిల్లా పరిషత్తు ఫండ్స్ తోను చేసిన స్పిల్ ఓవర్ వర్క్స్ యిక్కడ చాలా ఉన్నాయి. డబ్బు సఫిషియంటుగా లేక యిచ్చినటువంటి డబ్బు న్యూరోడ్లుకు మాత్రమే ఖర్చుచేయాలని గవర్నమెంటువారు డైరెక్షన్స్ యిచ్చారు. మేము కూడా కలెక్టరును పరిమిషన్ అడిగాము. ఈ వర్క్సును పంచాయతీ సమితీ ఫండ్స్‌తో గ్రావెల్, డ్రెయినేజ్ మొదలగునవి వెయ్యాలని కోరినాము. కాబట్టి పంచాయతీ సమితీ ఫండ్స్ నుంచి అయినా యీ మినిమమ్ నీడ్స్ గురించి తీసుకునేట్లు ప్రభుత్వము ఆదేశాలు యిస్తుందా.

శ్రీ ఎల్. లక్ష్మణదాసు:—ఆ విషయములో ప్రభుత్వము అంగీకరిస్తుంది. ఎక్కడనుంచయినా రిప్రజెంటేషన్ వస్తే వాటిని అంగీకరిస్తున్నాము.

శ్రీ బి. రామశర్మ:—అధ్యక్షా యీ గ్రామానికి చుట్టూ గుట్టలు ఉన్నాయి. అక్కడ గ్రామస్తులకు బయటకుపోవడానికి కాని బండ్లు వెళ్లడానికి గాని అవకాశము ఉండేట్లు మిగతా రోడ్డు కనీసము అక్కడ గుట్టలు తీసేసి గ్రావల్ రోడ్డుఅయినా వేయించడానికి ప్రయత్నము చేస్తారా?

శ్రీ ఎల్. లక్ష్మణదాసు:—ఎపుడో మనవిచేసాను. దీనిని గురించి యింకా ఎద్దులనుంచి అయినా డబ్బు మిగిలితే దానిని గురించి ఆలోచిస్తాము.

శ్రీ కుడుపూడి ప్రభాకరరావు (అమలాపురం):— ఈ ప్రశ్నలో కృషి ప్రోగ్రాము అన్నారు. గౌరవసభ్యులు క్రేష్ ప్రోగ్రాము అంటున్నారు. ప్రశ్న కృషి ప్రోగ్రాము క్రింద ఉంది. కృషి ప్రోగ్రాముకు 60 వేలు యిచ్చాము అన్నారు. అయితే ఎస్టిమేటెడ్ కాస్టు ఎంత? ఖర్చుపెట్టింది ఎంత. కృషి ప్రోగ్రాము క్రింద 60 వేలు ఖర్చుపెట్టాము అన్నారు.

శ్రీ ఎల్. లక్షణదాసు:—ఇది కృషి ప్రోగ్రాము క్రింద తీసుకోలేదు, క్రేష్ ప్రోగ్రాము క్రింద తీసుకున్నాము.

Sri Kudupudi Prabhakara Rao:—How much amount has been spent on this?

శ్రీ ఎల్. లక్ష్మణదాసు:—నేను చెప్పాను కదా. 60 వేలు ఖర్చుచేసి కొంత భాగము యీ రోడ్డు వేయడము జరిగింది.

Sri Kudupudi Prabhakar Rao:—How much is the estimated amount and how much was actually spent so far?

శ్రీ ఎల్. లక్ష్మణదాసు:—మూడు లక్షల 60 వేలు. ఇందులో 60 వేలు ఖర్చుపెట్టడము జరిగింది.

Sri Kudupudi Prabhakara Rao:—Why the work was suspended?

శ్రీ ఎల్. లక్ష్మణదాసు:—60 వేలు ఖర్చుపెట్టాము యింకా 3 లక్షలు ఉంటేగాని పూర్తి పని కాదు.

Sri Kupudi Prabhakara Rao:— So, it is a criminal waste.

Permission to Appear Directly for the Degree Examination Without Appearing for Tenth and Intermediate Classes

610—

*7370Q-Sri P.V. Ramana (Anakapalli):— Will the Minister for Education and Cultural Affairs be pleased to state:

(a) whether the Government propose to permit Private Candidates to appear directly for the Degree Examinations without appearing for the examinations of tenth and Intermidiate classes;

(b) if so, the year from which it will be introduced ; and

(c) the Universities in which the same will be introduded?

The Minister for Education (Sri M. V. Krishna Rao):—(a) The question of permitting candidates to appear for the Degree examinations withiout appering for tenth and Intermidiate Claases is under consideration of Andhra University.

(b) and (c): Do not arise.

శ్రీ డి. వెంకటేశం:—ఎప్పటినుంచి కన్సిడిరేషన్ అవుతుంది. ఎపుడు ఫైనలైజ్ అవుతుంది? డైరెక్టుగా యీ బి.ఏ. పరీక్షకు అప్పియర్ కావడానికి అవకాశము కలుగజేస్తారు?

శ్రీ ఎం. వి. కృష్ణారావు:—ఈ మధ్య సిండికేట్ ఒక తీర్మానము చేసింది. ఇక్కడ ఎంట్రిన్స్ ఎగ్జామనేషన్ పెడతారు. 20 సంవత్సరాలు పైన ఉన్న వారికి యీ ఎగ్జామినేషన్ పెడతారు. వారు ఎక్కడో ఒకచోట పనిచేస్తూ ఉండాలి - ఎంట్రిన్స్ ఎగ్జామినేషన్‌లో బాగా వ్రాసినవారికి కరస్పాండెన్సు కోర్సుక్రింద తీసుకుంటారు, అది బహుశా వచ్చే ఎకడమక్ యియర్ నుంచి పెట్టాలని తీర్మానం చేశారు. అది ఆంధ్రా యూనివర్సిటీ సిండికేట్ తీర్మానము. దాని విషయంలో ఏమి జరిగింది పర్యూ చేస్తాను.

Sri D. Venkatesam :—Can we appear for the examination privately?

శ్రీ ఎం. వి. కృష్ణారావు:—ఈ విషయం సిండికేట్ ఆలోచన చేయాలి.

శ్రీ కుడిపూడి ప్రభాకరరావు:—ఎక్కడో పనిచేసే వ్యక్తులకే అది అన్వయిస్తుందా? లేకపోతే ప్రయివేటు వ్యక్తులకు మాత్రమే అన్వయిస్తుందా?

Mr. Speaker:—It would be for working people.

Funds Allotted to Nagarjunasagar University at Guntur and Kakatiya University at Warangal

611—

*7552Q Sri Nissankararao Venkataratnam (Guntur II):-Will the Minister for Education and Cultural Affairs be pleased to state:

(a) the present stage of Nagarjunasagar University at Guntur and Kakatiya University at Warangal;

(b) the funds so far alloted to each by the University Grants Commission ;

(c) whether it is a fact that U.G.C. advised to go slow in setting up of new University and also to consolidate P.G. Centres at Guntur, Warangal and Ananthapur; and

(d) the effect of above recommendations of U.G.C. on the progress of Universities at Guntur and Warangal?

Sri M.V. Krishna Rao:— (a) The U.G.C. have agreed to the establishment of Unitary Universitiea at Guntur and Warangal. Necessary preparatory measures are being taken.

(b) No funds have been allotted by the U.G.C.

(c) The position is as under (a) as far as Post-graduate Centres at Warangal and Guntur.

As far as Anantapur it has to be consolidated.

(d) Does not arise.

శ్రీ ఎన్. వెంకటరత్నము:—అధ్యక్షా యు.జి.సి. వారు మరికొన్ని రికమెండేషన్స్ చేసారు. ఈ రికమెండేషన్‌ను గవర్నమెంటు పరిశీలనచేసారా? అందులో మెయిన్ రికమెండేషన్ ఏమిటంటే యిట్టాదేశములో కొత్త యూనివర్సిటీలు పెట్టేటపుడు ఒక ప్రొసీజరు ఎడాప్ట్ చేయమని రికమెండు చేసారు. దాని ప్రభావం ఏమిటి అనేదానికి ఏమీ సమాధానము చెప్పలేదు.

శ్రీ ఎం. వి. కృష్ణారావు:—యు.జి.సి. వారు వారి రికమెండేషన్స్‌లో ఏమి చెప్పారో కన్‌సాలిడేట్‌గా చెప్పాలంటే యీ కొత్తగా పెట్టె యూనివర్సిటీలను అటోనమస్ సెంటర్స్ క్రింద డెవలప్ చేయమని అన్నారు. దీని విషయంలో ఆర్డినెన్సుఇష్యూ చేయడము కూడా జరిగింది. దానివిషయములో బిల్లుకూడా చేసాము. అది ఒక ప్రొసీజరు. తరువాత యు.జి.సి. వారు గుంటూరులో వరంగల్‌లో యూనివర్సిటీలు యివ్వడానికి అంగీకరిస్తున్నారు. ఈ విషయములో బిల్లులు కూడా తయారు అవుతున్నాయి. వచ్చె సెషన్‌లో పెట్టిన తరువాత అవి, యూనివర్సిటీల క్రింద రూపొందించబడుతవి.

శ్రీ ఎన్. వెంకటరత్నము:—స్టాటిస్టిక్స్ ప్రకారము ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో యీ జనరల్ ఎడ్యుకేషన్‌లో గాని ప్రయిమిరీ హాయ్యర్ ఎడ్యుకేషన్‌లో గాని యితర రాష్ట్రాల పెర్సంటేజ్ కంటే తక్కువ. ఈ కొత్త యూనివర్సిటీలు పెట్టడానికి పూనుకున్నపుడు యీ విషయాలను దృష్టిలో ఉంచుకొని వాటిని సవరింపడానికి ప్రయత్నాలు చేస్తారా?

శ్రీ ఎం. వి. కృష్ణారావు:—ఈ రెండు యూనివర్సిటీలు అసలు రానివ్వండి. అవి రావడము గురించి ప్రయత్నము చేస్తుండగా మిగతావిషయాలమీద సమాధానము చెప్పడము ఎట్లా సాధ్యపడుతుంది. 110

శ్రీ ఎన్. వెంకటరత్నము:—ఇపుడు అనంతపురము పి.జి. సెంటరు క్రింద పెద్ద అందోళన ఉంది. యు.జి.సి. స్కీముల విషయములో కూడా it is a well managed and one of the best Post Graduate Centres in the country. ఇపుడు మినిష్టరుగారు ఏదో కన్‌సాలిడేట్ చేస్తాము అన్నారు. అక్కడ యింకా ఎక్కువకోర్సెస్ అంటే ఎం. బి. ఎ. సైన్సులు యింకా కొన్ని కోర్సులు పెట్టడానికి వెంటనే ప్రయత్నము చేస్తారా?

శ్రీ ఎం. వి. కృష్ణారావు:—అటోనమస్ బాడీ క్రింద యీ సంవత్సరము దానిని డెవలప్ చేస్తున్నాము. వారు తరువాత కావాలంటే కొత్త కోర్సులు పెట్టుకోవచ్చును.

శ్రీ ఎన్. వెంకటరత్నం:—ఈ యు.జి.సి. రికమెండేషన్స్ యీ హావర్స్ ఆఫ్ టీచింగ్ మీదనే డెవలప్ చేస్తున్నాను. వారిమీదనే యీ యూనివర్సిటీలు డిపెండు అవుతున్నాయి. ఈ స్టూడెంట్సు ఇండిపెండెంటుగా చదువుకొని వారి నాలెడ్జిను డెవలప్ చేసుకునే విధముగా యీ యూనివర్సిటీలను రెక్టిఫయి చేయాలి. ఆ విషయములో ప్రభుత్వము ఏమి చర్యలు తీసుకుంటుంది?

శ్రీ ఎం.వి. కృష్ణారావు:—యూనివర్సిటీల క్రింద రూపొందించబడిన రికమెండేషన్స్ అన్ని పరిశీలించి వాటిని ఇంప్లిమెంటు చేయడానికి చూడవచ్చు.

శ్రీ ఎన్. వెంకటరత్నము:—అది జనరల్. గుంటూరు విషయములోనే కాదు. జనరల్‌గా యూనివర్సిటీలలో ఉన్న లోపం అది. వాటిని సరిచేయడానికి మీరు ప్రయత్నాలు చేస్తారా?

శ్రీ ఎం.వి. కృష్ణారావు:—యు.జి సి. రికమెండేషన్స్ పరిశీలనలో ఉన్నాయి. అవి పరిశీలించిన తరువాత ఎక్కడ ఎలా చేయాలో అట్లాగ చేస్తాము.

Reservation of Seats for Ladies in the Colleges of Engineering and Technology in Andhra University

512—

*7342-Q.— Sri P.V. Ramana:— Will the Minister for Social Welfare and Technical Education be pleased to state:

(a) whether there is any proposal to reserve certain seats in the Colleges of Engineering and Technology in Andhra University for ladies in 1975-76;

(b) if so, what percentage of seats have been reserved ; and

(c) if not, the reasons therefor?

The Minister for Social Welfare (Sri Bhatham Sriramamurthy):—

(a) Yes, Sir.

(b) One seat in each course.

(c) Does not arise.

Sri Ch. Parasuramanaidu (Parvathipuram) :—In regard to reservation of seats in the educational institutions for ladies, is it in consonance with the Constitution? Second Point is, in this year, when we are propagating spending lot of money and encouraging the equity of sexes, why this reservation was considered necessary?

When it is not in accordance with the Constitution, it has to be checked and it is the duty of the Hon'ble Minister to see that such things does not happen.

శ్రీ భాట్టం శ్రీరామమూర్తి:—ఆంధ్ర యూనివర్శిటీలో ఇంజనీరింగు కాలేజీలో సివిలు, ఎలక్ట్రికల్, మెకానికల్, అండ్ కెమికల్ ఇంజనీరింగు కోర్సెస్ లో ఇదివరకు ఉన్న సీట్లకన్నా ఇంటర్ నేషనల్ ఉమెన్ ఇయర్ సందర్భంగా అదనంగా ఇంకో సీటు ఇచ్చేందుకు వారు నిర్ణయం చేశారు. అది రాజ్యాంగ రీత్యా సరి అయినది కాదు అనుకున్నా లేకపోతే సమానత్వం కావాలని వారు కోరారు, అది అప్పుడే వచ్చేసింది కాబట్టి ఇక ఇవ్వనక్కరలేదని అనుకున్నా ఆ రెండు అభిప్రాయాలతోటి నేను ఏకీభవించడంలేదు.

Sri Ch. Parasurama Naidu:—It is only my suggestion. Hon. Chief Minister may appreciate my suggestion.

శ్రీ జె. వెంగళరావు:—రెండు మాటలూ మీరే చెబుతున్నారు. ఒకటి కాన్స్టిట్యూషనల్ గా రిజర్వేషను అక్కరలేదని అంటున్నారు. రెండవది ఇంటర్ నేషనల్ ఉమెన్ ఇయర్ లో ఎక్కువ ఇవ్వాలని మీరే చెబుతున్నారు.

Sri Ch. Parasurama Naidu:—When there is equality among men and women......

శ్రీ భాట్టం శ్రీరామమూర్తి:—సమానంగా లేని వాళ్ళ మధ్య సమానత్వము ఎలా వస్తుంది. సమానత్వం కావాలని వారు కోరినంత మాత్రాన వారు సమానంగా ఉన్నారని మనం ఎట్లా అంటాము. వారిని ప్రోత్సహించవలసిన అవసరం ఉంది. ప్రోత్సాహం ఇచ్చేందుకు ఆంధ్ర యూనివర్శిటీలో ఈ నిర్ణయం తీసుకోవడం చాల గొప్ప విషయం. గమనార్హమైన విషయం. అందరికీ ఆదర్శప్రాయంగా నిలిచే ఒక నిర్ణయాన్ని వారు తీసుకున్నందుకు వారిని నేను అభినందిస్తున్నాను. ఇది ఏ రకంగానూ ఆక్షేపించవలసిన అంశం కాదు అని నేను సవినయంగా వారికి మనవి చేస్తున్నాను.

Mr. Speaker:—What is the percentage of seats reserved?

శ్రీ భాట్టం శ్రీరామమూర్తి:—పర్సంటేజి ఏమీ లేదు. ఈ నాలుగు కోర్సులలో ఇదివరకు ఉన్న దానికన్న ఒక సీటు అదనంగా ఇవ్వడానికి మాత్రము నిర్ణయం చేసుకున్నాము.

Mr. Speaker:—The answer does not say one seat extra but it says one seat in eaeh course.

శ్రీ భాట్టం శ్రీరామమూర్తి:—ఇదివరకు ఒక్క సీటు ఉండేట్లు అయితే ఇప్పుడు ఇంకో సీటు ఎక్స్ట్రా వస్తుంది. ఇదివరకు ఒక్క సీటుకూడా లేకపోతే ఇప్పుడు ఒక సీటు కనీసం వస్తుంది.

శ్రీ డి. వెంకటేశం (కుప్పం):—ఇదివరకు ఎన్ని అప్లికేషన్స్ వచ్చినాయి?

శ్రీ జె. వెంగళరావు:—వాళ్ళకు మెరిట్ ఉంటే మొత్తం సీట్లు వాళ్ళకు పోవలసి ఉంటే వాళ్ళకే వస్తాయి. కూర్చోకూడదని బార్ ఎక్కడ ఉన్నది. మెరిట్ లేకపోయినా గాని ఒక సీటు రిజర్వేషను ఉంది. వాళ్ళకు ఉన్న రైట్సును ఎవ్వరు తీసేయ్యగల్గుతారు?

శ్రీ డి. వెంకటేశం:—ఉన్న రిజర్వేషను కంటే ఒకటి ఎక్కువ ఇస్తామన్నారు. రిజర్వేషను ఏమీ పెట్టలేదు, అలాంటప్పుడు ఇదివరకు లేడి కాండిడేట్స్‌లో ఎవరైనా డిప్రైవు అయినారా?

శ్రీ భాట్టం శ్రీరామమూర్తి:—ఏమీ డిప్రైవు కాలేదు.

Sri A. Sriramulu:—We want to know the total number of seats in the University now reserved for women. We are told that one more seat has been reserved in addition what is available.

శ్రీ భాట్టం శ్రీరామమూర్తి:—ఇంటర్‌నేషనల్ ఉమెన్ ఇయర్ దృష్ట్యా సివిల్, ఎలక్ట్రికల్, మెకానికల్ అండ్ కెమికల్ ఇంజనీరింగు కోర్సులో స్త్రీలకు ఇదివరకు సెలక్టు అయిన వారు గాక అదనంగా ఒక సీటు రిజర్వు చేయాలని అభిప్రాయపడ్డారు, నిర్ణయం చేసుకున్నారు. ఈ ఒక్క ఇంజనీరింగుకి మాత్రమే కాదు ఈ నిర్ణయం ఇతర కోర్సులకు కూడా వర్తిస్తుందని నిర్ణయం తీసుకున్నారు. ఇదివరకు ఒకటి వచ్చినట్లయితే రెండు అవుతాయి, ఇదివరకు ఒకటి లేకపోతే ఇప్పుడు ఒకటి వస్తుంది.

శ్రీ ఎ. శ్రీరాములు:—ఇదివరకు ఎన్ని అని తెలుసుకోవాలని మేము ప్రయత్నం చేస్తున్నాము........

శ్రీ జె. వెంగళరావు:— మామూలుగా కాంపిటీటివ్ ఎగ్జామినేషనులో పాల్గొనడానికి వాళ్ళకి రైటు ఉంది. రిజర్వేషను పెట్టడానికి కాన్‌స్టిట్యూషనల్ బార్ ఏమీ లేదు. ఇంటర్ నేషనల్ ఉమెన్ ఇయర్ అని ఈ సంవత్సరం ఏమీ లేకపోయినా సరే ఒకరికి ఇవ్వాలని వారు నిర్ణయం తీసుకున్నారు.

శ్రీ ఎ. శ్రీరాములు:—రిజర్వేషను చేసినది ఒక సీటు మాత్రమే.

శ్రీ జె. వెంగళరావు:—రిజర్వేషను అనడానికి వీలు లేదు, మార్కుల ప్రకారం మొత్తం వారికి వచ్చినా ఇవ్వవలసి ఉంటుంది.

శ్రీ ఎ. శ్రీరాములు:—మార్కులు రాని వాళ్ళకు కూడా అదనంగా ఒక సీటు లభిస్తుంది అన్నమాట.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ:—ఇంజనీరింగు కాలేజెస్ అన్ని సెక్షన్సులోను మెరిట్ మీద బేసయి సెలక్టు చేసిన మాట వాస్తవమేనా? స్పెషలుగా ఇంటర్‌నేషనల్ ఉమెన్ ఇయర్‌లో సబ్జెక్టుకి ఒక ఉమెన్‌కి ఇవ్వాలని సెలెక్టు కాగా మిగిలిన వాళ్ళలో ఎక్కువ మార్కులు వచ్చిన మహిళకు ఇవ్వడం కోసం నిర్ణయం చేసిన మాట వాస్తవమేనా?

శ్రీ భాట్టం శ్రీరామమూర్తి:—ఎడ్మిషన్స్ అన్నీ మెరిట్ బేసిస్ మీద మాత్రమే జరుగుతాయి. అది మాత్రం పోవడం లేదు.

శ్రీ ఎన్. వెంకటరత్నం:—ఆంధ్ర యూనివర్సిటీ ఇంజనీరింగు కాలేజిలో చదువుతున్న ఇంజనీరింగు స్టూడెంట్స్‌లో ఎంతమంది స్త్రీలు ఉన్నారు?

Sri Bhattam Sriramamurthy:—I will not able to answer this question now during the supplementaries.

Establishment of a School of Printing Technology

613—

*7584 Q.—Sri P. V. Ramana:—Will the Minister for Social Welfare and Technical Education be pleased to state:

(a) whether there is any proposal to establish a School of Printing Technology; and

(b) if so, when and where?

Sri Bhattam Srirama Murthy:—(a) and (b) Yes Sir. The matter is under correspondence with the Government of India, Ministry of Education, New Delhi.

Sri D. Venkatesam:—What are the other technical cources you have proposed to introduce this year?

శ్రీ భాట్టం శ్రీరామమూర్తి:—చాలా ఆలోచనలు ఉన్నాయి. షుగర్ టెక్నాలజీకి ఒక కోర్సు పెట్టాలని ఉంది. ప్రింటింగ్ టెక్నాలజీలో ఒక కోర్సు పెట్టాలని ఆలోచన చేస్తున్నాము. ఇల్లాగ డైవర్సిఫికేషన్ ఆఫ్ కోర్సెస్ స్కీములో ఇంకా అనేక ఇతర కోర్సులు ఆలోచన చేస్తున్నాము. ప్రస్తుతం ఇది ప్రింటింగ్ టెక్నాలజీకి సంబంధించింది. దానికి మాత్రమే నా సమాధానము పరిమితము అవుతుంది.

Development of Sports and Games in Educational Institutions

614—

*6216-(Y) Q.—Sri K. V. S. Padmanabha Raju (Srungavarapukota):—Will the Minister for Tourism be pleased to state:

(a) whether it is a fact that proper attention is not being paid for the development of Sports and Games in the Educational institutions due to which Andhra Pradesh is very much behind other States in various Sports and Games;

(b) whether it is also a fact that the sports fees collected from the students in the schools and colleges are generally misused and not spent in sports;

(c) whether it is also a fact that thousands of Physical Educational Teachers employed by the Schools are allowed either idle away their time or given some other work not connected with sports;

(d) whether any directives have been issued to the Educational Institutions to co-ordinate their sports programmes, training, etc. with Andhra Pradesh Sports Council;

(e) the number of schools and colleges without play-grounds; and the steps Government are taking to provide the same?

(f) whether there are schools or colleges without swimming pools particularly in coastal districts; and if so the steps taken to provide those facilities; and

(g) whether any additional funds will be provided to Andhra Pradesh Sports Council to concentrate on school sports?

The Minister for Education (Sri M. V. Krishna Rao):—(a) No, Sir.

(b) No, Sir. No such instances have come to the notice of the Government so far.

(c) No, Sir.

(d) Yes, Sir, The Director of School Education is a member of Andhra Pradesh Sports Council and co-ordinates the school sports activities with those of the Andhra Pradesh Sports Council. The District Educational Officers are either Secretaries or members of the District Sports Councils and co-ordinate the school and general sports activities at the District level.

(e) 301 High Scools are not having play-grounds. Government have decided to provide play-grounds to educational institutions on a phased programme.

(f) N. B. G. R. High School at Rajahmundry is having a swimming pool. However, swimming pools are not required to be provided by the Educational Institutions.

(g) the existing grant-in-aid of Rs. 7 lakhs to the Andhra Pradesh Sports Council has been enhanced to Rs. 19.99 lakhs during 1975-76.

శ్రీ యన్. వెంకటరత్నం:—ఆటస్థలాలు ప్రభుత్వము వారు ఏర్పాటు చేస్తాము అంటున్నారు. అసలు వాటిని రికగ్నయిజ్ చేసేముందు ఆట స్థలాలు తప్పకుండ ఉండాలి అనే కండిషను ఒకటి ఉంది. అసలు ఆటస్థలాలు లేని స్కూలు ఎందుకు రికగ్నయిజ్ చేయవలసి వచ్చింది? గవర్నమెంటు స్కూల్స్‌కి చేసినట్లే గవర్నమెంటు గ్రాంటు ఏమైనా చేస్తుందా? లేకపోతే వాళ్ళకి ఆటస్థలాలు సేకరించుకోవాలని డైరెక్షన్సు ఏమైనా ఇస్తుందా?

శ్రీ ఎమ్. వి. కృష్ణారావు:—కొన్నిటికి ఆటస్థలాలు లేనిమాట వాస్తవమే. ఇప్పుడు పరిస్థితులను బట్టి ఎడ్యుకేషన్ చాలా అవసరం కనుక ముందు స్కూల్సు ఓపెన్ చేయడానికి పర్మిషన్ నిచ్చాము. తరువాత ఆటస్థలాలు చూస్తామన్నారు. కాని పట్టణాలలో కొన్ని చిక్కులు ఉన్నాయి. బిల్డింగులకే అవకాశం లేనపుడు ఆటస్థలాలు ఎక్కడనుంచి వస్తాయి? అయినప్పటికీ లేనిచోట ఏదోరకంగా ప్రొవైడు చేయాలని వాళ్ళ కమిటీలను కోరాము. మేము కూడా కొంత ప్రయత్నం చేస్తున్నాము.

శ్రీ ఎన్. వెంకటరత్నం:—అది ఒక కండిషను కనుక పట్టణాలలో ఆ అవకాశం లేదు. కాబట్టి ఆ రూలు తీసివేస్తారా?

శ్రీ ఎమ్.వి. కృష్ణారావు:—రూల్సు ఎట్లా తీసివేస్తాము. అవసరమైన చోట రిలాక్సు చేస్తాము.

శ్రీ పి. శ్రీరామమూర్తి:—అప్పర్ ప్రయిమరీ స్కూల్స్‌లో పి.యి.టి. టీచర్స్‌ని వెయ్యాలని రాష్ట్ర ప్రభుత్వమూ కేంద్ర ప్రభుత్వము యిన్‌స్ట్రక్షన్స్ ఇచ్చారు. ప్రతి సంవత్సరము వందల కొలది పి. యి. టి. ట్రైన్డ్ టీచర్స్‌ని గవర్నమెంటు రిలీజు చేస్తుంటే అక్కడ అప్పాయింట్‌మెంట్ జరగడం లేదు. మన రాష్ట్రంలో కనీసం 5,000 మంది ట్రైనింగు అయి ఉద్యోగం లేకుండా ఉన్నారు. వాళ్ళందరినీ అప్పర్ ప్రయిమరీ స్కూల్స్‌లో వేస్తారా?

శ్రీ ఎమ్.వి. కృష్ణారావు:—అప్పర్ ప్రయిమరీ స్కూల్స్‌లోనే పి.యి.టి. అసిస్టెంట్సుని వేయాలి అంటేనే ఈ సంవత్సరం దానికి ఎంతో డబ్బు ఖర్చు అవుతుందని ఆలోచించి, ఆలోచించి చివరకు ఒప్పుకోవడం జరిగింది. హాఫ్ ఎ మిలియను జాబ్ వాళ్ళనుకూడా దానిలో ఎబ్‌జార్బ్ చేయడం జరిగింది. ఇప్పుడు పి.యి.టీస్‌ని వెయ్యాలి అంటే దానికి అవసరమైన ఫైనాన్‌సెస్‌ని చూసుకోవలసిన అవసరం ఉంటుంది. ఇది పరిస్థితులు మెరుగు అయినప్పుడు ఆలోచించవలసిన విషయం.

9-20 a.m. శ్రీ పి.హెచ్. పరశురామానాయుడు:—కాలేజి స్టూడెంట్స్ హైస్కూలు స్టూడెంట్స్ నుంచి స్పోర్ట్స్ ఫీజు వసూలు చేస్తున్నారు కదా. అవి చాలా వరకు ఎక్యూమ్యులేట్ అవుతున్నవి. ఇదివరకు స్టూడెంట్స్ యూనియన్ వున్నప్పుడు లిమ్కాలు త్రాగడానికి ఉపయోగపడుతూ వుండేది. మొత్తము మీద ఈ డబ్బు, ప్రభుత్వము యిచ్చే డబ్బు స్పోర్ట్స్ నిమిత్తమే వినియోగమయ్యేటట్లుగా చెకింగ్ మెజర్స్ ఏమైనా ఇన్‌స్టిట్యూట్ చేశారా? యింతవరకు ఇన్‌స్టిట్యూట్ చేయకపోతే ఇప్పుడు ఏమి చేయదలచుకొన్నారు?

శ్రీ ఎమ్.వి. కృష్ణారావు:—హైస్కూల్స్‌కి సంబంధించినంతవరకు జిల్లా లెవెల్‌లో గ్రిగ్ స్పోర్ట్స్ జరుగుతున్నవి. తాలూకా లెవెల్‌లో జరుగుతున్నవి. అప్పర్ ప్రయిమరి స్కూల్ లెవెల్ 1, క్రింది లెవెల్‌లో జరగడములేదు. అక్కడ వచ్చే డబ్బు కూడా తక్కువ. హైస్కూలులో అయితే ఒక్కొక్క పిల్లవానినుండి రు. 2-లు, అప్పర్ ప్రయిమరి స్కూలులో రు. 1-లు వసూలు చేస్తున్నారు. యన్.సి.సి. స్కౌట్స్ లాగ విద్యార్థులు నేషనల్ సర్వీసెస్‌లో ఇన్‌వాల్వ్ కావాలి. వర్క్ ఎక్స్‌పీరియన్స్ వస్తుంది. డిసిప్లిన్ వస్తుందని ఆ లైనులో ఆలోచిస్తున్నాము. అటువంటివి కంపల్సరీగా పెట్టినపుడు ప్రతిచోట స్పోర్ట్స్ ఎక్కువ అవుతాయి.

Supply of Wardha Looms to Handloom Weavers in Andhra Pradesh

615—

*6985 Q.—Sri Nallapareddi Sreenivasul Reddi:—Will the Minister for Handlooms and Textiles be pleased to state:

(a) whether "Wardha" looms are proposed to be supplied to handloom weavers in Andhra Pradesh;

(b) if so, the speciality of 'Wardha' looms;

(c) whether the State Goverement will supply 'Wardha' looms to the handloom weavers on subsidy basis;

(d) the number of Wardha looms to be supplied and the time by which the same will be supplied;

(e) the price of the same?

The Minister for Handlooms (Sri K.V. Kesavulu):—(a) Wardha type loom is still in an experimental stage. Therefore the possibility of designing and manufacturing an improved types of loom in Andhra Pradesh itself is being examined. It is proposed to supply an improved type of loom to weavers co-operative societies.

(b) Unlike handloom which is made of wood, Wardha looms is of light metal construction. There is only one type of mannual operation, namely pedalling with both legs for working the loom All other motions are automatic. It has cyclic pedal operation. Wardha looms are mainly useful for producing light fabrics of thin construction though production of cloth of slightly heavier construction is also being experimented.

(c) As per the approved pattern of assistance looms can be supplied on loan-cum-subsidy basis to societies.

(d) It is not possible to indicate now the exact number of looms and time of supply.

(e) It ranges approximately from Rs. 1175 to Rs. 2,200 per loom.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి:—వార్థా లూమ్ మీద పనిచేయడానికి చేనేతవారికి ట్రెయినింగు యివ్వవలసిన అవసరం ఏమైనా ఉందా?

శ్రీ కె. వి. కేశవులు:—వారం రోజులు ట్రెయినింగ్ సరిపోతుంది. ఇద్దరు మనుష్యులు కూర్చొన్న సైకిల్ రిక్షాను లాగడానికి ఉపయోగించవలసిన బరువుతో దీనిని ఆపరేట్ చేయవలసివుంటుంది దానికి కావలసిన ప్లాను తయారుచేస్తున్నాము.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి:—వీటికి సబ్సిడీ యివ్వాలనే ప్రతిపాదన వున్నట్లు తెలుస్తున్నది. ఎంత ఖరీదు ఉంటుంది. ఈ సంవత్సరానికి ఎక్స్పరిమెంటు చేయడానికి ఎన్ని లూమ్స్ తెప్పించదలచుకొన్నారు? వీనిలో పవర్ లూమ్స్ ఉంటాయా?

శ్రీ కె.వి. కేశవులు:—దీనిలో పవర్ లూమ్స్ ప్రసక్తి లేదు. టెక్స్టైల్ డెవలప్మెంట్ కార్పొరేషనువారు 6 సెంటర్స్ పెడుతున్నారు. ఒక్కొక్క సెంటరులో 8 లూమ్స్ పెట్టించి ఎక్స్పెరిమెంట్ చేయాలని ఆలోచిస్తున్నాము. సబ్సిడి అంటే దీనిని పెద్ద ఎత్తున ఇంటర్డ్యూస్ చేయడానికి యిబ్బంది ఉంది. వీవర్స్ హెల్త్ మీద ఏమైనా ఎఫెక్టు వుంటుందా అనేది చూడవలసిన అవసరం వుంది. మామూలు లూమ్ మీద 5 మీటర్లు, పవర్ లూమ్ మీద 15 మీటర్స్, వార్థా లూమ్ మీద 50 మీటర్ల బట్ట నేయడానికి అవకాశము వుంటుంది. డబ్బు సంపాదించవచ్చు. కాని వీవర్స్ హెల్త్ మీద ఎఫెక్టు వుంటుందా అనేది పరిశీలన చేసిన తరువాత సబ్సిడీ, వగైరా విషయము ఆలోచిస్తాము.

శ్రీ బి. బసప్ప (ఉరవకొండ) :—అధ్యక్షా, వార్ధాలూమ్స్‌ని సైకిల్ రిక్షా త్రొక్కినంత బరువుతో ఆపరేట్ చేయవలసి ఉంటుందని చెబుతున్నారు. ఈ లూమ్స్ మన రాష్ట్రములో ఇంటర్‌డ్యూస్ చేసే చేనేత మగ్గాలతో పోటీ వచ్చి ఇక్కడ నేతనేసే వారికి గిరాకీ లేక అన్‌ఎంప్లాయిమెంటు ఎక్కువ అవుతుందేమో ఆలోచించారా?

శ్రీ కె. వి. కేశవులు:—కాంపిటీషనుకు భయపడితే మనము అభివృద్ధి పథకములోకి పోలేము. హేండ్‌లూమ్ పవర్‌లూమ్ కాంపిటీషన్ అనే తగాదాలు వస్తున్నవి. 50 మీటర్ల బట్ట నేయడానికి అవకాశము వున్నప్పుడు ఇంకా వెనుకబడి వుండడములో అర్థము లేదు. ఎట్లా హేండ్‌లూమ్స్‌ని దీనిలోకి మార్చాలనే అభిప్రాయము ఉంది. మనుష్యుల హెల్త్ మీద ఏమైనా దెబ్బ వస్తుందేమో అని ఆలోచిస్తున్నాము. కాంపిటీషనుకి తట్టుకోవాలి. లేకపోతే మనము ముందుకు పోలేము. 5 మీటర్ల నేతతోనే వుంటే ఎట్లా ముందుకు పోగలుగుతాము అనేది ఆలోచించాలి.

శ్రీ డి. వెంకటేశం:—హెల్త్ మీద దెబ్బ ఉంటుందేమో చూడాలన్నారు. వార్ధా మగ్గాలు అసలు ఎక్కడైనా పనిచేస్తున్నవా మంత్రిగారు స్టడీ చేసినదానినిబట్టి ఈ మగ్గాలను మన రాష్ట్రములో పెడితే వీవర్స్ హెల్త్ దెబ్బ తగులుతుందనే అభిప్రాయము వున్నదా?

శ్రీ కె. వి. కేశవులు:—నేను పానిపట్ వెళ్లి స్వయముగా చూశాను. అక్కడ శ్రీకాకుళం నుంచి వచ్చిన తెలుగువారు రెండు మగ్గాలమీద పని చేస్తున్నారు. మన రాష్ట్రములో అలీనగర్, శ్రీకాకుళం, కాకినాడలలో ఎక్స్‌పెరిమెంట్స్ చేస్తున్నారు. హైకో ఫ్యాబ్రిక్స్‌వారు 2 మగ్గాలపైన ఎక్స్‌పెరిమెంట్ చేసి బాగానే ఉన్నాయని, 8, 10 రూ.లు. సంపాదించుకోవచ్చునని చెప్పారు. అసిస్టెంటు డైరెక్టరుగారు కూడా ఇన్‌స్పెక్ట్ చేసి బాగా ఉంది అంటున్నారు. గవర్నమెంటు నడిపిస్తున్న టెక్స్‌టైల్ కార్పొరేషను కూడా బాగా వుందన్న తరువాత పెద్ద ఎత్తున పోవాలనే అభిప్రాయము ప్రభుత్వానికి ఉంది.

Issue of Loans to Small Land Holders by the Nationalised Banks.

519—

*7614 Q.–Sri Peter Paul Chukka (Prathipadu):—Will the Minister for Co-operation be pleased to state:

(a) whether it is fact that the Andhra pradesh Land Mortgage Bank objected to the issue of loans for digging wells and for pump sets to Small land holders by the Nationalised Banks at its meeting held at Visakhapatnam ;

(b) if so, the reasons therefor ; and

(c) whether the Andhra Pradesh Land Mortgage Bank can issue loans even to the non-members of their Bank ?

The Minister for P.W.D. (Sri Ch. Venkata Rao) :— (a) No, Sir.

(b) Does not arise.

(c) The Andhra Pradesh Co-operative Central Agricultural Development Bank Ltd, Hyderabad cannot issue loans to the non-members as per the provisions in the byelaws.

SHORT NOTICE QUESTIONS AND ANSWERS

Waiving of Entertainment Tax for "Kavitha and Theerpu" Cinemas

615—A.

S.N.Q. No. 7739 A.—Sarvasri Nallapareddi Sreenivasulreddi A.Sreeramulu, K. Rangadoss (Kollapur),C.V.K. Rao, and V. Srikrishna, (Mangalagiri) :—Will the Minister for Finance be pleased to state:

(a) Whether entertainment tax, Sales tax, etc., have been waived for the two Telugu cinemas 'Kavitha and Theerpu' and if so, the reasons therefor ;

(b) whether there is any committee at the State level to recommend to the State Government for waiving the taxes on Cinemas ;

(c) the norms fixed for waiving of the taxes ;

(d) the approximate amount that has been waived for the said two Cinemas ;

(e) whether the State Government are considering to reimburse the amount to the local bodies; and

(f) whether the Government are considering to grant cash awards instead of waiving taxes ?

Sri P. Ranga Reddy :— (a) Cinematograph exibitions are liable to entertainment tax only and there is no levy of sales tax on them. It is considered that the film 'Theerpu' is experimental in nature and the 'Kavitha, is of educative value. Accordingly the two Telugu Cinemas 'Kavitha' and' Theerpu' have been exempted from levy of entertainments tax under section 4(1) and 4(1-A) of the Andhra Pradesh Entertainments Tax Act, 1939 in exercise of the powers conferred on Government by section 8 of the Andhra Pradesh Entertainments Tax Act, 1939.

(b) No Sir.

(c) Section 8 of the Andhra Pradesh Entertainments Tax Act, empowers the State Government by general or special order to grant exemption from payment of the entertainments tax to any entertainments where they are satisfied—

(a) that the entertainment is meant for the education and entertainment of the children;

(b) that the entertainment is a documentary film produced or exhibited by or under the authority of the Government of India or the State Government ; or

(c) that the entertainment belongs to such other class, as may be prescribed.

Provided that no such exemption shall be granted where the rate of admission to such entertainment exceeds one rupee.

(d) and (e) As the said two cinemas were exempted from tax, the question of waiving tax and reimbursing any amount to the local bodies does not arise.

(f) No, Sir.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి:—ఎంటర్‌టెయిన్‌మెంట్ టాక్స్‌లో నూటికి 90 భాగాలు స్థానిక సంస్థలకు వెడుతుంది. కొన్ని సినిమాలపైన దీనిని వెయివ్ చేయడం జరిగింది. నష్టపడేవి స్థానిక సంస్థలు అవుతున్నవి. అందువల్ల ఒకరి సొమ్ము మరొకరు దానముచేసినట్లుగా వుంది. వీటినిగురించిరికమండ్ చేయడానికి స్టేటులెవెల్‌లో ఏమైనా కమిటీ వుందా అంటే లేదన్నారు. ఈ రెండు సినిమాలను ముఖ్యమంత్రిగారు చూశారా? ఆర్థికమంత్రిగారు చూశారా? ఎంటర్‌టెయిన్‌మెంట్ కవిత సినిమాకు తీసివేయాలని వారి మనస్సుకు అన్పించినదా? అన్పిస్తే ఎందుకు
9.30 a.m. అన్పిస్తున్నది?

శ్రీ పి. రంగారెడ్డి:—స్థానిక సంస్థలకు ఎంత నష్టము వస్తుంది అనే సమస్య కాదు. వాళ్లకు వచ్చే ఎంటర్‌టెయిన్‌మెంటు టాక్స్ కొంత లోపము రావడము వాస్తవమే. నేను, ముఖ్యమంత్రిగారు ఇంకా కొంతమంది మంత్రులు దీనిని చూచినాము. స్వార్థపరులను సవాలు చేసిన సాధారణస్త్రీ అసాధారణగాథ కనుక దానిని ఎగ్జంప్టు చేసినాము. యుగ యుగాలుగా తీరని సమస్య, సామాజిక సమస్యగా ఉన్న స్త్రీ జాతి జీవిత గాధ కవిత. అందుకని ఎగ్జంప్టు చేశాము. ప్రజా ఉద్యమాలలో సాంఘిక జీవితంలో హక్కుల పోరాటంలో, అన్యాయాన్ని ఎదిరించడంలో మహిళలు ముందంజ వేస్తున్న ఈ తరుణంలో స్త్రీలను విలాస వస్తువులుగా చులకన చేసే దగాకోరుల ఎత్తులను ఎలా ఎదుర్కోవాలో చూపినది కవిత.——

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి:—ఈ సినిమా నేను కూడా చూడడం జరిగింది. ఆర్థికమంత్రిగారితోపాటు నేను కూడా చూసి ఉంటే చర్చించుకోడానికి అవకాశం ఉండేది. ఆ సినిమాకు ప్రతిపక్షాలను కూడా పిలిచి ఉంటే బాగుండేది. దీంట్లో ఉన్నటువంటి రెండే రెండు సంఘటనలు తమ దృష్టికి తీసుకువస్తాను. ఇది ఇమ్మొరల్ ట్రాఫిక్‌ను ప్రోత్సహిస్తోంది. ఒకాయనకు ఒకామె తల్లితో అక్రమ సంబంధం ఉంది. అతను ఆమె బిడ్డను రేపు చేస్తాడు. 60 ఏండ్ల వయస్కుడు పూర్తి తను స్వాధీనంలో లేనట్లుగా త్రాగి రేప్ చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తాడు. హీరోయిన్ చాలా దృఢకాయురాలు. హోరున పడుతున్న వర్షములో మోకాటి లోతు నీళ్ళలో 15 నిమిషాలు రెసిస్టు చేస్తుంది.—అసలు ఆ పరిస్థితిలో మగాడు రేప్ చేయడానికి అవకాశం ఉందా? అది అన్నేచురల్‌గా ఉంది. సినిమా ఆఖరున అక్రమ సంబంధంతో రేపు వల్ల వచ్చిన గర్భంతో హీరోయినుని వదిలేస్తాడు. ఎగ్జంప్టు చేయడానికి ఎడ్యుకేటివ్ వాల్యూ ఉండాలి. పసిబిడ్డలకు ఎంటర్‌టైన్‌మెంటు

ఉండాలి అనే కండిషను ఉంది. మరి పసిపిల్లలు దీనిని చూస్తే కళ్ళు మూసుకుంటారుకదా. ఎంతవరకు న్యాయంగా ఉంది. పైగా హీరోయిన్ బ్రస్ట్ క్లజప్‌లో చూపిస్తాడు. అది ఏంతవరకు న్యాయంగావుంది. పెళ్లికొడుకు ఇంటి దగ్గరనుంచి పెళ్ళికూతురు ఇంటివరకు పెళ్ళిచూపులకు కారు నెట్టుకొని వస్తారు. అది చాలా చీప్ కామిక్‌గా ఉంది. అదే కాదు అలవకాని 300 పౌనులు గల ఛాయాదేవి అల్లు రామలింగయ్య మీద బెడ్‌రూంలో పడిపోయినట్లు చూపిస్తాడు. ఇది ఎంతవరకు న్యాయంగా ఉంది. ఇటువంటి దృశ్యాలు ఉన్నదానిని చాలా ఎడ్యుకేటివ్ వాల్యూ ఉందని అనడం చాలాఘోరమైన విషయం. ఇది ఎంతవరకు న్యాయం.

శ్రీ పి. రంగారెడ్డి:—ఇది చూసేవారి దృష్టి దృక్పథంపై ఆధార పడుతుంది. ఎంటర్‌టైన్‌మెంట్ టాక్స్ ఎంత నష్టము వస్తుందనేది ప్రశ్న కాదు. లేదా ప్రొడ్యూసర్‌కో డైరెక్టరుకో సహాయం చేయాలనే ఆశయం కాదు. This is mainly to see that more and more persons witness such films at cheaper rate of Rs. 1/- ఇది నిజంగా ఎడ్యుకేటివ్ వాల్యూ కలది అని భావించినాము. గౌరవ సభ్యులు అందరూ చూడండి. కావాలంటే గౌరవ సభ్యులందరికి చూచే ఏర్పాటు చేయిస్తాము. ఒక వేళ ఏదైనా పొరపాటు జరిగి ఉంటే భవిష్యత్తులో అవి సవరించుకోడానికి మీ అందరి అభిప్రాయాలు తోడ్పడతవి. ఇది అమాయకులు ఆహుతి అయ్యే వేళలో దౌర్జన్యానికి స్త్రీ లొంగిపోయిన సమయములో దుర్నీతి రాజ్యమేలు కాలంలో ఏ స్త్రీ అయినా ఏమి చేస్తుంది అనేది చూపించినటువంటి సినిమా.

Sri A. Sriramulu (Eluru) :—Apart from good or bad, when Government wants to grant exemption from entertainment tax or any tax, is it desirable that it should be exclusively left in the hands of one or two individuals at Government level? Or it is more desirable to have an impartial Committee to scrutinise the whole thing and make recommendation?

Mr. Speaker:—That is a different question altogether. It is under law now vested in the Government.

Sri A. Sreeramulu:—It is true. When the Act was framed in the year 1939, this was not visualised. They only visualised dramatic performances and other things. In the present circumstances, is it not desirable; is it not more condusive to set up a committee with some experts and educationalists so that an impartial critical review is made before exemption is granted?

Sri P. Ranga Reddy.—These are the two Telugu feature films for which the exemption was granted. Now the question is: as it is the synopsis of the picture is given and these were witnessed by two experts in the Commercial Tax Department as well as Board of Revenue.

They have made the *recommendations*. In addition to these two experts, I have myself seen the picture and was convinced. The

second thing is so far as 'TEERPU' is concerned, this is the first Telugu picture which was directly invided by the Film Festival at Berlin even before it was released. This is the one Telugu picture which was included among the 7 pictures for International Film Festival abroad in Yugoslavia and Poland and it was also shown in Moscow.

About 'Kavita', we had a long description over it. I shall arrange for the members to see the picture. I entirely agree for the Members Hon'ble Member that this should not be left with the Ministers or anybody. I accept that hereafter fix up a small committee becore such exemption is given. In fact, I have minuted in the file when exemption was given to Kavita- We will have to lay down a procedure, even by constituting a small committee, before such exemption is given.

Vacant Posts of Inspectors and Assistant Directors of Training

615—B

S.N.Q.No. 7736.—Sri Nallapureddi Srinivasul Reddy:—Will the Minister for Labour be pleased to state:

(a) the number of posts of Inspectors of Training and Assistant Director of Training vacant in the State and since how long they are pending?

(b) the reasons for the abnormal delay in filling up these posts and when will these posts be filled up;

(c) whether it is a fact that as per the G.O.Ms.No. 1146, General Administration (Rules) dated 13-9-61 the Lecturers in Mechanical or Electrical (Engineering Graduates) working in Polytechnics can be recruited as inspectors of Training and Assistant Directors of Training on transfers from the other Department and if so, whether the Government Order will be implemented in filling up the posts?

The Minister for Labour (Sri T. Anjaiah):—(a) Two posts of Inspectors of Training are vacant from 31-3-1971 and 27-7-1973. No post of Assistant Director of Training is vacant now.

(b) In view of the ban on filling up the posts earlier, these vacancies could not be filled up. Steps are being taken to fill up these posts soon.

(c) Yes, this aspect is being examined and the Posts would be filled up shortly according to rules.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి:—(సి) లో ఇచ్చిన జీ.వో.లో క్లియర్ గా ఉంది. గవర్నమెంటు పాలిటెక్నిక్ నుంచి కూడా తీసుకునే అవకాశం ఉంది. ఆ అవకాశాన్ని పరిశీలించి వాళ్ళను కూడా తీసుకొని త్వరగా ఈ పోస్టులు భర్తీ చేస్తారా?

Sri T. Anjaiah:—According to G.O, we can do it.

Recruitment of Employees by A.P. State Co-opt. Bank

615-C.—

S.N.Q. No. 7737-T :—Sarvasri M. Nagi Reddy, Vanka Satyanarayana, and B. Rama Sarma:—Will the Hon'ble Minister for Co-operation be pleased to state:

(a) Whether the Government are aware of the fact that the Person-in-charge of the Andhra Pradesh State Co-operative Bank has recruited 22 employees as Stenos and Clerks without calling for candidates from the employment Exchange, violating the Rules;

(b) if so, the action taken by the Government to prosecute Persons-in-charge;

(c) whether it is also a fact that he has not observed the Rule of Reservation in respect of Scheduled Castes, Schduled Tribes and Backward Communities and appoined all the candidates from caste Hindus belonging to one community only most of them related to the Person-in-charge ; and

(d) if so, the action taken by the Government?

The Minister for P.W.D. (Sri Ch. Venkata Rao):—(a) The Andhra Pradesh State Co-operative Bank has appointed 22 staff Assistants and 3 Stenos in October 1975. The Bank further prepared a pannel of 13 more names for appointment of staff Assistants. Out of the 22 staff Assistants 3 did not join and one left after working for some time. The posts were advertised in newspapers and the advertisements furnished to the Employment Exchange. The Regional Employment Officer, Hyderabad clarified that the vacancies were deemed to have been notified to Employment Exchange.

(b) Does not arise.

(c) The Rule of reservation was not observed though one of those appointed is of Scheduled Caste. 15 of the Candidates appointed belong to one caste Hindu community. It is gathered that six of the cadidates appointed are related to the Person-in-charge.

(d) Government have viewed this matter with serious concern and are taking necessary action to ensure that the vancancies not allotted to the Scheduled Castes, Scheduled Tribes and Backward Classes in the appointments already made are compensated at the earliest. The Registrar of Co-operative Societies instructed the Bank so keep the balance panel in abeyence to check up the number of candidates from Scheduled Castes etc. out of those already appointed and working and also in the balance panel so that necessary action can be taken for appointment of adequate number of Scheduled Castes, Scheduled Tribes and Backward Classes as per the rule of reservation, if necessary by holding a selection afresh solely in favour of Scheduled Castes, Scheduled Tribes and Backward Classes.

9-40 a.m. శ్రీ యం. నాగిరెడ్డి :— అధ్యక్షా, ఎకి సమాధానము చెబుతూ కొంత మంది స్టెనోస్‌ను, క్లర్క్స్‌ను పత్రికలలో ప్రకటన చేయడము ద్వారా తీసుకున్నారు. పత్రికలలో మొట్టమొదటి 15-6-1976 జాన్యువరి పత్రికా ప్రకటనలో 55 శాతము మార్కులు రావాలని దానికి కనీస అర్హతలుగా ప్రకటించారు. కాని అది వారికి స్యూటబుల్‌గా లేకపోవడముతో 45 శాతముమార్కులతో తీసుకోవడానికి 17-6-1975, 5-6-1975 పత్రికలలో రెండుసార్లు55, 45 శాతము తగ్గించడానికి ప్రకటన చేసారు. తరువాత ఎ. వాసుదేవరావు స్విచ్ ఓవర్ టు తెలుగు అని చెప్పారు. కాని దాని తరువాత 6 నెలలో తీసుకున్న రిక్రూట్‌మెంటులో ఇంగ్లీషు టైపిస్టు పోస్టులను తెలుగుకు స్విచ్ ఓవర్ చేసి ఇంగ్లీషు టైపిస్టులను, స్టెనోస్‌ను తీసికోవడానికి కారణాలు ఏమిటి? ఆ ప్రకటనలో ఏమి అన్నారంటే "Mr. A. Vasudeva rao, Person-in-Charge of he Bank told the Deccan Chronicle, to-day that the Central Banks in the State were also requested to switch over to Telugu for their correspondence.". అసలు యీ అప్పాయింటుమెంట్సు విషయములో ఎంప్లాయిమెంటు ఎక్స్చేంజి నుంచి తీసుకోకపోవడానికి కారణాలు ఏమిటి? శ్రీ అంజయ్యగారు లేబరు మినిష్టరుగా ఉంటూ ప్రయివేటు ఇండస్ట్రీలలో ఖాళీలను కూడా ఎంప్లాయిమెంటు ఎక్స్చేంజినుంచి పిలవకుండా రిక్రూట్ చేస్తే వారిని ప్రాసిక్యూట్ చేస్తామని అన్నారు. కాని యిది పబ్లిక్ సెక్టార్ ప్రాజెక్టు అయినా యిక్కడ పోస్టులను భర్తీ చేయడము విషయములో ఎంప్లాయిమెంటు ఎక్స్చేంజ్ నుంచి పిలవకుండా పత్రికా ప్రకటనల ద్వారా ఎందుకు రిక్రూట్ చేసారు. దీనికి ఒక కమిటీ ఉన్నదా ? ఆ కమిటీ మెంబర్లు ఎవరు ? యీ రిక్రూట్‌మెంటు విషయములో ఆ కమిటీ అప్రూవల్ ఉన్నదా ? దీనికి బాధ్యులు ఎవరు?

శ్రీ జె. వెంగళరావు:— దీనిలో మీరు పాయింటవుట్ చేసిన ఇర్రెగ్యులారిటీస్ ఉన్నవి. గవర్నమెంటు రెవ్యూ చేస్తున్నది. We will take serious action on it.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ :— ముఖ్యమంత్రిగారు యిమీడియట్‌గా రెస్పాండయి సీరియస్ లాప్సస్ ఉన్నాయి. గవర్నమెంటు యాక్షన్ తీసుకుంటోంది అన్నారు. చాలా సంతోషము. ఈ కమిటీలో ఉన్నది ఎవరు? కమిటీ సెలక్టు చేసినదా, లేక అందులో పని చేస్తున్న పెర్సనల్ ఇన్‌చార్జి సెలెక్టు చేసాడా ? అందులో అఫీషియల్స్ ఉండగా రిజర్వేషన్స్‌కు జి.ఓ. ఉండగా Why that gentleman has violated this reservation? It is a serious mistake. తరువాత యిందులో సెలెక్టు చేసిన వారికి రెలిటివ్స్‌ను కూడా సెలెక్టు చేసామని అన్నారు. ఎంతమంది రెలిటివ్స్ ఉన్నారు. బై-లా ప్రకారము రెలిటివ్స్‌ను సెలెక్ట్ చేయకూడదా ? ఎందుచేత వైలేషన్ చేయడము జరిగింది ?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :— ఈ ఇర్రెగ్యులారిటీస్ అన్నీ కూడా రెక్టిఫయ్ చేయడానికి యాక్షన్ తీసుకోమని నేను కెమ్మిలోర్డు సెకెండు సెక్రటరీని మొత్తము

రెవ్యూ చేయమని వారిప్పుడ ఏక్షన్ తీసుకోమని చెబుతున్నాను. ఈ విషయములో ఎవరినీ రక్షించేది లేదు.

శ్రీ యం. నాగిరెడ్డి :—ఇపుడు లాప్సస్ అన్నీ కూడా కవర్ చేసుకోవ డానికి 27వ తేదీన జనరల్ బాడీ మీటింగు పెట్టే ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి. కోపరేటివ్ బై లా ప్రకారము చుట్టాలను ఎవరినీ ఎప్పాయింట్ చేయ కూడదు అని ముఖ్యమంత్రిగారు ఒప్పుకున్నారు. కాబట్టియివన్నీ పరిశీలించి వెంటనే చర్యలు తీసుకోవడానికి పూనుకుంటారా ?

శ్రీ జలగం వెంగళరావు:—తప్పకుండా తీసుకుంటామని చెప్పాము కదండీ?

Sri A. Sriramulu :— Chief Minister has admitted that there are serious irregularities. There is a precendent just a few days ago in this House alone. Another Person-in-charge was allegedly to have committed some irregularities in the Handloom Apex Society was replaced. Will the Chief Minister fall of this precedent and replace the present person-in-charge also ?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :— ఇవన్నీ కూడా ఆలోచిస్తున్నాము. ఈ విష యములో ఎవరినీ స్పేర్ చేసేది లేదు. I will take very serious action.

శ్రీ కూడిపూడి ప్రభాకరరావు(అమలాపురం):—ముఖ్యమంత్రిగా సీరియస్ ఏక్షన్ తీసుకుంటామంటున్నారు. మీరు తీసుకున్న చర్యలను వచ్చే సెషన్లో యీ హౌస్‌కు తెలియజేస్తారా ?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :— తప్పకుండా తెలియజేస్తాను. నా కే అభ్యంతరము లేదు.

శ్రీ సి. దాస్ (సత్యవీడు):— జనరల్ బాడీ మీటింగ్‌లో యివన్నీ రెక్టిఫై చేయించడానికి చూస్తున్నారని నాగిరెడ్డిగారు అన్నారు. ఆ జనరల్ బాడీ మీటింగ్‌కు మీరు ఒక ఆఫీసరును పంపిస్తారా ?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :— మన కోపరేటివ్ రిజిస్ట్రారు స్వయముగా వెళ్లి దానిని పోస్ట్‌పోన్ చేయిస్తారు. ఇర్రెగ్యులారిటీస్ అన్నింటిమీద ఏక్షన్ తీసుకుంటారు.

Esablihment of Junior College at Parvathipuram.

615-D

S.N.Q. No. 7736-K. Sarvasri Sri Ch. Parasurama Naidu, Sri P.Srirama Murthy (Negeriketakam) and Sri C.Lakshmi Narayana, (Srikakulam) :- Will the Minister for Education and Cultural Affairs be pleased to state:

(a) the conditions on which Junior College was established at Parvathipuram, Srikakulam Dist ;

(b) whether in part fulfilment of such conditions a gift deed was effected in the name of the Junior College for 20 acres of land,

and a deposit of 1 1/4 lakhs of rupees in the Bank was made in the Joint names of the District Educational Officer and the President of the Junior College ;

(c) whether the Committee undertook to build on the site the buildings necessary for the establishment of the college and on such undertaking the Govt. established the Junior College in the Old Zilla Parishad High School bulidings;

(d) whether on the above said site the necess ry buildings were raised with the above funds and its interest;

(e) whether the Principal of the Junior College reported that the Old High School building is quite unsuitable for the College to continue any more in it, including hazard to the health of the boys being crammed for space and accommodation;

(f) whether the private degree Committee unauthorisedly occupied the new buildings of the Junior College which is Government property despite the orders of the Director of Public Instruction for handing over the buildings to the Junior College; and

(g) will the Government take immediate action to restore the said buildings to the Junior College as rightly belonging to it?

The Minister for Education (Sri M.V. Krishna Rao):— (a) The opening of New Government Junior College at Parvathipuram, Srikakulam District was permitted on the conditions that the Committee should pay cash contribution of Rs. 2.00 lakhs and donate land about 20 acres.

(b) The College Committee raised donation and deposited Rs. 1,15,000/- and also donated 18½ acres of land in favour of Government Junior College, Parvathipuram,

(c) The College Committee was permitted to undertake constrcution of buildings required for the Govt. Junior College, Parvathipuram in the site donated by the Committe and also permitted to utilise the Cash contribution of Rs. 1,15,000/-. The construction of the building was permitted exclusively for Govt. Junior College on the site of the Government Junior College.

(d) The plans and estimate were prepared for construction of Additional accommodation required at a cost of Rs. 2,15,000/- and the Committee agreed to meet the additinol amount over and above Rs. 1,15,000/- avilable in the joint account. The Committee has constucted the additional buildings with the funds raised for the purpose.

(e) The Principal has reported that the Old High School buildings are quite inadequate and the classes VII any IX (One section each) were running in shift system.

(f) Yes, Sir.

(g) Necessary action will be taken in the matter.

శ్రీ సి. హెచ్. పరశురామనాయుడు :— అధ్యక్షా, యిపుడు జూనియర్ కాలేజీ పాత బిల్డింగులో నడుస్తున్నది. ఈ కొత్త బిల్డింగు కనస్ట్రక్షన్ అయిపోయింది. దానికి ప్రయివేటు కాలేజీ వారు ఆక్యుపేషన్ చేసిన కారణముగా డిలే అవుతోంది. ఆ బిల్డింగు డొనేట్ చేసిన బిల్డింగు. డి. పి. ఐ గారు యీ ప్రయివేటు కాలేజీ వారిని వెకేట్ చేయించడానికి ఆర్డరు వేసినా వాళ్ళు యివ్వడానికి ఒప్పుకోవడములేదు. కాబట్టి యీ జూనియర్ కాలేజీ బాగా ఫంక్షన్ చేయ డానికి ఏర్పాటుచేస్తారా ?

శ్రీ ఎం. వి. కృష్ణారావు :— తప్పకుండా యీ విషయములో పరిశీలన చేస్తాము.

Enquiry Commission to go into the matter of granting 'Ph.D.' Osmania University.

516-E—

S.N.Q.N.7737-B Sri N. Venkataratnam:— Will the hon. Minister for Education and Cultural Affairs be pleased to state:

(a) whether a One-Man Commission of Mr. V. Parthasarathy, retired Judge of the High Court was appointed in 1974, in the matter of granting a "PH.D" to a research Scholar of Osmania University;

(b) whether the report is submitted by the Commission and if so, the main contents of the report;

(c) whether it is a fact that the Commission passed strictures on the Osmania University Syndicate; and

(d) if so, the steps taken to eliminate the defects pointed out in the report by the Commission?

Sri M.V. Krishna Rao: —(a) The One-Man Commission of Mr. V. Parthasarathy was appointed in 1975 to go into the applications of candidates who had not been regularly permitted by the University to appear for the University Examination conducted in 1974 and who wanted to have the results for the same. One research Scholar had appealed that his results for Ph.D. was delayed. His case also was referred to this Commission.

(b) Yes, Sir. The main contents of the report are as follows:

(i) The topic of research was not correctly chosen by the candidate.

(ii) The Syndicate, while taking a decision to refer to a fourth Examiner, did not give any remarks on the opinion of one Examiner, who had stated that this thes is requires a guidance from a Philosopher and a Physicist.

(iii) There was avoidable delay on the part of the office of the Controller of Examinations by not pursuing the case and getting the reports of Examiners.

(c) No, Sir.

(d) Does not arise.

9-50 a. m. శ్రీ ఎన్. వెంకటరత్నం :— అధ్యక్షా, ఈ థీసెస్ 1965 లో సబ్మిట్ చేస్తే 1974లో సిండికేటు రివైజ్ చేయవలసిందిగా ఆర్డర్సు యిచ్చింది. దీనిమీద కమీషను వారు సీరియస్ వ్యూ తీసుకున్నారు. It ought to have come before us not merely as a blast check career...... దీని హిస్టరీ వ్రాసుకుంటూ యీ రకంగా చెప్పారు. కమీషను చెప్పినటువంటి సూచనలను గవర్నమెంటు ఎవాడ్ చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారా ? మొదటి సూచన, ఇంటర్నల్ ఎగ్జామినర్, ఫారిన్ ఎగ్జామినర్, ఎక్స్‌టర్నల్ ఎగ్జామినరు, ఫోర్తు ఎగ్జామినరుకు సిండికేటు వారు పంపించడం జరిగింది. డిలే లేకుండా తొందరగా పరిష్కారం అయ్యే ప్రొసీజరును ప్రభుత్వము వారు యాక్సెప్టు చేస్తారా ?

శ్రీ యం. వి. కృష్ణరావు :— ఆ రిపోర్టు మీద యూనివర్సిటీవారు పరిశీలన చేస్తున్నారు, వారు యాక్షన్ తీసుకుంటారు.

శ్రీ ఎన్. వెంకటరత్నం :— యూనివరిసిటీవారి మీద స్ట్రిక్చర్సు పాసు చేశారు కంట్రోలర్ ఆఫ్ ఎగ్జామినేషనువారు సరిగా చేయడం లేదని, సిండికేటు వారు కూడా యిన్ టైము కేండిడేట్‌కు తెలియజేయ లేదు. దానితో నిరుత్సాహ పడిపోయారన్నారు. సిండికేటు మీద కంట్రోలరు మీద ఆల్‌మోస్టు ఆల్ స్ట్రిక్చర్సు పాసు చేశారు, యివి అన్నీ ఎవాయిడ్ చేయడానికి ప్రభుత్వం చర్య తీసుకుంటుందా ?

శ్రీ యం. వి. కృష్ణరావు :— స్ట్రిక్చర్సు పాసు చేయలేదు, ఉన్న డిఫెక్ట్సు బయట పెట్టారు, వాటిని వి.సి.కి రెఫరు చేయడం జరిగింది. వారు వాటి మీద యాక్షను తీసుకుంటారు.

శ్రీ ఎన్. వెంకటరత్నం :— ఒక సెంటెన్స్ చదివి వినిపిస్తాను. The Commission held that the Controller of Examlnations and his office as well and the internal examiner contributed to the aggretate delay and no one associated with this matter is free from blame. అనేది, బ్లేం వారి మీద యింపోజ్ చేశారు, దట్ కమ్స్ అండర్ స్ట్రిక్చర్సు. ఇవన్నీ ముందు జరగకుండా చర్యలు తీసుకుంటారా ?

శ్రీ యం. వి. కృష్ణరావు :— తప్పనిసరిగా కమీషను రిపోర్టు పరిశీలన చేస్తాం, యాక్షన్ తీసుకుంటాము.

Mr. Speaker :- S.N.Q. No. 615 F is postponed.

Transport of Fodder from Andhra to Telangana

540—A. S. N. Q. No. 7738—A. Sri D. Venkatesam:—Will the Minister for Animal Husbandry be pleased to state :— (a) Whether it is not a fact that fodder was transported from Andhra to Telangana area during 1971-72, by the Animal Hnsbandry Department;

(b) Whether it is also not a fact that 17 lakhs of rupees have been swallowed by some officers;

(c) Whether it is not also a fact that A.C.B. and Vigilance Commissioner sent their reports to Government;

(d) If so, the action taken by the Government in the matter :

(e) Whether it is also a fact that the files are missing in the Secretariat ?

The Minister for Handlooms and Textiles (Sri K. V. Keshavulu) (On behalf of the Minister for Animal Husbandry) :—

(a) Sir, Due to severe drought conditions prevailing during 1972-73 in the Telangana Districts, arrangements were made by the Animal Husbandry Department for transportation and supply of forest hay.

(b) 19,282 M.Tonnes of Forest hay was supplied wherever adverse seasonal conditions were prevailing in all the Telangana areas except Adilabad and Khammam Districts by spending Rs. 16.74 lakhs on tronsportation charges. Certain allegations have been received against the then Dist. Vety.Officer, Hyd. District with regard to misuse of funds allotted to him. The Director of Animal Husbandry has reported that an amount of Rs.2,435 lakhs had been placed at his disposal for meeting the transport charge and that certain irregularities were noticed in the maintenance of accounts.

(c) Anti-Corruption Bureau and Vigilance Commission Reports have been received by the Government.

(d) The matter is under consideration of the Government.

(e) Certain records pertaining to the District Veterinary Officers Office, Hyd. were found missing.

Sri D. Venkatesham:—Was any audit conducted ? What are the findings of the audit report ? What are the findings of the A.C.B. an Vigilance Commission Report ? Since how long is it pending with the Government and how many officers are kept under suspension in this regard ?

శ్రీ కె.వి. కేశవులు:—అధ్యక్షా, డైరక్టరు ఫైండిగ్స్ సంగతి మనవి చేశాను. రెండు లక్షల పై చిలుకు లెక్క సక్రమంగా లేదనే మాట. దాని మీద ఎ.సి.బి. విజిలెన్సు కమీషనుకు రిపోర్టు చేయడం జరిగింది, వారి రిపోర్టు ప్రభుత్వానికి వచ్చింది, 9.1.76 నాడు వచ్చింది, ఇప్పుడు అది ప్రభుత్వ పరిశీలనలో వుంది. పరిశీలన అయిన తరువాత దానికి సంబంధించిన వివరాలు చెపుతాను.

శ్రీ డి. వెంకటేశం:—అధ్యక్షా, రికార్డు సరిగా లేదన్నారు, ఆడిటు జరిగిందా ? ఎన్ని లక్షల రూపాయలు సెంట్రల్ గవర్నమెంటు మనకు యిచ్చింది ? వచ్చిన మొత్తం పైన ఆడిటు జరిగిందా ? ఆడిటు రిపోర్టు ఏమిటి ? ఎ.సి బి. నుండి వచ్చినటువంటి రిపోర్టు ఏమిటి ? ప్రభుత్వానికి వచ్చిందన్నారు. దాని ఫైండింగ్స్ ఏమిటి ?

శ్రీ కె.వి. కేశవులు:—ఎ సి బి నుండి వచ్చింది. ప్రభుత్వ పరిశీలనలో వుంది. ప్రస్తుతం బయట పెట్టే పరిస్థితిలో లేను, టోటల్ ఎమౌంట్ యిన్‌వాల్వ్‌డ్ 16 లక్షలు, అతనికి యిచ్చినది రెండు లక్షల పై చిల్లర. రెండు లక్షల పై చిల్లర లెక్కలు సరిగా లేవని డైరక్టరు పరిశీలన చేసి నిర్ణయం తీసుకున్న తరువాత ఎ సి బి కి యివ్వడం జరిగింది, వారి రిపోర్టు వచ్చింది, అది ప్రభుత్వ పరిశీలనలో వుంది,

శ్రీ ఎన్. వెంకటరత్నం:—రెండు లక్షల లెక్కలు సరిగా లేవన్నారు, ఎ సి బి కి పంపించారు, యిందులో మిస్‌ఎపోప్రియేషను జరిగిందా ? ప్రైమా ఫేసియా కేసు వుందా అది ప్రూఫ్ అయితే ఎంత మంది ఆఫీసర్ల మీద చర్య తీసుకున్నారు ?

శ్రీ కె. వి. కేశవులు:—ప్రైమా ఫేసియా కేసు లేక పోతే ఎ సి బి సి విజిలెన్సు కమీషనును కన్సల్టు చేయవలసిన అవసరం లేదు. యిట్ యీజ్ యింప్లయిడ్. అది చెప్పవలసిన అవసరం లేదు, తప్పకుండా వారికి వ్యతిరేకంగా వచ్చింది, ఒక ఆఫీసరు గురించి సీరియస్ చార్జెస్ వున్నవి, సీరియస్ యాక్షన్ తీసుకుంటాం.

10.00 a.m శ్రీ ఎన్. వెంకటరత్నం:—రిపోర్టు జనవరిలో వచ్చింది, This matter deals in lakhs of rupees. వెంటనే యాక్షను ఎందుకు తీసుకో లేదు ?

Mr. Speaker:—They are examining.

శ్రీ ఎన్. వెంకటరత్నం:—జనవరిలో వచ్చింది. రెండు నెలలు అయిపోయింది, సీరియస్ ఎలిగేషన్సు వున్నాయంటున్నారు, వెంటనే చర్యలు తీసుకుంటారా ? లేకపోతే దాని ఎఫెక్టు పోతుంది.

శ్రీ కె.వి. కేశవులు:—యాక్షన్ తీసుకుంటున్నాం, అతి త్వరలో నిర్ణయం బయటకు వస్తుంది.

శ్రీ విజయశిఖామణి (తిరుపతి):—అధ్యక్షా, కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి దీని ద్వారా వచ్చిన ఎమౌంటు ఎంత ? ఎ సి బి ఎంక్వయిరీకి ఎందుకు వెళ్లింది ? ఎంత మంది అఫిషియల్స్ మీద చార్జెస్ వున్నవి ? ఎంత మందిని సర్వీసు నుండి రిమూవ్ చేశారు ? ఆ చార్జెస్ ఏమిటి ? ఆ ఆఫీసర్సు పేర్లు చెబుతారా ?

శ్రీ కె.వి. కేశవులు:—ఎమౌంటు గురించి చెప్పాను, 16 లక్షలు అని అఫిషియల్స్ ముగ్గురు యిన్‌వాల్వ్ అయి వున్నారు, ఒకరి మీద సీరియస్ చార్జెస్ వున్నవి, ఎవరైతే ప్రాక్టికల్‌గా ఎమౌంటును హ్యాండిల్ చేశారో వారి మీద,

మిస్టరు స్పీకరు:—ఎవరినైనా తొలగించారా అని అడుగుతున్నారు.

శ్రీ కె.వి. కేశవులు:—ప్రస్తుతానికి లేదు.

Sri D. Venkatesham:—"Whether it is also a fact that files are missing in the Secretariat" అనే దానికి మిస్సింగ్ అని చెప్పారు, లా డిపార్టు

మెంటులో ఒక ఫైలు మిస్ చేస్తే సుబ్బారావుగారు క్లర్కును పోలీసులచేత కొట్టించారు, తరువాత ఎన్ జి ఓ లు స్ట్రయిక్ చేశారు, అలాంటప్పుడు రికార్డ్సు మిస్సింగ్ అని మంత్రి గారు ఒప్పుకున్నప్పుడు వాట్ యీజ్ ది యాక్షన్ టేకన్ ఎగేనెస్ట్ ది ఆఫీసరు ?

Mr. Speaker:—That is under investigation.

శ్రీ డి. వెంకటేశం:—ఒక ఫైలు మిస్ అయిందని లా సెక్రటరి సుబ్బారావు ఒక క్లర్కు ను పోలీసుచేత కొట్టించారు, మరి యిక్కడ ఫైల్సు మిస్ అయినవని ఒప్పుకున్న తర్వాత ఆ ఆఫీసరు మీద ఏమి యాక్షను తీసుకున్నారు.

శ్రీ కె.వి. కేశవులు:—ఫైలు మిస్సింగ్ అని గాదు. రికార్డ్సు మిస్సింగ్ అని చెప్పాను, ఆ రికార్డ్సు పర్టెనింగు టు సం బిల్స్, కావాలంటే ఆ రికార్డు నా వద్ద వుంది. అ బిల్సును మళ్లీ డైరక్టరు తయారు చేస్తున్నారు. బిల్స్ అనేవి ఒక ఫైలులోనే వుండవు, నాలుగుచోట్ల వుంటాయి, దానినిబట్టి డైరక్టరు ఆ ఫైలును రికనస్ట్రక్టు చేయిస్తున్నాడు, ఆ భయం లేదు. కాబట్టి మిస్ అయినంత మాత్రాన ఏ విధంగాను చర్య తీసుకోవడములో ఆటంకం కాదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ డి. వెంకటేశం:—రికార్డు మిస్ అయిందని ఒప్పుకుంటున్నారు మళ్లీ రికార్డు తయారు చేయమని చెప్పామంటు న్నారు, రికార్డు మిస్ కావడానికి కారణం ఏమిటి ? దానికి బాధ్యులు ఎవరు ?

Mr. Speaker:—That is under investigation, he says.

CALLING ATTENTION TO MATTER OF URGENT PUBLIC IMPAOTANCE.

re: Injustice done to the workers of A.P. Equipment Corporation, Visakhapatnam.

శ్రీ పి. సన్యాసిరావు (విశాఖపట్టణం-II) అధ్యక్షా, విశాఖపట్టణంలో ఉన్న ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ఎక్విప్ మెంటు కార్పొరేషనులో 800 మంది పైగా కార్మికులు పని చేస్తున్నారు. వారిని ఎప్పటికప్పుడు తొలగిస్తున్నారు. రోజువారి వేతనం 1-50 పైసలు కట్ చేస్తున్నారు. అది చట్టానికి వ్యతిరేకం. దానికి సంబంధించి ప్రభుత్వం తరపున కార్మిక శాఖామాత్యులను ఒక స్టేట్ మెంటు చేయమని కోరుతున్నాను.

*The Minister for Labour (Sri T. Anjiah) :—There is an agreement between the Union and the Management of Equipment Corporation, Visakhapatnam. The legality of the agreement and whether deduction is permissible under the Payment of Wages Act will be examined. After obtaining full details, necessary action will be taken to do justice to the workers.

As regards difference in wages between men and women doing the same nature of work, the Inspector of Factories will take suitable action after inspection.

శ్రీ పి. సన్యాసిరావు:— చట్ట ప్రకారం కూడా రోజువారి వేతనంలో కట్ చేయడానికి అగ్రిమెంటు ఉన్నా సాధ్యం కాదు. దీనిని డిప్యూటి కమీషనర్ అంగీకరించి పెట్టడం వల్ల కార్మికులకు అన్యాయం జరిగింది. కాబట్టి మీరు డిప్యూటీ కమీషనర్ మీద ఏమి చర్య తీసుకుంటారు? మీరు మేనేజిమెంటును, యూనియన్ ప్రతినిధులను పిలిచి, సమావేశపరచి ఈ సమస్యలను పరిష్కారం చేస్తారా ?

శ్రీ టి. అంజయ్య :— డిప్యూటి కమీషనర్ గారు అంగీకరించి దీనిని ఇంప్లిమెంటు చేయించారని గౌరవసభ్యులు చెబుతున్నారు. డిడక్షను అనేది వారు ఒప్పుకోవాలి. Union cannot be responsible for deduction of the wages. So, whoever may be the officers or any body దానిని ఎంక్వయిరీ చేసిన తరువాత తప్పకుండా చర్య తీసుకుంటారు.

శ్రీ పి. సన్యాసిరావు :— సమావేశం ఏర్పాటు చేసి చేస్తారా ?

Sri T. Anjaiah : We have to take action against Management, if there is deduction.

PAPERS LAID ON THE TABLE

Notifications issued under A.P. Panchayat Samithis and Zilla Parishads Act, 1959.

The Minister for Panchayat Raj (Sri L. Lakshmanadas):

I beg to lay on the Table copies of the following notifications with which certain rules or amendments to rules have been made as required under sub-section (2) of section 69 of the Andhra Pradesh Panchayat Samithis and Zilla Parishads Act, 1959.

S.No.	Reference to the G. O. M.S.No. and date	Reference to the Gazette and date.
1.	G.O.Ms.No. 211, Panchayati Raj (Sam.I) Department dated 27-2-1976.	published at pages 53-55 of Rules Supplement to Part I of the Andhra Pradesh Gazette dated 18-3-1976.
2.	G.O.Ms.No.212, Panchayati Raj (Sam.I) Department dated 27-2-1976.	Published at pages 55-57 of Rules Supplement to Part I of the Andhra Pradesh Gazette dated 18-3-1976.

Mr. Speaker: Papers laid on the Table.

Statement showing the details of stainless steel units Registered

The Minister for Industries (Sri P. Basi Reddy):—I beg to place on the Table a copy of the statement showing the details of Steel Units registered as on 31-3-1974 in pursuance to an assurance given on 13-8-1974 while answering L.A.Q. No. 4793 starred.

Mr. Speaker:—Paper placed on the Table.

STATEMENT SHOWING THE PARTICULARS OF NUMBER OF APPLICATIONS RECEIVED FOR REGISTRATION OF SSI UNITS BEFORE 31-3-1974.

Sl. No.	Name of the District.	No. of applications received before 31-3-74.		No. of cases for which registration has been given before 31-3-74.		No. of cases which were rejected.		No. of cases which are pending disposal at the end of 31-3-74.		Remarks.
		New Units	As addl. Line of exsisting units.	New Units	As addl. Line of exsisting units.	New Units.	As addl. Line for existing units.	New Units.	As addl. line for exsisting units.	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
1.	Srikakulam.					—Nil—				
2.	Visakhapatnam.					—Nil—				
3.	East Godavari Dist.	59	85	1	66	58	19	Nil	Nil	
4.	West Godavari.	—	3	—	2	—	—	—	1	
5.	Krishnr Dist.	159	26	159	26	Nil	Nil	Nil	Nil	
6.	Guntur Dist.	1158	70	1158	70	Nil	Nil	Nil	Nil	
7.	Ongole.	107	13	107	13	Nil	Nil	Nil	Nil	
8.	Nellor.	286	22	16	6	4	—	266	16	
9.	Chittor.	6	4	4	2	Nil	Nil	2	2	
10.	Anantaapur.	—	—	—	—	—	—	—	—	
11.	Cuddapnh.	—	—	—	—	—	—	—	—	

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
12.	Kurnool.	2	3	—	3	—	—	2	—	
13.	Mahabubnagar.	5	3	—	—	—	—	5	3	
14.	Kaaimnagar.	1	2	1	2	—	—	—	—	
15.	Nizamabad.	1	1	1	1	—	—	—	—	
16.	Adilabad.	—	—	—	—	—	—	—	—	
17.	Nalgonda,	1	3	1	3	—	—	—	—	
18.	Khammam,	—	—	—	—	—	—	—	—	
19.	Warangal,	—	2	—	2	—	—	—	—	
20.	Hyderabad (Rural)	9	3	4	2	4	—	1	1	
21.	Medak,	—	—	—	—	—	—	—	—	
22.	Indl, Estates Vijayawada,	3	2	3	2	—	—	—	—	
23.	Jawahar Autonagar, Vijayawada,	3	2	3	2	—	—	—	—	
24.	Indl. Estate, Nandyal.	—	—	—	—	—	—	—	—	
25.	Asst. Estate Engineer Sanathnagar.	6	6	Nil	1	—	—	6	5	
26.	Asst. Estate Engineer, Moulali, Hyd.	—	6	—	5	—	1	Nil	Nil	
27.	Asst. Estate Engineer, Chandulal Baradari.	—	2	—	2	—	—	—	—	
28.	Administrative Officer, Balanagar, Hyd.	—	1	—	1	—	—	—	—	
29.	Asst. Director, (Twin cities) Hyd.	222	26	189	19	3	—	30	7	
	Total.	2,028	285	1,647	230	69	20	312	35	

GOVERNMENT BILL

The Andhra Pradesh Appropriation (No.2) Bill,1976.

The Minister For Finance (Sri P. Ranga Reddy):—I beg to move that the Andhra Pradesh Appropriation (No.2) Bill, 1976 be taken into consideration.

Mr.Speaker:—Motion moved.

Sri C.V.K. Rao:—With regard to time for discussion, Sir I would request you that it may be extended upto 12 0' clock just as it was done on a prior occasion. There will be time for non-official business from 12 0' clock.

Mr. Speaker:—That must be with the consent of the House. I have no right. If the House agrees, I have no objection.

Sri C.V.K. Rao —So, I move that the time for discussion on this Bill be upto 12 0' clock and the non-official business be taken up from 12 0' clock.

Sri P.Ranga Reddy:—I feel it is not necessary. The discussion can be over by 11-30 a.m. and the non-official business can be taken up at 11-30 a.m. And that is what my hon. friend, even when I was in the Chair, was particular that the non-official business should be taken up exactly at 11-30 a.m. So, it may not be proper to extend the time. Let the consideration of the Bill be commenced and still if you so feel at that stage there are a large number of speakers to participate, you can cosider then, but not at this stage. I feel this Bill will be over and should be over by 11-30 a.m.

Mr. Speaker:—According to Rules, the last two and a half hours should be allotted. So, it should be over by 11 a.m.

Sri C.V.K. Rao:—I am surprised that the hon. Minister who moves the Bill, does not want much discussion on it. It raises grave doubts in my mind. Very well, last time you did it, Sir,

Mr. Speaker:—Please don't say that last time I did it. Excuse me, it was done because the House wanted it.

Sri C.V.K. Rao:—You are extremely scientific and democratic Sir, If I praise you, the hon. Minister thinks.

Mr. Speaker —I am not in need of your priase. I am only saying that the last two and a half hours should be devoted to non-official business.

Sri C,V.K. Rao:--You have conceded, Sir.

Mr. Speaker:—Conceded for your moving the Motion,

Sri C.V.K. Rao:—Upto which time are you permitting, Sir? He said 11-30 a.m.

Mr. Speaker:—All right, if the House consents, I have no objection that the discussion may go on till 11-30 a.m.

శ్రీ సిహెచ్. పరశురామనాయుడు :—అధ్యక్షా, 900 కోట్ల రూపాయలు ఏప్రోప్రియేషన్ బిల్లు పాస్ అయినట్లుగా అనుకోవచ్చు. 900 కోట్ల రూపాయల బడ్జెట్ పాస్ చేయడంతో ఇక.....................

Mr. Speaker :—You may please take only 10 minutes.

Sri Ch. Parasuramanaidu :—10 minures are not enough, Sir.

Mr. Speaker :—There are other members also to speak. You may not take more than 10 minutes.

Sri Ch. Parasuramanaidu :—Then another member may be called to speak, Sir, I will resume my seat.

10-10 a.m * Sri Syed Hassan (Charminar) :—Sir, unless miracles happen, I think this would be the last Budget for the elected Members of this House. We have given approval to a huge amount yesterday with the appropriation to be spent by the Government for the coming Financial Year and to-day over Rs. 113 crores of money would be sanctioned by this House.

I need not reiterate the fact that it is the public money, the tax-payers money. Therefore, each paisa has to be spent very carefully and care should be taken and un-neccessary expenditure has to be checked so that this tax-payers money cannot be spent otherwise. We would also be equally blamed if this sort of things happen. I think, the Finance Minister and the Government would take care of it.

There are certain things I have to point out. As we know, the emoluments for the Police personnel have been increased to many more times than what the other Departments people got. In view of that, care has to be taken. Government has to be vigilent that no undue practice would continue and honesty should also prevail in them and the method of investigation should be modern. As you know that smuggling is only possible with the connivance of the Customs Department. Similarly all the mishaps which are happening in the city and other places in running the brothels, gudumba shops, illicit liquor all these things are only possible with the connivance of the police. So, vigilence has to be kept and thus this menace can be stopped.

The police should be friends and abide by the law. Only the rowdies, acoundrels or criminals should be squared up by the Police personnel I hope this point also would be considered.

As we all know, taxes have been increased manifold for vehicles, trucks, motor cars and all other vehicles and we find that still the malpractice in the Department continued and the owners and drivers are subjected to harssment and this aspect also has to be looked into by the Government and the Finance Department has to be vigilent about it and issue instructions in this regard.

People are being harassed by the Taxi and Auto Rickshaw drivers by charging exorbitartly, due to the tampered meters, which is an undesirable thing. This is also has to be strictly checked so that they may not suffer.

The Chief Minister had already ordered a confedential order No. 2648/Ac/75-4, dated 20th March 1976 about the State Public Services-Premature Retirement-consideration of representations, etc. About this while appreciating the action taken by the Government. I have my own doubts about its honest & successful implementation as seen the Chief Secretary is dead against it. He has written a note against such formation of the Committee and the method adopted also to a large extent is taken as objectionable. The representations received from the Gazzetted Officers should be placed before the Committee under the Chairmanship of the concerned Secretary to the Government, and the Secretary to the Chief Minister as proposed. In the first instance the Secretary of the Administration Department under whom the officer was working is intially before the Committee which had earlier reviewed and recommended. If this procedure is followed then only the earlier recommendations of the Committee which had earlier reviewed would again come. Under such circumstances the opinion is obvious. They won't change their opinions. The same file would go to the officer and the result would be the same as can be expected. In view of the Chief Secretary's views expressed on the file though other members who would be sitting there for the review would not have equal voice. In the case of Chief Minister's expresed opinion, there are very few who can dare to deviate. All would endorse the view of the Cehif Secretary and the Chief Minister. Similarly, the Chief Secretary. If he had already expressed his opinion, it is not proper to have a Review Committee. We can understand the result of the efforts made by the Government in this regard. Therefore it is essential that some method has to be adopted where the aggrieved party gets a chance to represent his case, so that a correct decision may be arrived at. Unfortunately the Chief Minister is not here, but our Finance Minister would be capable enough to make up his mind and

convince the Chief Minister that there is need to have a Muslim Member in the Review Commitiee. To support my view, here is another case. All are Muslims, in the recent second list, weeded out in the P.W. Department by the Chief Engineer. All the four are the Muslims. This sort of dirty tendencies of the Officers who are taking action against the Muslims should go. Therefore Muslim Member also should be included in that. It is not my suggestion. Some high up at the highest level has told me to make this suggestion here. It is left to the Government whether they want to show their correctness and how they view this.

About the Mosque at Agricultural University, though it is not proper to speak about it while the Appropriation Bill is in consideration, yet it is a matter which Mr. Ranga Reddy should look into. Here in India, religion is used to solve the economic problems. The correct view is that if we know the fundamentals of our own religion; then we know how to respect other religions. This area of the Mospue belongs to Qutub Shahi Dynasty, where now the Agriculture University is existing. It is a small place, and there being no habitation it was closed after opening and cleaning a compound wall raised by the students who are studying there. There are more than 100 students. What is wrong in this? Near Charminar there was, a stone of about 3 feet height and 2 feet wide. Due to some lorry Drivers mistake that stone was broken. A huge temple is being erected in its place. High Court has decided against it. But we never bothered to bring this fact to your notice because it is a matter pertaining to religion and people worship and therefore why should we come in their way. Similarly one must have proper outlook and see that in matters like this, injustice is not done and a feeling of frustration is not given to the community who are, in minority. This is an important aspect to be looked into. I hope that though this Department does not pertain to the Finance Ministry, the Finance Minister would take personal interest and see that injustice is not done and obstruction removed against those anxious to offer prayers at this mosque. It is a place of workship. If place of worship is demolished, then how can we call ourselves persons who know and follow our own religion. I request that Mr. Ranga Reddy, our Finance Minister will personally look into this and give an assurance to the House that this sort of injustice would not be repeated.

Finally, I hope he would allow one month's salary to be paid to the employees of this House who work day and night for us. They

deserve it because they are poor people. I hope such magnanimity and kindness would be shown to these people.

(Mr. Deputy Speaker in the Chair)

శ్రీ సి.హెచ్. కాశయ్య (పాల్వంచ):—అధ్యక్షా, ఆర్థిక మంత్రిగారు 10.20a.m. ప్రవేశపెట్టిన ఈ ప్రతిపాదనను నేను బలపరుస్తున్నాను. ఈ రెండు మాసాలుగా జరుగుతున్నటువంటి మన శాసన సభలో వచ్చే సంవత్సరానికి మన రాష్ట్రంలో ప్రజల ఆర్థిక పరిస్థితి మెరుగు పరచడానికి అనేక కార్యక్రమాలను చేపట్టడం, వాటికి కావలసిన నిధులను సమకూర్చడం జరిగింది. ఈ నిధుల కేటాయింపులో అనేక డిమాండ్సు మీద గౌరవ సభ్యులు అనేక కార్యక్రమాలకు డబ్బును పెంచే విషయంలో, ఆ యా పద్దులకు సర్దుబాటు చేసే విషయంలో అనేక సూచనలు చేయడం జరిగింది. ఈనాడు మొత్తం భారత దేశంలో కేంద్ర బడ్జెటుగాని, లేక రాష్ట్రాలలో ప్రభుత్వాలు చేస్తున్నటువంటి బడ్జెటు గాని ప్రధానంగా ఈ 20 సూత్రాల ఆర్థిక కార్యక్రమాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని ఈ సంవత్సరం ఈ బడ్జెటును ఏర్పాటు చేసుకోవడం జరిగింది. కాబట్టి ఈ శాసన సభ తరువాత మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఒక సంవత్సరం పాటు చేసేటటువంటి ప్రతి కార్యక్రమంలో, ఈ 20 సూత్రాల ఆర్థిక కార్యక్రమాల వల్ల కలిగినటువంటి ఉత్తేజంగాని, ఈ 20 సూత్రాల ఆర్థిక కార్యక్రమంలో ఉన్నటువంటి ఆబ్జక్ట్సు గాని ఆ గైడ్‌లైన్సు గాని దృష్టిలో పెట్టుకొని ఎప్పటికప్పుడు సమీక్ష చేసుకొని ఏ మేరకు ఏ కార్యక్రమం జయప్రదంగా నిర్వహించ గలుగుతున్నామని సమీక్ష చేసుకోవలసిన అవసరం యున్నది. ఈ ఆర్థిక కార్యక్రమాన్ని అమలు చేసే దాని విషయంలో—భూసంస్కరణలు 20 సూత్రాల కార్యక్రమంలో ప్రధానమైన అంశం. ఈ భూసంస్కరణలు కార్యక్రమం ఎట్లా అమలు చేస్తున్నాము. ఎంత వేగంగా అమలు చేస్తున్నాము. ఈ భూసంస్కరణల కార్యక్రమం అమలు ద్వారా ప్రజలలో ఎంత ఉత్తేజాన్ని, విశ్వాసాన్ని, నమ్మకాన్ని కలుగజేస్తున్నామనేది ఘనంగా చాల శ్రద్ధతో పరిశీలించవలసిన అవసరం యున్నది. ఈ కార్యక్రమం చాల వేగంగా అమలు చేయాలి. చాల చిత్త శుద్ధితో అమలు చేయాలి. 10 లక్షల ఎకరాల భూమి పేదవారికి పంచుతాము అని మాట యిచ్చాము. ఈ మాటకు కట్టుబడి ఉండాల్సిన అవసరం, అమలు చేయాల్సిన అవసరం యున్నదని యిటీవల భారత దేశ ప్రధాని ఇందిరాగాంధి స్పష్టంగా చెప్పడం జరిగింది. గ్రామస్థాయిలో ఉండే మనిషిగా, గ్రామీణ ప్రాంతంలో ఉండే కార్యకర్తగా చూస్తూ ఉన్నప్పుడు ఈ కార్యక్రమం అనుకొన్నంత వేగంగా గాని పేద ప్రజలు పెంచుకొన్నటువంటి ఆశలకు తగిన దామాషాలలో గాని అమలు జరగడం లేదనే అభిప్రాయం నాకు కలుగుతున్నది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మరింత చురుకుగా, మరింత వేగంగా ప్రభుత్వ యంత్రాగాన్ని కదలించడం ద్వారా ఈ భూసంస్కరణ చట్టాన్ని అమలు చేసే కార్యక్రమాన్ని ముందుకు తీసుకపోవలసిన అవసరం యున్నది. నా దృష్టిలో ఎక్కడ వెనకపడ్డాము అంటే—ఈ హోల్డింగ్ డిక్లరేషన్సు తీసుకోవడంలో మనము ఒక సంవత్సరాన్ని ఒక రకంగా వృథా చేశాము అనిపిస్తున్నది. ఈ పేద వర్గాలలో, గ్రామీణ ప్రాంతంలో కొంత నిరాశ నిస్పృహ కలుగుతున్నది. ఎక్కువ

భూమి ఉన్నటువంటి డిక్లరెంట్స్ యొక్క భూమిని పరిశీలనచేసి ఉన్నట్లయితే భూస్వరూపం తెలిసి ఉండేది. ఎంత భూమి లభ్యం అయ్యేది, ఎంత భూమి యివ్వగలిగి ఉంటాము అని తెలిసేది. ఇంత భూమి వస్తుందని అక్కడ ఉన్న పేద వర్గాలకు నమ్మకం కలిగి ఉండేది. 8 సంవత్సరాలుగా ప్రయత్నం చేస్తున్నప్పటికి అటువంటి స్వరూపాన్ని గ్రామ స్థాయిలో ప్రజలకు ఈనాటి వరకు యివ్వలేక పోయాము. ఈ శాసన సభలోను, అంతకంటె ముందు కూడ గౌరవ సభ్యులు అనేక మంది అనేక సూచనలు చేయడం జరిగింది. శాసనసభ వెలుపల రాజకీయ పార్టీలు సూచనలు చేయడం జరిగింది. ఈ కార్యక్రమం పట్ల విశ్వాసం, చిత్తశుద్ధి కలిగినటువంటి, కనువిక్షను కలిగినటువంటి అనధికారులను కూడ ఈ కార్యక్రమంతో జోడించవలసిన అవసరం యున్నదని స్పష్టంగా చెప్పడం జరిగింది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వంలో ఈ విషయాలు పరిశీలనలో ఉన్నవి గాని ఎందుకనో ఒక నిర్ణయానికి రాలేదు. ఇటీవల రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తీసుకొన్న చర్య ప్రజలలో కొంత అపోహను కలుగచేసినది. దానిని నేను సభ దృష్టికి తీసుకవస్తాను. భూ సంస్కరణల చట్టాన్ని నిర్మాణం చేసే దగ్గర నుంచి, ప్రాథమిక స్థాయినుంచి ఈ కార్యక్రమంలో ఉన్నటువంటి ఐ.ఎ.ఎస్. ఆఫీసర్ రాఘవ, డిప్యూటి సెక్రటరీ, ఆయనను ఆ పదవి నుంచి తప్పించి యింకో పదవికి పంపించడంవల్ల రాష్ట్రంలో కొన్ని వర్గాలకు అపోహ, అనుమానం కలిగింది. భూస్వాముల ఒత్తిడికి లొంగి ఈ సీట్‌లో ఆ అధికారి ఉన్నచో భూస్వాములకు నష్టం కలుగుతుందనే భావం భూస్వామ్య వర్గాలకు రావడం వల్ల అది చేశారనే అపోహ ఉన్నది. తిరిగి రాఘవా గారిని నియమించడంలో ఎందుకు వెనక్కుపోవలసిన అవసరం యున్నదో పరిశీలన చేయండి. పేద వర్గాలకు అటువంటి భావం కలగడం మనకు మన రాష్ట్రప్రభుత్వానికి మంచిది కాదని మనవి చేస్తున్నాను. 20 సూత్రాల ఆర్థిక కార్యక్రమాన్ని అమలు చేయడంలో కోఆపరేటివ్ సంస్థల యొక్క పాత్ర మనకు తెలియనటువంటిదికాదు. ఈ కోఆపరేటివ్ సంస్థలకు యింతవరకు ఎన్నికలు లేకపోగా, ప్రజలకు విశ్వాసం కలిగిన

10.30 a.m. వారిని ప్రజలు ఎన్నిక చేసుకొనే అవకాశం ఈనాడు యివ్వలేకుండాపోయాము. పర్సన్స్-ఇన్-చార్జి అని అపాయింట్ చేసుకుంటూపోయాం. సహకార రంగంతో సంబంధం లేని వారిని సహకార సంఘాలలో సభ్యత్వం కూడా లేనివారిని పర్సన్స్-ఇన్ ఛార్జ గా జిల్లా స్థాయిలో రాష్ట్ర స్థాయిలో నియామకం చేసారు. రాష్ట్ర స్థాయిలో నియమింపబడిన ఒక పర్సన్-ఇన్-ఛార్జి గురించి ఈ రోజున మన శాసన సభ ముందుకు వచ్చింది. వరంగల్లు జిల్లా సెంట్రలు కోఆపరేటివ్ బాంకు పర్సన్-ఇన్-ఛార్జి కూడా ఇటువంటి అక్రమాలు చేయడం జరిగింది. ఈ రెండు మాసాల చర్చలలోను ప్రశ్నల సందర్భంగాను అర్థమైనది ఏమిటంటే-చాలా మంది పర్సన్-ఇన్-ఛార్జి న్యాయంగాను సక్రమంగాను నిర్వహించడం లేదని. తమ స్వార్థ ప్రయోజనాలకోసమె ఈ పదవులను నిర్వహిస్తున్నారనేది స్పష్టం అవుతోంది. ఇటువంటి వారిగురించి ప్రజల అభిప్రాయం ఎట్లా ఉంటుందనేది కూడా ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకోవాలి. పంచాయితీ రాజ్ సంస్థలచే వాటిని రద్దు చేయడం జరిగింది. రద్దు చేయడం విషయంలో ఏకభిప్రాయం ఉంది. ఎన్నికైన వ్యక్తినీ

ఎల్ల కాలం పొడిగించాలనే వాన్ని కాదు నేను. తమకు ఇష్టం వచ్చిన ప్రతినిధిని ఎన్నుకునే ప్రాథమిక హక్కు ప్రజలకు ఉంది. దానినుంచి ప్రజలను ఎక్కువ కాలం దూరం చేయడం మంచిది కాదు. చట్టం సవరించే పేరుతో మరింత దూరం చేయడం మంచిది కాదు. ఇప్పటికైనా ప్రభుత్వం స్పష్టంగా చెప్పాలి. జూన్ సెషన్‌లో సవరణ చట్ట తెచ్చినప్పటికి ఎన్నికను డిసెంబరు జరుపుతారా. జనవరిలో జరుపుతారా, ఎప్పటికి జరుపుతారు అనేది స్పష్టంగా చెప్పాలి. ప్రజలకు అవకాశం సన్నగిల్ల చేయడం సరైన పద్ధతి కాదు. ప్రధాన మంత్రి ఇందిరా గాంధీ ఏ ఆశయం కోసం పని చేస్తున్నదో దానికి మనం చేయూత ఇచ్చినట్లు కాదు. ఆ ఆశయాన్ని దెబ్బ కొట్టినట్లు అవుతుందని అపోహ, అనుమానం నాకు ఉంది. ఇరవై సూత్రాల ఆర్థిక కార్యక్రమాన్ని ప్రధానంగా దృష్టిలో పెట్టుకున్నప్పుడు సహకార సంఘాలలోను పంచాయితీ రాజ్ వ్యవస్థలోను ఎన్నో మార్పులు తీసుకురావలసి ఉంది. ప్రభుత్వం తన ఆర్థిక శక్తిని పెంచుకున్నది. అనేకరకాలైన పన్నులను వేసారు. తద్వారా ఆర్థిక స్థోమత పెరిగింది. కేంద్రంనుంచి సహాయం సంపాదించారు. ఫైనాన్సు కమిషను చేర్మెనుగా మనకు వెనుక ముఖ్య మంత్రిగా ఉండిన బ్రహ్మానందరెడ్డి గారి అభిమానంవల్ల సహకారం వల్ల మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం యొక్క ఫైనాన్సియల్ పొజిషన్ మెరుగైనది. ప్రజలలో ఒక ప్రశ్న మిగిలి పోయింది. అనేక రకాలైన పన్నులు గ్రామీణ రైతాంగం మీద వేసి 13 శాతం ధరలు తగ్గినప్పటికి 50 కోట్లు ఖర్చు చేసి డిఏ పెంచవలసిన అవసరం ఏమిటి అని రైతు కూలీ ప్రజలు గ్రామాలలో అడిగితే సంతృప్తిగా సమాధానం చెప్పలేని స్థితిలో నేను వద్దాను. ఒకవైపు పరిశ్రమలలోను కార్మిక వర్గంలోను ఎమెర్జెన్సీ మూలంగా వచ్చిన చైతన్యం ఫలితంగా అనేక మంది ఫ్యాక్టరీ యజమానులు కోట్ల లాభాలు సంపాదిస్తుంటే ఆ లాభాలలో చట్ట ప్రకారంగా కార్మికులకు రావలసిన వాటా బోనసు కార్మికులకు ఎందుకు ఇవ్వడం లేదు? ఇచ్చేట్లు చూడవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వం మీద ఉంది.ఎందుకు ఈ పని చేయలేదు? ఈ సమస్యను దృష్టిలో పెట్టుకుని వెంటనే పరిష్కారం అయ్యేట్లు చూడాలి. చైతన్యవంతమైన కార్మిక లోకాన్ని గందరగోళం పాలుచేయడం మనకు కాని దేశానికి కాని నాయకత్వానికి కాని మంచిది కాదని మనవిచేస్తున్నాను. మంచిర్యాలలో ఎ.సి.సి. ఫ్యాక్టరీ వారు 1974-75లో 13 కోట్ల రూపాయలు లాభం సంపాదించారు. ఐనప్పటికి 4 శాతం కంటె ఎక్కువ బోనసు ఇవ్వడం అని మేనేజిమెంటు మొండిగా ఉండడం న్యాయమా అని అడుగుతున్నాను. లాభాలు వచ్చిన చోట ఇంకా ఎక్కువ ఇవ్వవచ్చునని కేంద్ర ప్రభుత్వం చెప్పినప్పటికి ఈ విధంగా చేయడం న్యాయమా? సింగరేణి కాలరీస్‌కు మూడున్నర కోట్లు లాభం వచ్చినప్పటికి కార్మికులకు రావలసిన బోనసు ఇంకా అందడం లేదు. కాగితాల మీదనే ఆర్డర్లు ఉంటున్నాయా? వాస్తవంగా లాభాలు ఎక్కువ రాలేదా? మేనేజిమెంటుకు ఎక్కువ లాభం కలుగాలనేది మన అభిప్రాయమా? ఏమైనా ఈ విషయంలో కార్మిక లోకంలో అసంతృప్తి పెరిగింది. దీనిని జాగ్రత్తగా పరిశీలించి వెంటనే కార్మిక లోకానికి ఎక్కువగా లాభాలు వచ్చిన చోట్ల 8⅓ శాతం బోనసు ఇచ్చేట్లు ఒక మాసం లోపల ఆర్థిక మంత్రి గారు ప్రయత్నం చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

ఆదాయాన్ని పెంచుకోడం, ఖర్చుతోపాటు ప్రభుత్వంలో పొదుపు పాటించడం రాష్ట్ర స్థాయిలోను కేంద్ర స్థాయిలోను అనుకుంటున్న విషయాలు. రాష్ట్రస్థాయిలో పొదుపు ఎంతవరకు పాటించబడుచున్నది చూడాలి. ఆర్థిక మంత్రిగారు ఎప్పటికప్పుడు మూడు మాసాలకు ఒకసారైనా ఆయా శాఖలలో జరుగుతున్న ఖర్చులు గురించి సమీక్ష చేయవలసిన అవసరం ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. పెట్రోలు ధర విపరీతంగా పెరిగింది. జిల్లా కలెక్టరు టూరుకు వస్తే అన్ని డిపార్టుమెంటులకు సంబంధించిన జీపులు మొత్తం 15–20 ఒక ఊరేగింపుగా వెంట ఉంటాయి. ఈ రోజులలో పత్రికలలో ఎక్కడ చూచినా జిల్లా కలెక్టర్లు శంకు స్థాపనలు, ప్రారంభోత్సవాలు చేయడం ప్రధాన అంశంగా కనిపిస్తుంది. ఇది మంచి సాంప్రదాయమా అని అడుగుతున్నాను, మంత్రి గారు వస్తే పది కార్లే ఉంటాయికాని జిల్లా కలెక్టరు వస్తే 20 కార్లు పరుగెడతాయి. పెట్రోలు ధర విపరీతంగా పెరిగినప్పుడు దీనికి ఎంత ఖర్చు అవుతుంది. ప్రజలకు దీనిపై ఎటువంటి అభిప్రాయం ఏర్పడుతుంది ఆలోచించండి. హరిజనునికి ఎవరికైనా ఇండ్ల స్థలం ఇవ్వాలంటే బడ్జెటురా లేదంటారు. ఎవరైనా స్థలం ఇస్తామన్నా ఐదు ఇన్‌స్టాల్మెంట్సులో డబ్బు ఇస్తామంటారు. ఇటువంటివి చేస్తు మనం చేసే పొదుపు కార్యక్రమాలేమిటో పరిశీలించాలి. ఆలిండియా సర్వీసెస్‌కు ఉండే కోడు ఆఫ్ కాండక్ట వారు అనుసరిస్తున్నారా లేదో చూడాలని కోరుతున్నాను. ప్రభుత్వ యంత్రాంగంలోని జిల్లా కలెక్టర్లు ఉత్సవాలు, ఊరేగింపులు ఎంత తగ్గించుకుంటే అంత మంచిది. తగ్గించుకోడం అవసరం కూడా. పొదుపు ఎట్లా ఉందో ఒక్క ఉదాహరణ చెబుతాను. ఖమ్మం జిల్లాలో ముత్యాల బంజరు అని 570 మంది జనాభా ఉండే చోట ఇరిగేషన్ డిపార్టుమెంటు చీఫ్ ఇంజనీరు 225 వేలు ఖర్చు చేసి నాలుగు సూట్ల గెస్ట్ హౌస్ కట్టించారు. దానిని కట్టినందుకు నాకు బాధ లేదు. అక్కడ అంత ఖర్చు చేసి గెస్ట్ హౌస్ కట్టవలసిన అవసరం లేదు. వృథాగా ఖర్చు అక్కడ అంత ఖర్చు చేసారని నా బాధ. ఇది అట్లా ఉండగా రోడ్లు, బిల్డింగ్స్ వారు రెండు సూట్లతో మరొక గెస్టు హౌస్ 85 వేలు ఖర్చుచేసి కట్టాలి అనుకుంటున్నారు. వారు టెండర్లు పిలిచారు. నేను ముఖ్య మంత్రి గారికి ఇతర డిపార్టుమెంటు అధికారులకు డివో లెటర్సు వ్రాసాను మనం దీనిని చేస్తుంటే శాసన సభ్యుడు అడ్డం వస్తాడా. ఎందుకు చేయకూడదని పట్టుదలగా తీసుకుని సదుద్దేశంతో ఇచ్చిన సలహాను ప్రిస్టేజిగా తీసుకుని కట్టాలనే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు కొందరు. నాకు అభ్యంతరం లేదు. ప్రభుత్వం డబ్బు ఈవిధంగా వృథా కావడం మంచిది కాదు. గెస్టు హౌస్ పాడైపోయిన బిల్డింగ్‌గానో సమాధిగానో నిలిచిపోతే ఎవరూ సంతోషించే విషయంకాదు. సెక్షన్ ఆఫీసరు పేరుతో ఓవర్‌సీర్ ఉండే చోట గెస్టు హౌస్ నిర్మాణం చేయాలనే ప్రయత్నం జరుగుతోంది. ఇది ఒక ఉదాహరణ మాత్రం. పొదుపు చేయడం ద్వారా కష్టాలలో ఉన్న ప్రజలకు సక్రమంగా అర్థం చేసుకునే అవకాశం కల్పిస్తాం. ప్రభుత్వం వద్ద అన్ని గ్రామాలకు ఒకేసారి చేయడానికి డబ్బు ఉందా అని మనం చెప్పేటప్పుడు దానిని అర్థం చేసుకోడానికి వీలుగా ప్రభుత్వం పొదుపు పాటించినప్పుడు ప్రజలు కూడా తెలుసుకోగలుగుతారు. విచ్చలవిడిగా ఖర్చు

చేస్తూ రోడ్ల మీద కారు, జీపులు ఊరేగింపులు పోతూంటే పొదుపు గురించి చెప్పి ప్రయోజనం లేదు. కనుక ఈ విషయమై సవ్యమైన పద్ధతిలో ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. ఇటీవల ఉస్మానియా యూనివర్శిటీ యొక్క ప్రకటన ఒకటి చూశాము. అసలు మన ఆలోచన ఎటుపోతోందో నాకు అర్థం అవడం లేదు. మెడికల్‌కి ఇంజనీరింగు ఎంట్రెన్స్ పరీక్ష పెడితే అర్థం ఉంది. కాని బి.ఎ., బి.ఎస్.సి., బి.కామ్‌కి పరీక్షలకు కూడా ఎంట్రెన్సు పెట్టడం ఏ విధమైన ఆలోచన నాకు అర్థం కావడం లేదు. నిర్ణయాలు తీసుకునే అధికారం ఉన్నంత మాత్రాన ఆ వ్యక్తి తన ఇష్టము వచ్చిన నిర్ణయాలు తీసుకొనే ఎమర్జెన్సీని ఆసరాగా తీసుకొని తనకు ఇష్టము వచ్చిన భావాలు ఈ సమాజం మీద రుద్దుతూ ఉంటే మనం అందరం చూస్తూ ఊరుకోవలసిందేనా ? కనీసం బి.ఎ., బి.ఎస్.సి, బి.కామ్ చదువుకునే హక్కు మన రాష్ట్రంలో పుట్టిన పేదవాడికి తక్కువ విజ్ఞానం ఉన్నవాడికి లేదా ? ఏదో ఒకవడపోత కార్యక్రమాన్ని పెట్టి కొద్ది కుటుంబాలవారు మాత్రమే చదువుకోవాలి. అనే పూర్వపు ఫ్యూడల్ థింకింగు ఈ నాడు కూడా సాగాలా? పరీక్షలు సక్రమంగా జరుగుతున్నాయని ఒక వైపున చెప్పుకుంటూ ఆ పరీక్షలలో కూడా నూటికి 10 మందో 20 మందో పాస్ అవుతుంటే ఆ 20 మందిలో కూడా కాలేజీలో చదువుకునేఅవకాశాన్ని నిరాకరించాలి అనే ఫ్యూడల్ థింకింగుని సాగనీయడానికి వీలు లేదు. దయచేసి దీనిని మళ్ళీ పరిశీలన చేయమని కోరుతున్నాను. మనమంతా ఇక్కడ చదువుకుని వచ్చినవాళ్ళమే. మనలో అనేకమంది గ్రాడ్యుయేట్స్ ఉన్నారు. ఏ ఎన్‌ట్రెన్స్ పరీక్షలు పాసు అయి వచ్చి మనం గ్రాడ్యుయేట్స్ అయ్యాము? అప్పటికంటె మెరుగైన పరీక్షలుగాని అడ్మినిస్ట్రేషను గాని ఈనాడు ఉన్నదా? కాబట్టి నిర్ణయాలు తీసుకునే వ్యక్తి యొక్క స్టేటస్‌ని బట్టి వ్యవహారాలు సాగడం మంచిది కాదు. స్టేటస్ అనేక రకాలుగా ఉండవచ్చు. ఈ నాడు సమాజంలో డబ్బు ఉన్న వాడికి చాలా పెద్ద స్టేటస్ ఉంది అని అందరకు తెలుసు. ఆ డబ్బు ఉన్న వాడు తన బంధువులను అన్ని శాఖలలోను అన్ని పార్టీల లోను అన్ని స్థానాలలో పెట్టుకునే శక్తి ఉన్నంత మాత్రం చేత అతను చేసేది సాగడం గాని లేక ఎమర్జన్సీని ఆసరాగా తీసుకొని ప్రజల నోరులు నొక్కేటట్టువంటి ఆలోచన చేయనీయడం గాను మంచిది కాదు.

ఈనాడు మనం 20సూత్రాల కార్యక్రమాన్ని గురించి చెబుతూ ఉన్నాము. ఎమర్జన్సీని బలపరుస్తున్నాము అనిచాటి చెబుతూ ఉన్నాము. ప్రధాని ఇందిరా గాంధిని ఏకగ్రీవంగా బలపరుస్తున్నామని మీరు, నేనూ, ప్రతి ఒకరూ చెబుతూ ఉన్నాము. కాని ఈనాడు ఎమర్జన్సీకి వ్యతిరేకంగా చట్టబద్ధమైన ప్రభుత్వానికివ్యతిరేకంగా అందరు గ్రౌండులోకి వెళ్ళినటువంటి వేలాదిమంది ఆర్.ఎస్.ఎస్. కార్యకర్తలు గ్రామాలలో తిరుగుతూ ఉంటే మన ప్రభుత్వం ఏమి చేసింది ? రాష్ట్రప్రభుత్వంలో ఉన్న అధికారులు ఏమి చేస్తున్నారు ? [illegible] పట్టుకోగలిగాము? పట్టుకోడానికి ఏమి ప్రయత్నం చేశామ [illegible] కార్యక్రమం గురించి బాజా భజంత్రీలు వాయించుకోడం తప్ప మనమేదో [illegible]

చేస్తున్నామని పత్రికలలో చెప్పుకోవడం తప్ప ఫీల్డులో నిజంగా మనం ఏమి చేశాము? ఏంటి గవర్నమెంటు ఫోర్సెస్‌ని ఏ విధంగా అణచాము? ఈ రంగంలో మన ప్రయత్నమేమీ లేదని చెప్పవచ్చు. లెక్కలు ఇవ్వండి? ఎంత మందిని మీరు అరెస్టు చేశారు? ఎంతమందిని పట్టుకోడానికి మీరు ప్రయత్నం చేశారు. పోలీసు డిపార్టుమెంటు ఏమి ఘనకార్యం సాధించిందని మీరు డి.ఐ.జి. పోస్టులు అవీ అదనంగా క్రియేటు చేస్తున్నారు? అని నేను అడుగుతున్నాను. ఉన్నతాధికారులే కాదు, ఈ రోజు ఇందిరాగాంధీని సపోర్టు చేస్తున్నా మనలోనే కొంతమంది నాయకులు ఈ కార్యక్రమాన్ని శాబటేజి చేస్తున్నాము అని నేను సవినయంగా మనవి చేస్తున్నాను. కాబట్టి నిఘా ఏదైనా అవసరం ఉంటే మనమీద కూడా నిఘా ఉండవలసిన అవసరం ఉంది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వంలో కీలక స్థానంలో ఉన్న అధికారుల మీద నిఘా ఉండవలసిన అవసరం ఉన్నది. నిర్ణయాలు తీసుకొని అమలు చేసే అధికారాలుగల మనం చిత్తశుద్ధితో ప్రవర్తించడం లేదు. చిత్తశుద్ధితో ప్రవర్తించి ఉన్నట్లయితే ఈ రోజు ఇందిరాగాంధీ నాయకత్వాన్ని బలపరుస్తున్నాము అని మాటలు చెప్పడమే తప్ప ఆమె శక్తిని పెంచడానికి ఆమె చేతులను బలపరచడం కోసం ఏమి చేశాము. ఏంటి సోషల్ ఎలిమెంట్స్ విజయ విహారం చేస్తూ ఉంటే ఒక్కరమూ కూడా పట్టించుకోవడం లేదు.

ఆర్థిక శాఖామంత్రిగారు అనేక డిమాండ్లను సమకూర్చి ఒక బడ్జెటుని తయారు చేశారు. వాటిని మనము ఖర్చు పెట్టబోతూ ఉన్నాము. శాంక్షన్ అయితే మనము చేశాము గాని ఖర్చు పెట్టే అధికారము మన చేతుల్లో లేదు. అది కేవలము అధికారుల చేతుల్లోనూ, గౌరవనీయులైన మంత్రుల చేతులలోనూ మాత్రమే ఉంది కాబట్టి మంత్రులందరూ వారి శాఖలను సరిగా పరిశీలన చేసి పొదుపును సక్రమంగా అమలుచేయడం ద్వారా, వృథా ఖర్చులు లేకుండా చేయడం ద్వారా, సత్సాంప్రదాయాలు మంచి ప్రవర్తన ద్వారా ప్రజలలో మంచివిశ్వాసాన్ని కలిగించాలి. అధికారుల ప్రవర్తనే కాదు. మన ప్రవర్తన కూడాబాగా ఉండాలి. మంత్రిగారి ప్రవర్తనకూడా బాగా ఉండాలి. శాసన సభ్యుల ప్రవర్తన కూడా బాగా ఉండాలి. ప్రజలలో మంచి ఇమేజిని సంపాదించటానికి పేద వర్గాలు పెట్టుకున్న ఆశలను తీర్చడానికి మనం ప్రయత్నం చేసి తిరిగి వచ్చే సంవత్సరంలో మేము వారి ఆశలను తీర్చాము. ఈ కార్యక్రమాలు చేశాము అని సగర్వంగా చెప్పుకునేటటువంటి అవకాశాన్ని రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి రాష్ట్రప్రభుత్వంలో భాగముగా ఉన్న మాకు కలగచేస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

Dr. Mrs. Fatimunnisa Begum (Peddakurpadu) :— Mr. Deputy Speaker, Sir, while supporting the Appropriation Bill for certain further monies, I would like to express some of the practical difficulties that we are facing in our Constituency and also at our district level. Government have sponsored various schemes for women; sanctioned monies to various corporations. The women Cooperative financial Corporation has sanctioned Rs. 58,000 for Guntur District which is to be

for the various schemes especially for the women of the weaker sections. In response to that, 410 Applications have come the District Women Welfare Officer. The Department has processed all these applications and forwarded to various Nationalised Banks. But the Banks are creating impediments. They are demanding securities for releasing the money and insisting that the Departments concerned, i.e. the departments which would forward the applications, should give guarantee undertaking to that effect. If the aim of the Government is to help the women and particularly, the poorer sections, it would be a failure. On the ground of non-production of securities, etc., certain applications were refused. Therefore, we must say that this scheme is a failure. Hence, I request the Hon'ble Chief Minister and the Hon'ble Finance Minister to discuss this matter with the Reseve Bank of India and issue instructions to the concerned and to the Nationalised Banks to come forward and co-operate in giving loans to the applicants without demanding securities and gurantees for recovery of the loans.

Coming to the house sites, they have been pending in my Constituency since 1959. The Government have issued several Ordinances regarding acquisition of lands and also for payment of compensation, etc. Despite the Ordinances and provision of additional staff, for various reasons, the allotment of house sites has been very slack. This should have been taken as the first point in implementing the 20 Point Programme.

I would like to tell you one instance in my Constituency about the allotment of House site to S.C. and S.Ts. In the year 1959 there was an application for the vacant lands in the Endowments Department, for the S. C. & S. Ts. But inspite of the recommendation of the District Social Welfare Officer, the Asst. Commissioner, Endowments Department has refused to give House sites in that village i.e. Vipparru, where no Government land or private land is available. Therefore, I request the Hon'ble Minister to see that Endowments Department should come forward and see that the proposal which has been long pending is disposed off. I also request the Hon'ble Minister to see that all the pending proposals in regard to allotment of House sites would be disposed off and suitable instructions to that effect given to the departments concerned.

I am sorry to state that though I am continuously representing for the past 3 terms in regard to extremely backward roads and communications, in my constituency, nothing has been done. There are 110 villages in my Constituency. During the rainy season, we will be completely cut off from the other parts. In regard to Sattenapally Road, we have represented the matter to the P. W. D. Minister and

R & B Department. Especially during the rainy season, condition of the roads would be very bad. There are two important roads in my Constituency which connect the Main Roads and the Guntur Head quarters from various villages. I hope atleast now, it would be looked into properly.

In regard to Underground Drainage system of the Guntur Town, I have to say some thing. Actually in one zone of the Guntur town which is South of the railway line i.e. the old localities of the Guntur town, the building work has
10.50 a.m. been done, pipes have been laid, only execution and house connentions have not been given. Various reasons are given. Why this underground drainage system is not being executed are best known to the Government. As a result of it, localities where drainage pipes have been laid are left with worst roads and open drains which are completely neglected by the Municipal authorities. The sanitation is hopelessly bad. 7 to 8 localities which are densely populated and badly neglected. New roads are being laid only in the recent localities where rich people stay like Lakshminagar and Pattabhipuram. There is another practical difficulty that I am personally faced with. In a view of these localities the Municipal authorities have constructed night soil or pile depots in the midst of residental areas. People have complained both to the Municipal Commissioner and also to the Government, but the Municipal Minister while answering this a question said that the Government has not given any order regarding this. I have got an endorsement given by Collector to the Commissioner saying that after the completion of this particular building in one locality it would be known to the Collector and till further action is given it cannot be used for pile depot. Inspite of the endorsement the present Commissioner or the Special Officer it is still being used for depositing night soil, I request the State Govenment to see that such night soil depots in the mids, of residental localities of Guntur have to be shifted to outside the town limits, because, we know that it is injurious to health. There is danger of any outbreak of epidemic at any time in Guntur.

శ్రీ పి. సన్యాసిరావు (విశాఖపట్నం-2) :—అధ్యక్షా, ఈ డబ్బు అంతా ఈ సం. రం కాలములో ఈ ఐటమ్స్ మీద ఖర్చుపెట్టాలనే అధికారమును ప్రభుత్వానికి యివ్వడం జరుగుతున్నది. ఒక మాటలో చెప్పాలంటే పెళ్లికూతురును అత్తవారింటికి పంపిస్తున్నాము. ఆ పెళ్లికూతురు జాగ్రత్తగా నడచుకొని తల్లిదండ్రులకు, ఆ కుటుంబానికి పేరు ప్రఖ్యాతులు వచ్చేట్లు చూడడము ఆమె ధర్మము. అట్లాగే ఈ డబ్బు ప్రజల అవసరాలకోసము, ప్రజల క్షేమముకోసము ఉపయోగించేటట్లుగా రంగారెడ్డిగారు చూస్తారని కోరుతున్నాను. ఎమర్జెన్సీ కాలములో 20 పాయింట్స్ కార్యక్రమము అమలుజరపడానికి జిల్లాలో జిల్లా

వారీగా రెవ్యూ కమిటీలను వేశారు. ఆ రెవ్యూ కమిటీలకు వున్న అధికారాలేమిటో అర్థము కావడములేదు. 7, 8 నెలలైనా ఏ విధమైన నిర్ణయము చేయకపోవుటంవల్ల అధికారులు తమ ఇష్టము వచ్చినట్లుగా నడవడానికి అవకాశము కలుగుతోంది. ప్రజా ప్రతినిధులకు అవకాశము కల్పించినపుడు వారి వారి నియోజకవర్గాలలో వున్న సమస్యలు, ఇళ్ల స్థలాల సమస్య కాని, వెట్టి చాకిరి నిర్మూలన కాని, వ్యవసాయ కూలీలకు సంబంధించిన సమస్యలు కాని ఆ సమస్యల విషయములో సరియైన నిర్ణయాలను చేసుకొనడానికి, వాటిని అమలు జరవడానికి రెవ్యూ కమిటీలకు ఏ విధమైన అధికారాలు లేవు. అక్కడున్న మాలాంటి వారికి చాల యిబ్బంది కలుగుతున్నది. అధికారాలన్నీ అధికారుల హస్తగతమై వున్నవి ఆ కమిటీలలో ప్రజాప్రతినిధులు వుండుటవల్ల లాభము లేదనే అభిప్రాయము కలుగుతున్నది. ఈ విషయములో ముఖ్యమంత్రిగారినుంచి అందరు మంత్రులు చెబుతున్నారు. ప్రజల అభిప్రాయాన్ని తీర్చి దిద్దే కమిటీగా చేయడానకి ఏ విధమైన ప్రయత్నము చేయడములేదు, ఇప్పటికైనా ప్రభుత్వము గుర్తించి సరియైన పరిస్థితులు కల్గించాలని కోరుకున్నాను. ప్రజల ఆరోగ్యము విషయములో చాల కేటాయింపులు చేశారు. క్రిందటి సంవత్సరం కన్న ఈ సం.రం పెంచారు. 2 సం.ల నాటి కంటె డబ్బు రూపములో ఎక్కువగా కన్పిస్తుంది కాని ఈనాడున్న మందులవిలువకు సరిపోతుంది తప్ప అదనముగా పెంచినది ఏమీ లేదని నేను అనుకొంటున్నాను. హాస్పిటల్స్ వున్నచోట బెడ్స్ లేక, మందులు లేక రోగులను చేర్చుకొనలేని పరిస్థితి ఏర్పడుతున్నది. ఎంత హెచ్చు కేటాయింపు చేశారనేది కాదు. ఎంతవరకు రోగులకు నయము చేశాము. ఆరోగ్య అవసరాలను తీర్చాము అనే విధంగా వుండాలి. విశాఖపట్టణము దగ్గర నక్కవానిపాలెంలో టి. బి. హాస్పటల్ వుంది. విశాఖపట్టణములో ఎక్కువగా పరిశ్రమలు వున్నవి. పరిశ్రమదారులు ఆ పరిశ్రమలో పనిచేసేవారికి ఎక్కువ వైద్య సదుపాయాలను కలుగచేయలేకపోతున్నారు. పరిశ్రమలలో పనిచేసే కార్మికులు ఆ టి. బి. హాస్పిటల్ కి పోతే అక్కడ అడ్మిషన్ దొరకక ఇంటికి రావడము, ఇంటివద్ద సరియైన పోషణలేక, మందులు లేక చనిపోవడం జరుగుతున్నది. హాస్పటల్స్‌లో బెడ్స్ పెంచి ప్రజల ఆరోగ్యాన్ని కాపాడే విధంగా చూడాలని కోరుతున్నాను. రహదారుల విషయము. దీనికి కేటాయింపులు బాగానే చేశారు. గత రెండు మాసాలుగా జరుగుతున్న ఈ సమావేశములో రహదారి సౌకర్యాలు సరిగా లేక బాధపడుతున్నట్లు ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకువచ్చినప్పటికి తగు ప్రయత్నము చేస్తున్నట్లు కన్పించదు. రహదారి సౌకర్యాలను కలుగచేయని పరిస్థితిలో 29 సం.లు స్వాతంత్ర్యము తరువాత కూడా వున్నాము అంటే చాలా బాధపడవలసిన అవసరము వుంది. విశాఖపట్టణంలో స్టీలుప్లాంటు వస్తుందని ఆ స్థలానికి చుట్టు ప్రక్కల వున్న గ్రామాలకు రోడ్ సౌకర్యాలను కలుగచేయడం లేదు. స్టీలు ప్లాంటు వస్తుందనే కారణము వల్ల నడుకూరు, నెలుముక్క, గంగవరం మొదలైన గ్రామాలకు రోడ్స్‌ని బాగు చేయడం లేదు. స్టీలుప్లాంటు రాదు. రహదారులు బాగుచేయడం లేదు. ఆ గ్రామాలలో వున్న సంగతి ఏమిటి? స్టీలుప్లాంటు వచ్చినపుడు ఆ గ్రామప్రజలకు పునరావాసము కల్పించాలి.

పునరావాసము కల్గించడంలేదు. రెండవ ప్రక్క రహదారులు బాగుచేయడములేదు. ఆ రోడ్స్ పైన నడిపే బస్సులను కూడా నిలిపివేయుటంవల్ల అక్కడి ప్రజలు ఎంతో బాధపడుతున్నారుఅని కలెక్టరు దృష్టికి తీసుకువచ్చాను. పంచాయతీ రాజ్ మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకువచ్చాను. ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకువచ్చాను. సమస్య పరిష్కారము కాలేదు. కనుక ప్రభుత్వము దీన్నిగురించి ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. స్టీలుప్లాంటు వస్తే వాళ్లు రోడ్స్ వేసుకొంటారు. అంతవరకు రోడ్లను మెయిన్ టెయిన్ చేయవలసిన బాధ్యత మన ప్రభుత్వమునీద వుంది. ఇక మన విధానము ఎట్లా వుండాలి? ఎట్లా మారినవి చెబుతాను. విశాఖపట్టణము జిల్లా ఎలమంచిలితాలూకాలో చీటికి అను గ్రామము వుంది. అది ప్రైవేట్ ఈనామ్ గ్రామము. చంద్రు చిదంబరేశ్వరుడు అను కాకినాడ వాస్తవ్యులు అక్కడ 400 ఎకరాలు కాని గిరిజనులను పోలీసు సహాయముతో తొలగించడానికి అనేక కుట్రలు చేశారు. అప్పుడే వారిని 300 ఎకరాలనుంచి తొలగించడం జరిగింది. వారికి ఎవరు రక్షణ యిస్తున్నారు? లాండ్ డిస్ప్యూట్. సివిల్ నేచరు అయినపుడు ఈ భూమి గిరిజనులదా, యజమానిదా అనేది సివిల్ కోర్టు నిర్ణయము చేయాలి. పాయకరావుపేట పోలీసుల రక్షణతో మొత్తము గిరిజనులపైన కేసులు పెట్టించి శిక్షలు వేయించడం, కళ్లములో వున్న పంటను కూడా పోలీసుల సహాయముతో ఇంటికి తీసుకుపోవడము చేస్తున్నారు. పోలీసులు ఎవరికి రక్షణ యిస్తున్నారని అడుగుతున్నాను? ఒక ప్రక్క ప్రభుత్వం హరిజనుల సంక్షేమమే మాలక్ష్యం అని చెబుతూ వున్నది గిరిజనుల సంక్షేమమే మా సంక్షేమం
11.00 a. m. అని మంత్రులు చెబుతున్నారు. ఇలా చెబుతూ వారిలో సంక్షోభం కలుగచేస్తున్నారు. అనేక మందిపై కేసులు పెట్టారు. కేసులు కోర్టులలో నడుస్తున్నాయి. కొంతమందిని జైళ్ళలో పెట్టారు. పెద్ద భూస్వాములు, వడ్డీ వ్యాపారస్థుడు ఇలా వారిని ఇబ్బంది పెడుతున్నప్పుడు గవర్నమెంటుకు పిటిజన్స్ ఇచ్చినా ఏమీ చర్యలు తీసుకోవటం లేదు. అక్కడ పేదవారిపై పోలీసు జులుం ఎక్కువ అయి పోలీసులు పెద్దవారికే రక్షణ ఇస్తూ పేదలను భక్షించటం జరుగుతున్నది. పేదలను రక్షించజానికి ప్రభుత్వం పూనుకోవాలి. జనసంఘంవారు, ఆర్. ఎస్. ఎస్. వారు అలజడి చేయజానికి అవకాశం దొరికితే వెనుకబడిన జనాన్ని, పేద జనాన్ని తీసుకు వెళ్ళి దేశంలో సంక్షోభం కలుగచేయటానికి పూనుకుంటారు. ఈనాడు పోలీసుల ప్రవర్తన, ప్రభుత్వ విధానాలు మత తత్వ విధానానికి ఉపయోగపడేవిధంగా వున్నాయి కనుక ప్రభుత్వం తన ధోరణి మార్చుకోవాలని కోరుతున్నాను.

కీర్తిశేషులైన మన ఎక్స్ రెవన్యూ మినిస్టరుగారయిన రామచంద్రారెడ్డి గారు వున్న కాలంలో నేనొక కాల్ పెన్షన్ తీసుకు వచ్చాను. విశాఖపట్టణం మునిసిపల్ ఏరియాలలో మంచి నీటి సదుపాయం మునిసిపాలిటి చేయకపోయినా నేను తప్పకుండా చేయిస్తానని వారు ఆనాడు హామీ ఇచ్చారు. వారు హామీని కొంతవరకూ నెరవేర్చుకున్నారు. తరువాత దురదృష్టవశాత్తూ వారు చనిపోయారు. పురపాలక సంఘం ప్రజల నుండి పన్నులు వసూలు చేస్తున్నది. ఇదివరకటి కంటె పది రెట్లు కూడా పన్నులు పెంచారు కాని ప్రజల సౌకర్యాలు

మాత్రం చూడటం లేదు. ప్రభుత్వమైనా శ్రద్ధ వహించి విశాఖపట్టణం వంటి పెద్ద పట్టణాలలో మంచి నీటి సదుపాయం కలుగచేయాలి. గ్రామాలలో అనేక చోట్ల రిగ్స్ ద్వారా బోరింగ్ పైప్స్ వేయించారు. మా జిల్లాలలో లక్ష రూపాయలు ఖర్చయింది. ఈ కార్యక్రమానికి దేశం మొత్తం మీద కొన్ని కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు చేశారు. వారిని ఎవరు మైన్‌టైన్ చేస్తున్నారో ప్రభుత్వం రిపోర్టు తెప్పించుకొని పరిశీలించిందా అని అడుగుతున్నాను. ప్రభుత్వం వేయించిన బోరింగ్ పంపులలో నూటికి ఎన్భై పని చేయని పరిస్థితిలోకి వస్తున్నాయి. ఇంకా ఐదారు నెలలు పోతే పూర్తిగా చెడిపోయే పరిస్థితి వుంది. వాటిని మైన్‌టైన్ చేయటానికి కావలసిన మెషినరి ఏర్పాటు చేసి ప్రజలకు పుష్కలంగా నీరు లభించేటట్లు చేయకపోతే ఖర్చు పెట్టిన డబ్బంతా దుర్వినియోగం అవుతున్నది. ముఖ్యమంత్రిగారు శ్రద్ధ వహించి వాటిని రిపేరు చేయించి గ్రామాలలో మంచి నీరు సప్లయి చేయించాలని కోరుతున్నాను.

ఇక, పరిశ్రమల విషయం చూస్తే ఎమర్జన్సి వచ్చిన తరువాత యజమానులు ఎలా ప్రవర్తిస్తున్నారో కొంత చెప్పవలసివుంది. విశాఖపట్టణంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ ఎలక్ట్రికల్ కార్పొరేషన్ అన్నిజిల్లా వారికంపెని వుంది. అక్కడ ట్రాన్స్‌ఫార్మర్స్ మీటర్స్ తయారు చేస్తారు. అక్కడ పని చేస్తున్న కార్మికులకు ఫ్యాక్టరి యాక్టు ప్రకారం 20 రోజులకు ఒక రోజు ఎరన్‌డ్ లీవ్ ఇవ్వాలి. యజమానులు మేము ఇవ్వము అని అంటున్నారు. లేబర్ డిపార్టుమెంటుకు తెలియచేస్తే వారు ఇవ్వనంటే మన్మల్ని ఏమి చేయమంటారు అని అంటున్నారు. లేబర్ డిపార్టుమెంటు యజమానులకు అనుకూలంగా, కార్మిక వర్గానికి వ్యతిరేకంగా వుంటున్నారు. ఇప్పటికైనా ప్రభుత్వం కార్మికులకు చట్టబద్ధంగా రావలసిన సౌకర్యాలు వచ్చేటట్లుగా చూడవలసిందని కోరుతున్నాను. చేపలు పట్టే గ్రామాలు అనేకం వున్నాయి. అక్కడకు రహదారులు లేవు. విద్యుచ్ఛక్తి విషయంలోనే మా వద్ద డబ్బు లేదు కాబట్టి మేము చేయలేము అని నిన్ననే సమాధానం చెప్పారు. అటువంటి పల్లెలకు పట్టణాలకు రహదారి సౌకర్యాలు కలుగచేస్తే అక్కడి వెనుకబడినతనం పోతుంది. వారి పిల్లలు చదువుకోటానికి. వారు పట్టిన చేపలను పట్టణాలకు తీసుకురావటానికి అవకాశం వుంటుంది. మత్స్యపారిశ్రామికులు వున్న గ్రామాలలో. రహదారులకు ప్రత్యేకంగా ఈ బడ్జెటులో డబ్బు కేటాయించాలని కోరుతున్నాను వారు సముద్రంలో పట్టిన రొయ్యల వల్ల, చేపల వల్ల మనకు ఫారిన్ ఎక్స్‌ఛేంజ్ లభిస్తుంది. వాటిని నిలువ చేయటానికి కోల్డ్ స్టోరేజ్ సౌకర్యాలు కలుగచేయాలి. అందుకు కూడా విద్యుచ్ఛక్తి అవసరం. మన రాష్ట్రంలో కోస్తా ప్రాంతం అంతటా రొయ్యలు దొరుకుతాయి. వాటికి కోల్ట్ స్టోరేజ్ ఫెసిలిటీస్ అవసరం. ఆరు నెలల క్రిందట రెండు గ్రామాలలో 3 లక్షల రూపాయల విలువగల రొయ్యలు పడితే కోల్డ్ స్టోరేజ్ ఫెసిలిటీస్ లేక, విశాఖపట్టణం నుండి 15, 20 మైళ్ళ నుండి ఐస్ తెచ్చుకొనే సదుపాయాలు లేక లక్షన్నర విలువ చేసే రొయ్యలు ఎందుకూ పనికిరాకుండా పాడైపోయాయి. కనుక మత్స్యపారిశ్రామికులకు కోల్డ్ స్టోరేజ్ సౌకర్యాలు కలుగచేయాలని కోరుతున్నాను.

స్టీల్ ప్లాంట్ విషయంలో ప్రభుత్వం ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకోవాలి. స్టీల్ ప్లాంట్ వచ్చేముందుగానే రిహాబిలేషన్‌కు కావలసిన ఏర్పాట్లు చేయాలి. నల్లబై ఎనిమిది లక్షలకు ప్లాన్స్, ఎస్టిమేట్స్ తయారుచేసి కేంద్ర ప్రభుత్వానికి పంపారు. కాని వారి నుండి తిరిగి రాలేదు. అవి వచ్చేలోపల రిహాబిలేషన్‌కు కావలసిన ఏర్పాట్లు పూర్తి చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. విశాఖపట్టణం నుండి ఆర్. టి. సి. బస్సులో వస్తుంటే మధ్యలో గోదావరి అని ఎర్రబోర్డు వ్రాసి డైరెక్షన్ చూపారు. అంతవరకే సంతృప్తి పడాలా అని అడుగుతున్నాను. ఇప్పటినుండే చర్యలు తీసుకోవాలి కాని అది వచ్చినప్పుడు చూద్దాం అనుకుంటే ఇబ్బంది కలుగుతుంది. రంగారెడ్డిగారు ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకుంటారని ఆశిస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ సి.వి.కె. రావు (కాకినాడ):—అధ్యక్షా, ఆర్థిక మంత్రిగారు గిద్దలూరు
11.10 a. m. ప్రతినిధులు శ్రీ పిడుతల రంగారెడ్డిగారు ప్రవేశపెట్టిన యీ ఎప్రాప్రియేషన్ బిల్లు నెం.2 పైన కొన్ని ముఖ్య విషయాలు చెప్పాలని అనుకుంటున్నాను. నిజానికి దీనిమీద నాకు కొంత టైము యిస్తేనే బాగుండేది. కాని శ్రీ పి.రంగారెడ్డి గారు దీనిని కుంటుపరచడానికి పూనుకున్నారు. అయినా టయిము అనేది మన చేతుల్లో ఉన్నపనికాదు. ఒక్కొక్కప్పుడు సభ్యులు యీ విషయములో సర్దుబాటుచేసు కుంటూ ఉండాలి. అయితే ఆర్థిక మంత్రి యీనాడు శాసనాలు అయితే చేస్తున్నారు. కాని కనీసము అయన ప్రిన్సిపల్స్ ఆఫ్ పబ్లిక్ ఫయినాన్స్ కొంచము చదివారా? అయితే వారికి చదవవలసిన అవసరములేదు. మంత్రిపదవులలో ఉన్నవారు వాటిని చదవవలసిన అవసరము లేదు. కాని మన రంగారెడ్డిగారు శాస్త్రీయమయిన విధానము పైన ఆధారపడి ఉన్నారు. ముఖ్యముగా యీ పరిపాలనా యంత్రాంగము అంతటికి ఆర్థిక వ్యవస్థ మూలస్థంభమువంటిది అయితే అటువంటి పరిస్థితులలో ఆర్థిక శాఖామాత్యులు ప్రజలనుండి తీసుకున్న డబ్బు ఎలాటుమెంటు చేసుకున్నపుడు దానిపైన ఆ డబ్బును ఖర్చుపెట్టేటపుడు అందులో జరుగుతున్న లోపాలు చూసి వాటిని జాగ్రత్తగా పరిశీలించవలసిన అవసరములేదు. మేము శాసనసభ్యులు చూసుకుంటున్నాము అంటే అది వేరు విషయము. ఆర్థిక శాఖా మంత్రిగా యీ బడ్జెటులోని లోతుపాతులు స్టడీ చేయాలి. గాని నాకు లోకజ్ఞానము ఉంది. నాకు సిబ్బంది ఉంది. ఆ సిబ్బంది కోసము కబురుపంపి సెక్రటరీ ఫయినాన్స్, హెడ్స్ ఆఫ్ డిపార్టుమెంట్సును సంప్రదించి నేను పనులు జరుపుకుంటామని వారు అనుకోవచ్చును. అటువంటి పరిస్థితులలో యీ హెడ్స్ ఆఫ్ డిపార్టుమెంట్సు, ఫయినాన్స్ సెక్రటరీ నాకు వివరాలు చెప్పేటపుడు ప్రత్యేకముగా నేను గ్రంథాలు చదువుకోవలసిన అవసరము ఏమిటి? అని వారు త్రోసి వేస్తారు. అయిన నిండు మనిషి. ఎందుచేతనంటే ఆ నిండు తనంలో అన్ని ఇమిడి ఉన్నాయని వారు అనుకుంటారు. కాని అట్లా అనుకోవడానికి వీలులేదు. ఎందుకంటే వారికి ప్రత్యేకమయిన బాధ్యత ఉంది. నిజానికి చూసినట్లయితే యీ పబ్లిక్ ఫయినాన్స్‌ను మన మంత్రిగారు వెయ్యి కోట్లు కాదు. లక్షకోట్లు ఖర్చుపెట్టవచ్చును. ఎందుచేతనంటే అది మీ సొత్తు. అని అనుకుంటున్నారు. కాని అట్లాగ కానేకాదు. ఇది ప్రజల సొత్తు ఎక్కువడబ్బు ఖర్చుపెడితే గొప్పవారు, తక్కువ డబ్బు ఖర్చుపెడితే తక్కువవారు అనుకునే అవకాశము ఇక్కడలేనేలేదు. అయితే శాసనసభ్యులకు

సంబంధించినంతవరకూ యిన్ని కోట్లు ఖర్చు పెడుతున్నాము. యింతపనిచేస్తున్నాము అని ప్రెస్సులో వేసుకోనవచ్చును. కాని దానిని నేను అంగీకరించను. ప్రతిపక్షము తరఫున ఎంతడబ్బు మీకు కావాలో అంతడబ్బు తీసుకోండి అని చెప్పాను. కాని ఆ డబ్బు తీసుకోవడములో ప్రజలమీద కించత్ భారము పడకూడదు అని చెప్పాను. కనుక యీ విషయములో మీరు ఎక్కువ డబ్బుతీసుకున్నారని విమర్శ చేయరు. తరువాత బడ్జెటు కేటాయింపులను మించి ఖర్చు చేయమని ఆర్థికమంత్రి గారు హామీలు యిచ్చారు. కాని హామీలు యివ్వడానికి ఆర్థికమంత్రిగారికి ఉన్నంత స్థోమతు, ఆయనకు ఉన్నంత నిండితనము మరెవరికి లేదు. కేటాయింపు మించి ఖర్చుచేయమని చెప్పిన తరువాత యీ బిల్లు ఎందుకు వచ్చింది. ఇకమీదట కేటాయింపు మించి ఖర్చుపెట్టనన్నట్లు యితే బ్యాంకు కరప్ట్ చేసే ఆర్థికమంత్రిగారు అవుతారన్నమాట. ఫలానా వర్కుకు ఫలానా అని చూపించిన మీదట ఆ డబ్బు కేటాయింపు ఫలానా సర్వీసుకు అన్న విషయములో దాని ఎగ్జిక్యూషన్ విషయములో దానిని విస్తృతపరచానికి ప్రథమ ప్రిన్సిపుల్ పబ్లిక్ ఫయినాన్స్. రెండవది ఖర్చు అవుదాము, పనులు అవుదాము అనేటటువంటి రెండవ ప్రిన్సిపుల్. ఈ విషయములో చూచినట్లయితే పబ్లిక్ ఫయినాన్స్ అనేది పబ్లి ఎక్కౌంట్సు కమిటీ కొన్ని సూచనలు చేసినది. దానిని అయిన చదివినారా? చదవడానికి వారికి అవసరము లేదు. ప్రతిపక్షము అంటే ఏమిటోలే—కొంతమందిని నెత్తిమీద పెట్టుకోవచ్చు అనుకుంటున్నారు. ఆర్థిక మంత్రిగారు ప్రతిపక్షాలు లేవదీసిన ఒకపాయింటుకు లేదా రెండు పాయింటులకు సమాధానము యిచ్చేశాము, అయిపోయిందిలే అని అనుకోవడానికి వీలులేదు. అందువల్ల యిది చాలా బాధ్యతతో కూడుకున్న వ్యవహారము. ఈ పరిపాలనా వ్యవస్థకు డబ్బు యివ్వకపోతే పడిపోవలసిన అవసరము లేదు. దేని విషయములో నయినా వాయిదా వెయ్యవచ్చు. శాశనము గవర్నరు చేయవచ్చు. శాసనసభ్యులను పిలవవచ్చు, పిలవకపోవచ్చు. కాని డబ్బు విషయంలో యిది ఎవరి సొత్తు? ఇది ప్రజల సొత్తు. ప్రజల సొత్తు సద్వినియోగము గావలసిన అవసరం ఉంది. ఆ విషయంలో ఆర్థికమంత్రి సమాధానము చెప్పకోవలసి ఉంటుంది. అది ప్రజల జీవితాలకు సంబంధించినది. సమాజమును ముందుకు తీసుకపోవడానికి వారు పునాదులు వెయ్యాలి. ఆర్థికమంత్రి అనే ఆయన ఎపుడూ సీరియస్‌గా ఉండాలి. అట్లా సీరియస్‌గా ఉంటేనే ఆర్థిక వ్యవహారాలు బాగా ఆక్రమింపు చేసుకోవడానికి వీలు కలుగుతుంది. కాని విడితల రంగారెడ్డి గారితో యిది లోపించింది. అంతేకాక యితర శాఖలు వారినుండి తప్పించుకోవాలి. వినోదములు, సినిమాలు, యీ విషయాలు వీరు తప్పించుకోవాలి. ఎంత ఆధిపత్యము వీరిచేతులలో ఉన్నకూడా, ఏ మనిషి కాని సర్వము తనే కాలేడు. కాని అనేక డిపార్టుమెంటులు వారి చేతుల్లో పెట్టుకోవడానికి వీలులేదు. [illegible] ఆర్థిక వ్యవహారములు చాలా లోతైన విషయాలు. [illegible] ఏదో యీ బిల్లును పాస్ చేయించుకున్నాము. ప్రతి జిల్లాకు, ప్రతి తాలూకాకు యింత కేటాయించాము [illegible] చూసినట్లయితే మంత్రి [illegible] చూపమంటే [illegible] తెలిపిన విషయము. అయినప్పటికీ [illegible] విశదముగా [illegible] తెలుపు ఆయనకు ఉన్నది.

ఎందుకంటే లలిత కళల నుండి ఆనంద తుషారాలమధ్య సేద తీర్చుకునేందుకు యీ
11.20 a.m. మధ్య ఆర్థిక మంత్రిగారు ఒక కార్యక్రమం ఏర్పాటు చేసారు. ఆ వినోదానికి సంబంధించి యిన్విటేషన్సు అందజేసారు, తరంగాల విషయంలో ఆయన ప్రవచనం వినాలి, ఆధునిక యాంత్రిక జీవితంలో మనిషి మరగా మారిపోకుండా ఆలోచనా తరంగాల మీద ఆనందపు తుఫానుల మధ్య సేద తీరేందుకు లలిత కళలు అన్నారు. శ్రీ పిడతల రంగారెడ్డి ఆర్థిక సమాచార శాఖల మంత్రిగారు, బహుశః యీ వ్యవహారం యింత సీరియస్‌గా తీసుకోకుండా ఆనందపు తుఫానుల మధ్య సేద తీరేందుకు మాకు తోడ్పడుతుంది అన్నమాట, యిందులో చాలా మంది ముసలివారం వున్నాము. ఆయన కూడా ముసలి అయినాడు, కాని ముసలితనం యింకా రాలేదు, యిది చాలా సీరియస్ వ్యవహారం, ఎందుకంటే మనం వాగ్దానాలు యిచ్చినప్పుడు వాటిని అమలులో పెట్టే పరిస్థితిలో వుండవలసి వుంటుంది, నిజంగా యింత డబ్బు ఖర్చుపెడుతున్నారు, చాలా డబ్బు. స్టేటులెజిస్లేచర్ క్రింద 11 లక్షలు, గవర్నరు అండ్ కౌన్సిల్ ఆఫ్ మినిస్టర్సు 14 లక్షలు, ఎలక్షన్సు 81 లక్షలు, డిస్ట్రిక్టు అడ్మినిస్ట్రేషను క్రింద 3 కోట్లు, పోలీసు అడ్మినిస్ట్రేషను క్రింద 4 కోట్లు, యిట్లా వున్నవి. ఈ అదనంగా వున్నవి అన్ని లెక్క వేస్తే 113 కోట్ల పైన వుంటుంది. వోట్ ఆను ఎకౌంటు క్రింద 112 కోట్లు, అయితే నేను ప్రశ్నించడం లేనే లేదు, యింత డబ్బు ఖర్చు పెడుతున్నారనే ప్రశ్న కాదు, డబ్బు సద్వినియోగం గురించే చెప్పేది. నిజంగా ఈనాడు మన సాంఘిక జీవితములో రాజకీయ జీవితములో లంచగొండితనం, అవినీతి పెరిగిపోయినవి, మనుష్యులు జీవించే విధానాన్ని నాశనం చేయడానికి అవినీతి పెరిగింది, డబ్బు తింటున్నారు, మానవ జీవితాన్ని నాశనము చేసే విధానం ద్వారా మనిషి రక్త మాంసాలను పీల్చి పిప్పి చేస్తున్నారు, యీ విషయానికి సంబంధించి మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పాలి, కాని ఆయన మాటలో చెబుతున్నాను, అవినీతి పెరిగిందని సభ్యులు అంటున్నారు, ఉన్నదేదో వున్నట్లే వుంది, అంటే దాని తాత్పర్యం ఏమిటి? అవినీతి వున్నదేదో వున్నట్లే వుంది అంటే పెరిగింది వుందా, పెరుగుతూ వుందా, పెరిగినప్పటికికూడా వున్నదే వున్నట్లు వుందా? లేకపోతే పెరగకున్నా వున్నదే వున్నట్లు వుందా, అవినీతి వున్నదే వున్నట్లు వుంది, ఏమి చెబుతావో చెప్పు అనే రకంగా వుంది, దానిని అరికట్టాలి, ముఖ్యంగా శాసనసభ్యులకు ప్రత్యేక సౌకర్యాలు కల్పించాం, శాసనసభ్యుడు ఋషిలాంటి వాడు. ఎందుకంటే అతను ప్రజల నుండి వచ్చినటువంటి ప్రతినిధి. అతని ప్రవర్తన, నిష్కళంకంగా, పవిత్రంగా వుండాలి, శాసనసభలోకి అతను ప్రవేశించినప్పుడు ఎంత ఆస్థి వుందో అది చూడాలి. బయటకు వచ్చినప్పుడు అతను ఆస్తులు పెంచుకోడానికి వ్యవహారం చేయడానికి వీలు లేదు. ఆస్తులు పెంచుకొని బయట పడ్డాడు అంటే అతను ఎటువంటి ప్రజా ప్రతినిధి. ఆ విషయం మీద ప్రభుత్వం చర్య తీసుకుందా? అదే మాదిరి మంత్రుల సంగతి తెలియడం లేదు, రంగారెడ్డిగారి సంగతి చెప్పాలంటే, ఆర్థిక స్తోమత గలవారు కాబట్టి ఆర్థిక మంత్రి అయ్యారు అని భావిస్తున్నాను, అవసరం కూడా. ఆర్థిక స్తోమత వున్నటువంటి వారు ఆర్థిక రంగంలో వుంటే కొంచెం బాగుంటుంది, శాసనసభ్యులు తమ ఆస్తి పాస్తుల విషయం ప్రత్యేకంగా ప్రజలముందు పెట్టవలసి వుంటుంది, శాసనసభ్యులు

మంత్రుల ఆస్థిపాస్తుల విషయం పెట్టాలంటున్నాను. సప్లిమెంటరీ, ఎడిషనల్, ఎక్స్ట్రా యివన్ని పెడుతున్నారు, వాటి లెక్కల వివరాలు వున్నవా? పవిత్రత అనేదానిని రుజువు చేసుకుంటే తప్ప యీ దేశములో బాధ్యత కలిగినటువంటి ప్రజాస్వామిక వ్యవస్థలో మనము మన స్థానాన్ని సరిగా రుజువు చేసుకుంటే తప్ప లాభం లేదని విన్నవిస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ పి. రంగారెడ్డి:—అధ్యక్షుమహాశయా, సప్లిమెంటరీ డిమాండ్సుకు నిన్న సభవారు ఆమోదాన్ని తెలిపిన తరువాత దానికి సంబంధించినటువంటి శాసనాన్ని చేసేదానికి రెండవ ఎప్రోప్రియేషను బిల్లును ప్రవేశ పెట్టడం జరిగింది, అందుచేత నిన్న సప్లిమెంటరీ డిమాండ్సుపైన సాగిన చర్చ పోను యింకా వారికి ఏవైనా సందేహం వుంటే దానికి పరిమితం చేసి యీ చర్చ వుంటుందనే భావం, ఆశ నాకు వుండినది. అయినప్పటికి గౌరవ సభ్యులు యీ చర్చలో అనేకమైన విషయాలను ప్రస్తావన చేసారు, కొన్ని నిర్మాణాత్మకమైన సూచనలు చేశారు, వారందరకు ధన్యవాదాలు చెబుతున్నాను. ఇప్పుడు కూడా రెండు మూడు ముఖ్యమైనటువంటి విషయాలమీద జవాబు చెప్పడానికి ప్రయత్నం చేస్తాను. అనేక విషయాలు చెప్పినా, సమయాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని త్వరగా ముగించవలసివుంటుంది. అందుచేత, వారందరు వారి నియోజకవర్గాలలో వారిజిల్లాలలో వున్నటువంటి విషయాలను జరుగుతున్నటువంటి విషయాలను చెప్పారు. వాటిని మనస్సులో పెట్టుకొని వాటి మీద చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతుంది. మొట్టమొదట హాసను గారు రెవ్యూ కమిటి విషయక ప్రస్తావన చేశారు. అది నిన్న కూడా చర్చకు వచ్చింది. రెవ్యూ కమిటీ విషయంలో యు.ఓ నోటు అని చెప్పి వారు చదివినటువంటిది, యిష్యూ చేసినటువంటిది కరక్టు. కాని నాకు అర్థం అయినంతవరకు దాని యొక్క వర్షన్ ఏమంటే—

This is not to provide an appeal. This is neither meant as though inviting people to come forward stating that we will review every case. This is only providing an opportunity for those Government employees who have been weeded out. If they are aggrieved they have got an opportunity once again to represent and the Government would look into the matter to do Justice. అందువల్ల యు.ఓ.నోటుగా యిచ్చి దానికి ఒక ప్రొసీజరును కూడా లేడౌన్ చేశారు. As far Gazetted officers are concerned the representations received from the Gazetted officers should be placed for consideration before a Committee under the chairmanship of the Chief Secretary to Government with Second Member to Government and Secretary of the Chief Minister as members. This is the Committee, but in the first instance the Secretary of the administrative department under whom the officer was working will arange to place the representation initially before the Committee which had earlier reviewed his case and recommended retirement and obtain their comments and then place before this Committee. Why this is provided, because, originally a Committee went into the matter. They made certain recommendations which

the Government had accepted and then he was weeded out. There fore it is very necessary that when a representation is made that unjustly he was removed or that there was certain amount of vidictiveness, all these things with the matter given by the concerned officer will be placed before the same Committee which has recommended his case. With their comments it will come before this Committee headed by the Chief Secretary, second Member and one another Secretary and they will look into the matter and finally it comes to the Chief Minister. So, whatever the Committee which has weeded out might say, or whatever the Committee now appointed, headed by the Chief Secretary might recommended, the right is vested with the highest Authority in the State, i.e. the hon. Chief Minister to look into the matter and do justice.

11.30 a.m. Sri Syed Hasan:—Will the aggrieved person be allowed to represent his own case or through lawyer?

Sri P. Ranga Reddy.—That is not the purpose at all. He can give all the information, whatever he wants to say.

Sri Syed Hasan:—That is not only possible if the reason for weeding out is known. No one knows it. Will the Government in the Review Committee let him know the reason?

Sri P.Ranga Reddy:—This it is not an appeal, first of all. That is why I started by saying that we are not providing an appellate authority to go into the matter. Those who have a representation which should be brought to the notice of the Committee as to his good work or his competence which was overlooked by the previous committee, might be brought before the committee which recommended for his weeding out and then their comments will be obtained and the High Power Committee under the Chief Secretary will look into it and the final recommendation will come so the hon. Chief Minister who will go into the matter very carefully and come to a decision.

Similarly, about non-gazetted and last grade service also, it is not only almost same proceder, but in their cases after the Committee which has recommended their removal it goes to the Second committee and again that matter will be passed through the Minister concerned who is dealing with that particular department and finally to the Chief Minister. Therefore, no body need have any misapprehension that care will not be taken.

Sri Syed Hasan:—Misapprehension was only due to the Chief Secretary's note opposing the formation of this committee.

Sri P. Ranga Reddy:—That is not there, There is nothing like the Chief Secretary or any Secretary opposing when a decision has been taken by the Government and the Chief Minister has already stated this matter on the floor of the House.

The other thing is that my Hon. friend has urged that either a Member or a Secretary particularly from Muslim community should be appointed. I am sorry; I will have to totally oppose this suggestion and this attitude itself. I would respectfully submit to my hon. friend that simply because one belongs to a particular caste or a particular religion he would take all care onlyto look to the grievances of that particular community and done others will not, is not correct to say. It is not that way. A committee consisting of competent people, Secretaries who can go carefully into files or representations, I am sure will do justice.

Sri Syed Hasan:—You kindly refer to one case that I repeatedly told about the joint director of Industries. When a Muslim Member was in the weeding out committee, his name was removed from the weeding out list and when the Muslim Member was not there, within a week, his name was in the list of the persons to be weeded out, And the charges were only that he drinks too much.

Sri P. Ranga Reddy:—I do not know where from the Hon. Member got this information. At any rate, I do not have that information. If he had made a representation, it will be verified and certainly the last thing that my friend said about over-drinking—to what extent it will affect—will be taken into consideration, if one of the points made is that.

Sri Syed Hasan:— Thank you, Sir. If you look into the matter it is all right.

Sri P. Ranga Reddy:—Since the hon. Member has made a request, certainly I will look into the matter. (శ్రీ) కాశయ్యగారు భూసంస్కరణల గురించి చెప్పారు. భూసంస్కరణల్లు తీసుకొని రావడంఎంతో హర్షదాయకమైనదని చెబుతూ జరిగే విధానంలో చురుకుగా జరగడం లేదనే అభిప్రాయాన్ని వెలిబుచ్చారు. ఇది ఈ సభలో పలుసార్లు వచ్చినటువంటి విషయం. దానిని ఎంతో సత్వరంగా అమలులో పెట్టేదానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. 61 ట్రిబ్యునల్స్ వేసి 300 మందికి పైగా డిప్యూటీ తహశీల్దార్స్ గ్రేడ్ ఆఫీసర్సును ఇచ్చి దాదాపు ఒక కోటి రూపాయలు ఏస్టాబ్లిష్మెంటుమీద ఖర్చు పెడుతూ చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతున్నది. వారు చేస్తున్నటువంటి కార్యక్రమాన్ని పరిశీలన చేసి ఒక టార్గెట్ కు ఫిక్స్ అఫ్ చేస్తూ రావడం జరుగుతున్నది. 15-3-1976 వరకు ఉన్నటువంటి ఫిగర్సు నాదగ్గర ఉన్నాయి. అవి చెబితే సభవారికి కొంత తృప్తి కలిగిస్తుందని మనవిచేసున్నాను. మొత్తం

4,48,200 డిక్లరేషన్సు వచ్చాయి. అట్లాగే నంబర్ అఫ్ వెరిఫికేషన్ రిపోర్ట్సు రిసీవ్డు అప్ టు 15-3-76 2,71,875. అంటే 50% దాటి వెరిఫికేషను అయినాయని చెప్ప వలసి ఉంటుంది. నంబర్ అఫ్ సర్ప్లస్ కేసెస్ డిసైడెడ్ 5,698. సర్ప్లస్ ఉన్నదని తేలింది 1,09,399. మొత్తం డిసైడ్ చేసిన కేసుల సంఖ్య 1,15,097. దానిద్వారా వెట్ లాండు 4,481 ఎకరాలు, డ్రైలాండు 97,340.17 ఎకరాలు. మొత్తం వెట్.డ్రై కలిపితే 1,00,001 వరకు మనకు సర్ప్లస్ లాండు వచ్చింది. దానిని పొజిషన్‌లోనికి తీసుకొనడం, అక్కడక్కడ దానిని పంపకం చేయడం కూడా జరుగుతున్నది. కొత్తలో అనుభవం కూడా కావలసి వచ్చింది. వారికి ట్రెయినింగు ఇచ్చి పంపించినా అచరణలో కొంత అనుభవం కావలసివచ్చింది. ఇది ప్రారంభించినప్పుడు కొంత అలస్యం జరిగినా ఇప్పుడు త్వరత్వరగా జరుగుతున్నది. ఈ భూసంస్కరణలను తు.చ తప్పకుండా మనం ఏ విధానాన్ని అయితే అమలులో పెట్టాలని అనుకున్నామో ఆ విధానంలోనే ఇది అమలు జరుగుతున్నది. గౌరవసభ్యులు వారివారి నియోజక వర్గాలలో ఎక్కడైనా వారి దృష్టి వచ్చి ఫలానా విధంగా అధికారుల వల్లనో లేక భూస్వాములవల్లనో మరుగు పరచబడిందని వారికి స్పష్టంగా సమాచారం అందితే అటువంటి దానిని మీరు రెవిన్యూ మనిష్టరుగారికి సీల్డు కవర్సులో పంపితే దానిమీద చర్యలు తీసుకొని సరి దిద్దుకోడానికి అస్కారం ఉంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ కార్యక్రమంలో పొదుపు చేసుకోడానికి ప్రయత్నం చేయాలని అన్నారు. జిల్లాలలో ఉన్నటువంటి అధికారులు ఈ ఫౌండేషన్ స్టోన్సు అన్నీ వేసేప్పుడు జరుగుతున్నటువంటి విషయాలు నా దృష్టికి తెచ్చారు. నాకు జ్ఞాపకం ఉన్నంతవరకు దానిపైన కొన్ని సూచనలు చేయడం జరిగింది. ఈ ఫౌండేషన్సులో అడంబరం లేకుండా. ఖర్చు లేకుండా చేయవలసిందని. ఈ విషయంలో పరిశీలిస్తానని మనవిచేస్తున్నాను. కోఅపరేటివ్ సంస్థలలో ఉండేటటువంటి పెర్సనల్ ఇన్‌ఛార్జీల విషయం గౌరవసభ్యులు చెప్పారు. శాసనసభలో వచ్చినటువంటి విషయాన్ని నా దృష్టికి తెచ్చారు. ఇక్కడ వచ్చినటువంటి దాని ఫలితంగా ముఖ్యమంత్రిగారు తీసుకునేటటువంటి చర్య విషయం కూడా 24 గంటల లోపల ఈ సభ వారికి తెలుస్తుంది. ఎవరు ఎంత పెద్దవారైనా ఉపేక్షించే విధానం కాదు ఇది. దాని పైన ప్రకటించకుండా వారికి ఒక రోజులోనే తెలుస్తుందని ఆశిస్తున్నాను. అట్లాగే యెక్కడయినా యీ పర్సనల్ యిన్‌చార్జెస్ కాని యింకెవరైనా కాని చేసినయితే వారి చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

Sri C.V.K. Rao:— On a point of Order, Sir. The time for this debate is fixed upto 11-30 a.m. on the wish of the hon. Minister for Finance himself. I do not know if he would yield to your extension of time.

Mr. Deputy Speaker:— I think within 10 minutes, we can complete it.

Sri P. Ranga Reddy:— I have dealt with all the important points, Sir. Now I have to deal with my hon. friend from Kakinada Mr. Chittagallu Venkata Krishna Rao. అధ్యక్షా, వారు అంటే నాకు చాలా గౌరవం. వారు చాలా పెద్దలు. ఈ ఆర్థిక శాస్త్రాన్ని చదివేరా అని అన్నారు. చదవలేదు, చదివినాను చెబుతా మని అనుకుంటే అవసరం లేదని నాకు సలహా చెప్పినారు. చదవమన్నారు. మరల అవసరం లేదని అన్నారు. ఈ రకంగా అనేకమైన ఉన్నతమైన సలహాలు యిచ్చారు. నిన్ననే నేను సర్వజ్ఞుడను కాదని చెప్పాను. అధికారులతో కాని పెద్దలతో కాని నేను నేర్చుకొనే విషయాలన్ని నేర్చుకోనేదానికి ప్రయత్నం చేస్తాను. కాని ఒకమాట లైటర్ సైడ్ ఆఫ్ ది ఫైల్ లేక పోతే మనిషి యెట్లా జీవిస్తాడని నా ప్రశ్న ఉంది. ఏదో ఒక సినిమా చూడడమో, నాటకం వేయడమో, సంగీతం వినడమో లేకుండా పిలకకు త్రాడు కట్టుకొని కూర్చుని యీ ఆర్థిక శాస్త్రం చదువుకోమని అంటే నేను ఉంటే ఉంటుంది యీ మంత్రిత్వం లేకపోతే వుండదు వూడిపోతుందంటే కాదు. అందు చేత దీనిని గౌరవ సభ్యులు ఆమోదించాలని మొత్తం యీ బడ్జెటు సమావేశంలో మరోక సారి అనేక మంది శాసన సభ్యులు అట్లాగే పని చేసిన అధికారులు, యీ శాసన సభ సెక్రటేరియట్ సిబ్బంది అందరి సహకారంతో యీ రోజు మనము పూర్తి చేసుకున్న సందర్భంలో వారికి మీ ద్వారా హృదయపూర్వక ధన్యవాదాలు అందచేస్తూ దీనిని ఆమోదించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

Sri C.V.K. Rao:— I am quite covinced of his stand, Sir. Let us make it very light business.

Sri Syed Hasan:— The hon. Minister has not announced about payment of one month's salary to the persons who had worked here.

Sri P. Ranga Reddy:— The house is well aware that the hon. Chief Minister is siezed of this matter. I can only, once again, convey the request of the members to him.

Mr. Deputy Speaker:— The question is:

" That the Andhra Pradesh Appropriation (No.2) Bill, 1976 be taken into consideration."

The Motion was adopted.

Mr. Deputy Speaker:—The question is :

"The Clause 2, Schedule, Clause 1, Enacting Formula and long title do stand part of the Bill".

The Motion was adopted. Clause 2, Schedule, Clause 1, Enacting Formula and long title were added to the Bill.

Sri P. Ranga Reddy:—Sir I beg to move:

"That the Andhra Pradesh Appropriation (No. 2) Bill, 1976 be passed.

Mr. Deputy Speaker:—Motion moved The question is:

"That the Andhra Pradesh Appropriation (No.2) Bill, 1976 be passed."

The Motion was adopted, and the Bill was passed.

NON OFFICIAL BUSINE. S

Non-Official Bill.

The Andhra Pradesh Free Legal Aid to the Poor Bill, 1976

Sri E. Ayyapu Reddy (Panyam):-- Sir I beg to move that the Andhra Pradesh Free Legal Aid to the Poor Bill, 1976 be taken into consideration.

Mr. Deputy Speaker:— Motion moved.

Sri E. Ayyapu Reddy:— My main object in presenting this Bill to the House as a nonofficial Bill is to focus the attention of the Government, of the legal profession and of the public to the important need of providing a statutory body and a statutory machinery for rendering legal aid to the poor. Without a statitory machinery, legal aid to the poor will remain a pious wish only. In fact, statistics will show that the amount of Rs. 4 lakhs which was allotted last year for rendering legal aid to the poor has lapsed mainly because there is no proper and appropriate machinery by which this amount could be utilised. I understand that only a small amount of Rs. 25,000 has been utilised and the rest of the amount, viz., Rs. 3,75,000 was not spend and it had lapsed. That there is a necessity for providing a machinery or for equipping the poor people with a State machinery by whch they can fight out their rights in courts of law is no longer in doubt. I have been advocating that some machinery must be provided in order to enable the beneficiaries under the various welfare legislative measures to get the benefits which, for all these years has been lost in wilderness. On account of the new sweeping changes that have come, there has been a fresh look and a fresh thinking whether our judicial process and courts are able to render justice to the poor. It is not on account of the fact that our judiciary is not independent. It is certainly not on accout of that but it is mainly on account of the fact that the intended beneficiaries under the various welfare legistlations their case went un-represented, their case was decided exparte and on account of the default of a proper representation of their case before the courts that their case went unjustified and un-upheld. Now, fortunately, after the advent of this Emergency a great awakening has come and the people have now realised that a machinery which was devised about 200 years ago under the Anglo-Saxin jurisprudence by the British. an alion power, is certainly not carrying out the purpose of rendering justice to the poor even after the advent of independence and the various welfare legislations lost their effectiveness because the legislation did not provide an infra-structure by which the intended beneficiaries were not an position to make use of the benficial

enactments. It is for the first time, ofcourse, a re-awakening has come and I am happy to note that throughuot the length and breadth of India the legal profession itself is debating the prose and cons about the uti- ty, efficiency, and efficacy of the present system to render to aid, and do justice to the poor. To bring home my point, I would only mention one illustration. When a reservoir is constructed it means benefiting the ayacut. The canal system must be devised by which the water can be taken to the nook and corner of the ayacut. There are several legislations providing substantial measures intended for the poor; but there is no infra-structure provided by which the benefit could be carried to the intended beneficiaries. And most of these intended beneficiaries, unfortunately, are the rural people. They do not know what their rights are. They do not. know how to make use of the intended beneficial legislation. Therefore, in almost all the cases, their case went un-representated and their case went by default. It is to eradicate this evil, that for the first time, we are thinking of statutory provisions for providing legal aid to the poor. It is well-known Sir that the mere changes in the Constitution or mere changes in legislations will not bring about the intended revolution or evolution. Theodre Roosevelt, a great President of America said: "The rich people know how to hire a best legal talent and how to escape the the jurisdiction of the execution as well as the jurisdiction of the court". That means, on account of their economic status, on account of their ability to hire the best legal talent they can escape the jurisdiction of the court as well as execution. That is what he said nearly a Century ago.

Even N. A. Palakivala in his Book on the 'Constitution Defaced and Defiled' said that it is not the rich people who are effected by the changes or bringing down the fundamental rights. They need not care for fundamental rights because they have got the fundamental 'means'. He was saying 'means'. Therefore, they are the least bothered about the Constitutional changes or so-called taking away of the fundamental rights. So it is agreed that the means by which the scales of justice have to be held even are lacking so far the poor are concerned. So it is necessary to fined out the ways and means by which we can help the poor. This idea has been there that legal aid to the poor must be rendered but how to do it. What is the machinery. That is the main question, that is being agitated. 11-50 a.m.

In this Bill, I have thought of some small machinery. I do not claim infallibility or exclusiveness for the means or provisons for which have incorporated in this Bill. They are not the be all and end all. his is merely a way of thinking.

The main features of this Bill are (1) there will be a Legal Council for the entire State. This Council will be headed by the Cheif Justice or a Judge of the High Court nominated by the Cheif Justice. The Registrar of the High Court will be the Ex-Officio Secretary. A member of the Legislature nominated by the Speaker will also be on this Council and the President of the Bar Association and Law Secretary will also be there and they shall constitute the Legal Council, with the legal-aid committees for every Trial Court or for so many Committees which they deem will be necessary to serve the purpose with reference to that particulars region or with reference to the work in that particular Court. The poor man or the person who requires legal aid will approach the Committees which are at the Trial Court readily available. He will file the application there, scrutinise the appilcation and if they think that he has got a prima facie case they will launch the litigation on this. This is the machinery that has been provided in this Bill not that this Bill cannot be improved. This Bill can certainty be improved because the Provisions of the Bill have to be incorporated in a non-money Bill or without any financial implications. Therefore, there were certain limitations and handicaps for completely giving relief or completely bringing out an enact-
11-50 a.m. ment which is exhaustive and through.

I hope, recently the Law Minister of India himself has said that the Government of India is thinking of a Legislation. Some other States are thinking of executive action. But my own fear is that executive action or adminstrative instructions will certain not be sufficient. Legal aid to the poor must not depend upon the whims and fancies; it must be a statutory safeguard and it must provide a machinery by which an ordinary and poor citizen is entitled to get it. Of course, very many sweeping changes are necessary. Justice. Bhagawathi has been saying that justice must be taken to the door steps of the poor man in the village. Certainly, there can be no doubt with regard to that. Most of the people in the villages think and fined that after having approached the touts and after having gone round the Courts from the Taluk level to the Capital level, even though they have won their cases, they have actually lost all their properties. The present legal and judicial system is so expensive and so prohibitively costly that an ordinary citizen cannot think of approaching it. It is mainly meant to the rich people or the well-to-do people or the Corporations or some other Bodies. Therefore, along with these changes which we are intending to bring in or through any, this legal aid to the poor must be aistatutory aid and should be a means. I hope, the Government will focus its attention immediately

on this topic and not postpone bringing a suitable legislation. With these observations, I move Sir that this Bill be taken into consideration

శ్రీ ఎమ్. నాగిరెడ్డి :— అధ్యక్షా, ఈ బిల్లు చాల అవసరమైనది, చాల సమంజసమైనది అని నేను బలపరుస్తున్నాను. ఇవ్వాళ పెట్టుబడి దారి పంథాలో నడుస్తున్నటువంటి సమాజంలో పేద వాడికి మనం ఎన్ని చట్టాలు పెట్టినప్పటికి రాజ్యాంగం ప్రకారం ఎన్ని అవకాశాలు యిచ్చినప్పటికి, కాన్‌స్టిట్యూషనల్ రైట్స్ యిచ్చినప్పటికి ఫండమెంటల్ రైట్స్ పేరుతో ఉన్నటువంటి అవకాశాలు కలిగె పరిస్థితి, డైరెక్టివ్ ప్రిన్సిపుల్స్ అమలు జరగడం లేదనేది మనం చూస్తున్నాం అనుభవిస్తున్న విషయం. ఈ మధ్య కాలంలో 20 అంశాల కార్యక్రమం గాని, రాజ్యాంగ చట్టానికి సవరణలు, డైరెక్టివ్ ప్రిన్సిపుల్స్ అమలు జరపడానికి తీసుకు వచ్చినవి చూస్తున్నాము. ఈ సమాజంలో భాగ్యవంతులకు ఉన్న అవకాశాలు, కోర్టులో పెద్ద పెద్ద ప్లీడర్లను పెట్టి వాదించుకొనే అవకాశాలు అనేకం ఉన్నాయి. కొంతమందికి ప్లీడర్స్‌కు ప్రభుత్వం నిర్ణయించిన రేట్స్ కంటె అదనంగా ఫీజులు యిచ్చి కట్టుకొనే శక్తి, న్యాయస్థానాలలో లంచగొండితనం కూడ పెరిగిన సందర్భంలో వాటినన్నిటిని ఉపయోగించుకోగలిగిన శక్తి, సాక్షులను కూడ కరప్ట్ చేసి గాని భయోత్పాతంతో లోబరుచుకొని కోర్టులో తమ అనుకూలంగా జడ్జిమెంట్స్ వచ్చే శక్తి యివ్వాళ భాగ్యవంతులకు ఉన్నదని తెలుసు. తప్పుడు కేసులు బనాయించడం, పేద ప్రజల మీద తాము జరిపిన చర్యలు అన్నిటిని తమకు ఉన్న హోంగుతో అధికార బలంతో పేదవాడి పైన దౌర్జన్యం చేస్తున్నారు. న్యాయస్థానాలు న్యాయాన్ని ప్రతిబింబిస్తాయి అనుకొన్నప్పటికి ఈ న్యాయం కూడ భాగ్యవంతుల పక్షాన ఉంటూ వస్తున్నది. అందువల్ల పేదలు అనేక కష్టాలకుగురి అవుతున్నారు. ప్రభుత్వం కొంత డబ్బు లీగల్ ఎయిడ్ పేరుతో పేదవారికి యివ్వాలని అంగీకరించి కేటాయించినప్పుడు కూడ ఆ డబ్బును ఖర్చు పెట్టలేని స్థితిలో ఉన్నాము. దీనికి మెషినరి లేదు. దరఖాస్తు పెట్టాలి. కలెక్టరు సెటిల్ చేయాలి అన్నప్పుడు పుణ్యకాలం పూర్తి అయి కేసులు అటో యిటో తీర్పులు వచ్చే పరిస్థితులు ఉన్నాయి. పేదవారి మీద అనేక రకాలైన సోషల్ అప్రెషన్స్ జరుగుతున్నాయి. వాటిని తట్టుకోగలిగిన శక్తి, కోర్టులకు వెళ్ళి, పోలీసులను కట్టుకొని వారికిడబ్బు యిచ్చి సోషల్ అప్రెషన్‌కు సంబంధించిన దౌర్జన్య చర్యలను రద్దు చేయించుకో గలిగిన స్థితి లేదు వారికి. వీరు వాటి నుంచి బైట పడడానికి ప్రైవేటుగా వెల్లి చర్య తీసుకోవాలని అనుకొన్నప్పటికి ఆర్థికబలం లేకుండా, తగినటువంటి లీగల్ ఎయిడ్ లేకుండా పోయింది. సోషల్ అప్రెషన్స్, దౌర్జన్యాలు రోజు రోజుకు మితి మీరి పోతున్న అనేక ఘటనలు చూస్తున్నాము. దీనికి ఏదో ఒక రకమైన మెషినరి పర్పాటు చేయవలసిన అవసరం యున్నది. ఇవ్వాళ అయ్యప్ప రెడ్డి గారు పెట్టిన బిల్లులో నెలకు 350 రూపాయలు లోపల ఆదాయం వచ్చే వారికి, పూరర్ సెక్షన్స్ క్రింద ట్రీట్ చేసి వారికి లీగల్ ఎయిడ్ కల్పించాలి. ఈ నాడు దేశంలో, ప్రపంచంలో జరుగుతున్న మార్పులకు అనుగుణ్యంగా వారి లోను మార్పులు వస్తున్నాయి. అనేక

మంది పేదల పక్షాన నిలిచి ఉచితంగా పేదలకు సహాయం చేయడానికి ముందుకు వస్తున్నారు. సోషలిస్టు ఐడియాస్ కలిగిన నవ యువకులు అడ్వకేట్స్‌లో ఉన్నారు. వాళ్లందరూ కూడా ఈవేళ ఈ ఫ్రీ లీగల్ ఎయిడ్‌కు కమిటీలు ఏర్పాటు చేస్తే
12.00 noon. వాటి ద్వారా సహాయం అందే పరిస్థితి ఉంది. ఈ నాన్ అఫీషియల్ బిల్లులో శాసనసభ నుంచి కూడా ఒకరిని నామినేట్ చేసే పరిస్థితి, హైకోర్టు చీఫ్ జస్టిస్ కాని-ఆయన నామినేట్ చేసే ఇంకొక జడ్జి కాని అధ్యక్షులుగా ఉండి చేయడానికి అలాగే తాము అంగీకరించి ఈ లీగల్ ఎయిడ్ కమిటీలలో ఉండి పని చేయడానికి తయారైనటువంటి వారు ఏ లెవల్‌కు ఆ లెవల్‌లో ఉన్నారు. మనం ఎన్నో ఆర్డినెన్సు తీసుకొని వస్తున్నాము. ఇప్పుడు మనం హోం స్టేట్ ఆర్డినెన్సు పంపిచాము. అందులో ఉన్నటువంటి లూప్‌హోల్సును అవకాశంగా తీసుకొని వీడు వ్యవసాయ కార్మికుడు కాదు, వీడు రైతు కాటగిరి క్రిందకు రాడు-ఇంకొక పని చేసుకొంటున్నాడు అని డబ్బు ఉన్నటువంటివారు అఫిషియల్సు దగ్గర ఇన్‌ఫ్లూయన్సు చేసే స్థితి ఉంది. వీరు వెళ్ళి ప్లీడరును పెట్టుకోవాలంటే చాలా డబ్బు కావాలి. అది వారికి కష్టము అవుతుంది. అంచేత ఉన్నటువంటి లూప్‌హోల్స్‌ను అవకాశంగా తీసుకొని చేసే అవకాశాలున్నాయి. అలాగే పట్టాలు ఇచ్చే సందర్భంలోను, లాండు సీలింగు ఇంప్లిమెంటు చేసే సందర్భంలోను, బంజర్లు ఇచ్చే సందర్భంలోను, ఇళ్ల స్థలాలు ఎక్విజిషను చేసే సందర్భంలోను-ఈ వేళ పేదవారికి మనం ఏమి చేయాలని అనుకొంటున్నామో వాటి ఇంప్లిమెంటేషనులో భాగ్యవంతులు అడ్డు పడుతున్నారు. వారు డబ్బు ప్రభావంతో అడ్డు వచ్చే పరిస్థితి ఉంది. అందుచేత తాలూకా లెవెల్‌నుంచి ఈ కమిటీలను ఏర్పాటు చేసి ఆ రకంగా లీగల్ ఎయిడ్ ఇవ్వడానికి, ఇప్పుడు ఇస్తున్నటువంటిది పెంచి వీరిని ఆదుకోవలసిన అవసరం ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ బిల్లు కాంగ్రెసు సభ్యులనుంచి వచ్చినటువంటి బిల్లు. ఇంకా దీనిని పుష్టికరంగా బాగా చేయాలని అనుకుంటే ప్రభుత్వం తరఫునుంచి సవరణలు తీసుకొని వచ్చి అయినా బిల్లును ఆమోదించడం అవసరమని, మంచిదని మనవి చేస్తూ, దీనిని బలపరుస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— అధ్యక్షా, పేదవాళ్లకు కోర్టులో వాదించుకునే అవకాశం కలగడానికి ఈ బిల్లు ఉద్దేశించబడింది. అయితే ప్రతిదానికి తందాన తానలాగ ఈ 20 సూత్రాల ఆర్థికకార్యక్రమం అంటే తప్ప దానికి రాణింపు లేనట్లుగా ఉంది. 20 సూత్రాల ఆర్థిక కార్యక్రమం వేరు. ఏమైనా చిక్కులు ఉంటే పేదవాడికి సహాయం చేయడం వేరు. వాదించుకోవడానికి సహాయం చేయడం వేరు. ఇప్పుడు అసలు పేదవారు లేకపోతే మనం అధికారంలో ఉండనే ఉండము. వారికి ఈ సహాయం చేసేదే ఎట్లాగ అనే విషయం ఆలోచించారా అని ప్రశ్నించవలసి ఉంటుంది. వారి పుణ్యమా అంటూ మనం అధికారంలో ఉన్నాం. దాని పుణ్యమా అంటూ 20 సూత్రాల ఆర్థిక కార్యక్రమం పెట్టుకున్నాము. దాని పుణ్యమా అంటూ ప్రచారం చేసుకొంటున్నాము. ఇది వారికి ఆర్థిక సహాయం. నేను దీనిని బలపరుస్తున్నాను. ముష్టి వేస్తాము అంటే నేను వద్దు అని అనను. కొంచెము ముష్టి వేస్తే ఆ రోజున కడుపునిండుతుంది. నిజానికి 2

సమాజాలు ఉన్నాయి. 1. ధనికుల సమాజం. 2. పేదవారి సమాజం. అలాగే రెండు చట్టాలు కూడా ఉన్నాయనే వదంతు ఉంది. ధనికులకు ఒక చట్టం, పేద వాళ్లకు ఒక చట్టం. అది ధనికునికి ఉపయోగపడుతుంది. అది పేదవాడికి వర్తించదు. పేదవాడికి రివర్సుగేరులో అది ఉంటుంది. ఆ రకంగా సామాజిక వ్యవస్థ ఉంది. అది అనేది కాదు. ఎప్పుడో ఇంగ్లాండులో ఉన్నటువంటి డిజ్ రెయిలీ అనే ఒక రాజకీయవేత్త రెండు నేషన్స్ అని అన్నాడు. కనుక వీరికి సహాయం చేయడం విషయంలో ఏలాగ చేయాలి. ఏమిటి అనేది కొంచెం లోతైన విషయం. ఆస్తికి సంబంధించినంతవరకు పేదవారికి ఆస్థి లేనే లేదు. తగువు లేనే లేదు. ఆస్థి ఉంటే వాడు పేదవాడు కానే కాదు. అదృష్ట వశాత్తో, దురదృష్టవశాత్తో నేను న్యాయ శాస్త్రంలో తరిఫీదు పొందలేదు. అధ్యక్షా, తమకు తెలుసు. సివిల్ ప్రొసీజరు కోడు ఎప్లయి చేయాలంటే ఆస్థి లావాదేవీలు తేలేవి కావు. క్రిమినల్ ప్రొసీజరులో పేదవాడు ఎప్పుడూ ఉంటాడు. వారికి శిక్షలు పడతాయి. సివిల్ ప్రొసీజరు కోడుకు సంబంధించినటువంటి వ్యవహారాలలో పేదవారికి సహాయం చేద్దామనేటటువంటిది వచ్చింది. అయితే ఇప్పుడు ఏమైనా మిగిలిన ఆస్థి వుంటే ఆ ఆస్తికి-పెద్ద భూస్వామి బలవంతగా వానిని కోర్టులో ఈడ్చి ఏడిపించడంవల్ల ఆ కోర్టులో పోతుంది. కోర్టు ఏమి తీర్పు ఇస్తుందోఎవరూచెప్పలేరు. కోర్టులోవాదించడానికి ప్లీడరు ఫీజు,స్టాంపుఫీజు,సాక్షుల ఫీజు వీటన్నింటి కోసం వీడికి ఉన్నది పూర్తిగా పోతుంది. అది పోకుండా ఆపగలు గుతాము, అందుచేత ఈనాడు ఫ్రీగా చేస్తాము అంటున్నారు. ఈ విషయములో నేను వ్యతిరేకించడం లేదు, కాని దాని మీద కొంత క్లారిఫై చేయమని కోరుతు న్నాను. ఎక్కువ ఆస్థిలోనికి వస్తాడు, తక్కువ ఆస్థి ఉన్నవాడు ఆస్థి లేనివాడు అవుతాడు, ఇటువంటివాళ్ల ఆస్థి కాజేసి ఎక్కువ ఆస్థిగలవారౌతారు, మధ్యన ప్లీడర్సు కాజేస్తూ ఉంటారు. ప్లీడర్సును నేను విమర్శించడం లేదు. ఈ ప్రొ సీజరులో వారికి రక్షించడానికి ప్లీడర్సుకు ఒకవిధమైన కౌన్సిలును ఏర్పాటు చేయ మని కోరుతున్నారు. ఇప్పుడు ఉన్నవాడు లేనివాడికి వాదించడం అసాధ్యమవు తుంది. అటువంటప్పుడు ఎలాగ చేస్తాము అనే విషయం క్లారిఫై చేయాలి, పెద్ద రాజకీయవేత్తలు, పెద్ద భూస్వాములు అతని క్లయింట్సుగా ఉంటారు, ఆ జిల్లా లలో లేనివాడికి వాదించడం అంటే జరుగని పని, పిటిషను వేస్తాడు. ఆర్గు మేంట్సు చేస్తాడు, గట్టిగా బల్ల గుద్దుతాడు, కాని కేసు పోతుంది. కాబట్టి ఈ విషయం కొంచము క్లారిఫై చేయమని కోరుతున్నాను, అటువంటి కౌన్సిలును మనం ఏర్పాటు చేసినప్పుడు బాగా సంపాదించేవాడికి టైము ఉండదు, సంపాదన లేనివాడికి సమర్థత ఉండదు. సమర్థత లేనివాడు సహాయం చేసే అవతలివాడు ఓడిపోతాడు. సమర్థత లేనివాడికి సంపాదన ఉండదు, సమర్థత లేనివాడు పేద వానిని గురించి కోర్టుకు వెళితే ఇంకొకడి కోర్టుకు తీసుకొని వెళ్లవలసి ఉంటుంది. ఈ విషయం పరిష్కరించాలని కోరుతున్నాను. అయ్యపు రెడ్డిగారు చాల అనుభవజ్ఞులు. వారంటే నాకు చాల గౌరవం.

ఈవిషయం కొంచం క్లారిఫై చేయమని వారికి కోరుతున్నాను. దీనిలో 20 పాయిట్లను గురించి చెప్పడం అయ్యపురెడ్డిగారు ఇందిరాగాంధిగార్కి చాల సన్నిహితులు అని చెప్పడానికి అని నాకు కొంచెం సందేహంగా ఉంది, స్టేట్ మెంట్ ఆఫ్ అబ్జక్ట్స్ అండ్ రీజన్స్‌లో "Legal Aid to the Poor" has assumed im-
12.10. p.m. poratance and momentum with the announcement of 20 Point Formula by the Prime Minister." అని ఉంది. కనుక దానికి లింకు ఏమిటి. 20 పాయింట్స్ ఫార్ములా ఎక్కువ మందిని పేద వాళ్లని చేసిందా? చేస్తే We must actually go to their rescue. 20 పాయింట్ల ప్రోగ్రాములు అన్ని కూడా లీగల్ ఎయిడ్ ఉంచేగాని అవి నిలబడవు అనే ఉద్దేశం అయ్యపురె గారికి ఉన్నట్లయితే ఇది మంచిదే అని నేను అనవలసి ఉంటుంది. నేను అనుకోవడం ఇది ఆ ఉద్దేశం కానేకాదని. 20 పాయింట్ల ప్రోగ్రాము తీసుకువచ్చిన వారికి అది ఒక వజ్రాయుధం లాంటిది అన్నమాట, ఎవరైనా వ్యతిరేకిస్తున్నాడు అన్నట్లయితే ఆ వజ్రాయుధంగా అమాంతంగా వాడిని తుత్తునియలు చేస్తుంది

"Eminent jurists and judges have expressed their concern about the lack of proper legal aid to the vulnerable sections of the society resulting in Justice being defeated by default."

It is in fact, my friend has enunciated a wonderful principal of jurisprudence. I will once again read that......
Who are these eminent jurists and Judges? వాళ్లు ఒక వేళ ఎక్కడైన కర్మకాలి ఈ భారత దేశం మీద ఉండేటట్లయితే వారు ముషిరాబాదులో ఉండాలి. లేకపోతే రాజమండ్రి జైలులో ఉండాలి, బయట ఎక్కడా ఉండరు. కనుక వాళ్లు గతే అల్లాగైపోతే వాళ్లు ఈ వల్నరబుల్ సెక్షన్స్‌కి ఏమి సహాయం చేస్తారు?

"Eminent jurists and Judges have expressed their concerned about the lack of proper legal aid to the vulnerable sections of the society resulting in justice being defeated by default."

Poor people's labour is being exploited. They are wholly being exploited by the rich. Where are the Courts and where is justice for the poor people? It is a question of politics. It is a question of economics It is a question of class relationship. Therefore, I do not think that the jurists and judges would come to the rescue of the vulnerable sections. Unless he earns much money, he cannot be called as eminent man. Therefore, as eminent jurist, he must make money and with the poor people, he cannot earn any thing. Therefore, all these eminent judges and jurists must depend on the richer sections and as such I do not know whether justice would come to the poor. There may be Jurists who forgets Law for the sake of poor people like Lenin and Gandhi who went into the political arena. I say it is a political question and political issue.

My friend again said in the Objects and reasons "Legal Aid to the poor has remained a pious wish." This statement is 100% correct It is really a pious wish. What is the route cause of the whole thing? In the present socialstructure, the Law is being weighed and used for the well do per-sons, for the upper classes and for the exploited of the poor. The laws nseful for the exploited sections. So, however, much we intiate andhowever, much we do for the good of the poor it is becoming just a pious wish. Unless and until th ocial structure is changed, the economic structure is changed, the revolutionarty situation arises, where the entire system is put on sound lines, jus basis, where the mand does not exploit the man, thisis of no use.

Coming to the point, my friend says about pauperism also. He says like this "The existing provisions in the Civil Procedure Code permitting a person to file a suit 'inform pauparis is found to be hopelessly inadequate to meet the present needs of the weaker sections both on account of its narrow definition of pauperism and also cumbersome and time consuming procedure in establishing pauperism. Unless the word 'pauperism, is defined, there is of no use. What is pauperism? If a man has no means of livelihood is it pauperism? I want to know the defintion of pauperism. What does it mean? అయితే ఈ అడ్వకేట్స్ అందరు చాలా చర్చిస్తున్నారు అన్నమాట. నాకు చాలా కనువిప్పుగా ఉంది. పాపరిజం అంటే ఏమిటి? పాపరిజాన్ని ఎస్టాబ్లిష్ చేయడం ఎట్లాగ? పేదరికం అంటే ఏమిటి? ఇందిరాగాంధి గారి దగ్గర కొన్ని పాఠాలు నేర్చుకోకూడదా? పేదరికం అన్నిచోట్లా ఉంది అని చెప్పడం పేదరికం. అది నేర్చుకోవచ్చు. ఇక ఎస్టాబ్లిష్ చేయడం ఎట్లాగా అంటే మీకు ఇష్టములేని వాడిని నెత్తి మీద కొట్టివేసి చేయడం అన్నమాట. పాపరిజం ఉన్నదా లేదా ఉంటే అది కేసు అయిపోయేలోగా పోతుందా? ఎప్పుడు పోతుంది? కాబట్టి ఇది ఇల్లా చర్చించే పద్ధతి సరి అయింది కాదు. ఒక వేళ కోర్టులు ఈ పంథాలో ఉండేట్లయితే ఆకోర్టులకు ఒక నమస్కారం పెట్టేసి వారికి ఆ కోర్టుల చాయలకు పోవద్దని నా సలహా. 350/- వచ్చేటట్లయితే ఆ మనిషి పేదవాడు అనేట్లయితే. అందరూ 350 రూపాయలే వస్తున్నట్టు సర్టిఫికేట్స్ తెస్తారు. మీకు తెలుసుకదా ఈ నాడు ఎంతమంది లక్షాధికారులు ఫ్రీడమ్ ఫైటర్స్ అని చెప్పుకొని డబ్బుకోరకువచ్చారో ఈనాడు సర్టిఫికేట్లు అనేకరకాలుగా పుట్టించబడుతున్నాయి. ఉన్నవాడు వచ్చి పేదవాని అని సర్టిఫికేటు ఇవ్వమంటాడు. కనుక పాపరిజమ్ ఎస్టాబ్లిష్ చేయడం ఎట్లాగ అనే సమస్య అట్లాగే ఉండి పోతుంది. పాపరిజమ్‌ని సంపూర్ణంగా రిమూవ్ చేస్తే తప్ప ఆ సమస్య పోదు, ఇది కోర్టులో తేలే విషయంకానే కాదు. ఇది ఒక కంబర్‌సమ్ వ్యవహారం అయిపోతుంది. అయ్యపురెడ్డిగారి సదుద్దేశాన్ని నేను

ప్రశ్నించడం లేదు. ఆయన ఉద్దేశం కూడా. it is mentioned like this —

"Having regard to the avowed object of providing social and economic justice enshrined in the preamble of the Constitution and specially laid down in Article, the scales of justice can be held even only when the underprevileged and the backward are equipped with a matching capacity to secure legal services as against those who are able to command the best legel talent on account of their superior economic and social status." It is perfectly correct. In my opinion, until and unless wehave such a Court, which is elected by the poor people, it is of no use. The present Courts are only for the richer people and the aspirations of the poor people, in regard to their legal matters would be only in the winds.

ఆ జడ్జి కూడ పేద వారికి అనుగుణ్యమైన జడ్జి క్రింద వుండాలి. దీనిని అయ్యప్ప రెడ్డి గారు ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. సాధారణమైన చిన్న సమస్యలలో పేదవారి కేసులు కొట్టివేస్తారు. పోలీసులు హెరాస్ చేస్తారు. వారికి వున్న కొద్ది ఆస్థి తీసుకొంటారు. పేదవారిపైన పన్ను వేస్తూ వుంటారు. అనేకరకాలైన సివిల్ మరియు క్రిమినల్ ప్రొసీడింగ్స్ వచ్చినపుడు పేదవారు డబ్బు యిచ్చుకొనలేరు సరియైన ప్లీడరును పెట్టుకొనలేని పరిస్థితులు వుంటాయి కాబట్టి ప్రత్యేకమైన కోర్టులు పెడితే వారికి సదుపాయము కలుగుతుంది. ఈ సోషల్ సిస్టమ్‌ని అట్లా వుంచి పేదవారు ఎన్నుకొనే జడ్జిని పెట్టండి. వారి డెసిషన్ బైండింగ్‌గా వుండాలి. శాసన సభ్యులను ఎన్నుకొనే విధంగానే వారిని కూడ పేదవారు 5 సం.ల కొకసారి ఎన్నుకొనే విధానము వుండాలి. ఈ జడ్జీలను ఎన్నుకొనడలో డబ్బు వున్న వారికి ఓటు హక్కు లేకుండా చేయాలి. ప్రతి జిల్లాలోను, ప్రతి తాలూకాలోను, ప్రతి పట్టణములోను ఒకటి పెడితే బాగుంటుంది. దానికి అయ్యప్ప రెడ్డిగారికి అభ్యంతరం వుండదనుకొంటున్నాను. అయ్యప్ప రెడ్డిగారి ఉద్దేశ్యము మంచి ఉద్దేశ్యమే. అయితే ఆయన 20 సం.ళ్లలో యిమిడి వున్నారు. 20 సం.ళ్లనుంచి బయటకు రావాలి. ఎన్నిక అనే టప్పటికి ఎవరిని ఎన్నుకోవాలనేది వస్తుంది. లీగల్ నాలెడ్జి వున్న వారిని ఎన్నుకోవాలి. మిడిమిడి జ్ఞానము వున్న వారిని ఇక్కడ చూస్తున్నాము. మనవారు కాబట్టి మనము అనుకొన్నా యిబ్బంది లేదు. మిడిమిడి జ్ఞానము వున్నవారిని కాకుండా లీగల్ నాలెడ్జి వున్న వారిని ఎన్నుకోవాలి. పేదవారికి అనుగుణముగా వుండేవారిని ఎన్నుకోవాలి. సమర్థుడైన అడ్వకేటు వుండాలి సరియైన ప్రాక్టీసు లేని అడ్వకేటు సమర్థుడై వుండవచ్చు. వారు సాంఘిక వ్యవస్థలో గుర్తించబడడు. సమర్థత లేనివారికి ఎక్కువ ప్రాక్టీసు వుండవచ్చు. అనేక ట్రిక్స్ వున్నవి. చాల సంపాదన చేసినపుడు చాల సమర్థవంతుడు క్రింద గుర్తింపబడవచ్చు. ప్రత్యేకముగా ఒక కేడరను తయారు చేయవలసి వుంటుంది. అడ్వకేట్స్‌లో అటువంటి వారు వున్నారనేది అయ్యప్ప రెడ్డి గారికి తెలుసు. వారికి జీతాలు ఏర్పాటు చేయాలి. జీతము లేకపోతే పని చేయడం కష్టము. అడ్వకేటు అంటే ప్రజలచేత గుర్తించబడి ప్రజలకు సేవ చేద్దామను కొనేవారు. మామూలు విషయము కాదు. అడ్వకేటు అంటే

నిండుగా వుండాలి. నిర్వచనాలు చేయడానికి వీలులేదు. కొన్ని హద్దులలో వ్యవహరించాలి. అవతలివారి సైకాలజీ అర్థము చేసుకోవాలి. కష్టములో వున్న వారు ఎట్లా ఫీల్ అవుతారనేది చూడాలి. ఏదైనా కష్టము వచ్చినపుడు తనదిగా భావించి వాదించాలి. అవతలవారికి నచ్చచెప్పాలి. అనుకూలమైన తీర్పును తీసుకురావాలి. అందువల్ల ఎన్నిక ద్వారా కోర్టులను ఏర్పాటు చేయడం ప్రత్యేక కేడరును నియమించడం ద్వారాను సమాజానికి కొంత సహాయ పడ డానికి అవకాశము వుంటుందేమో అయ్యపురెడ్డి గారు ఆలోచించాలని కోరు తున్నాను.

శ్రీ కె. రామనాథం (ముదినేపల్లి):—అధ్యక్షా, అయ్యపురెడ్డిగారు ప్రవేశ పెట్టిన బిల్లును బహుశ రావుగారు తప్ప ఇంకెవ్వరు వ్యతిరేకించేవారు వుండరు. అంద రముకూడ కావాలని కోరుకొన్నది, ప్రభుత్వము గుర్తించిన విషయాలలో ప్రతి దానికి రావుగారు ఎలక్షను, ఓటు తాను ముడిపెట్టి, దానివల్ల కాంగ్రెసు పార్టీ వారు ఓటు సంపాదించుకొంటారనే, దుగ్ధతో మేము పెట్టిన ప్రతి మంచి పనిని వ్యతిరేకించడం వారికి అలవాటయి పోయింది. అడ్వకేట్స్ చాల సంపాదించు కోవాలి, వారిని కావలసిన ఫీజు రావాలి, అవి రాకపోతే ఎట్లా కుదురుతుంది అనే దృష్టితో, లేనివారికి లీగల్ ఎయిడ్ ఫ్రీగా యివ్వక్కరల్లేదు అనే విషయ ముగా చెప్పారు. న్యాయస్థానాలలో జస్టిస్ చాల కాస్ట్లీ అవుతున్నది. కోర్టు ఫీజు పెంచడము, ప్లీడరు ఫీజు పెరగడము వల్ల సామాన్యునికి కోర్టుకు వెళ్ళే అవకాశము కష్టమవుతున్నదని ప్రతి ఒక్కరు అలజడి చెందుతున్నారు. 20 సూత్రాల కార్యక్రమము క్రింద పేదవారికి మనము కావాలని చేసే అనేక సహా య కార్యక్రమాలు యిమిడి వున్నవి. వాటిని అమలు చేస్తున్నపుడు పేదవారికి ఎవరైనా అడ్డుపడి అనుభవించకుండా చేసినట్లయితే కోర్టుకు వెళ్ళే అవకాశము వుంటుంది. ఇళ్ల స్థలాలు యివ్వాలని, భూములు యివ్వాలని, బంజరు భూములు యివ్వాలని ఇట్లా అనేక కార్యక్రమాలను తీసుకొంటున్నపుడు, భూస్వాములు ఆ ఫలితమును పేదవారికి దక్కకుండా చేస్తున్నపుడు రావుగారు పదేపదే ఈ సభలో చెప్పడము జరుగుతున్నది. 20 సూత్రాల కార్యక్రమమును అమలు జరుపుతు న్నడు ఎదురకొ్కంటున్న సమస్యలు సామాన్యునికి ఆటంకముగా వుండకూడదు అనుకొన్నడు ఫ్రీ లీగల్ ఎయిడ్ అవసరమనేది ఆలోచించవలసిన విషయముగా వుంది. ఆస్థి వున్నవారికి సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ అవి అవసరమైనపుడు, అస్థి లేని వారికి ఎవిక్షన్ లా, అనేక ప్రొసీడింగ్స్ వున్నపుడు ఆస్థి వున్నవారు కోర్టుకు వెళ్లినపుడు ఆస్థిలేని వారు కోర్టుకు లాగబడతారు. అప్పుడు ఆస్థిలేనివారు తమ హక్కును కాపాడు కొనడానికి లీగల్ ఎయిడ్ అవసరము అవుతుంది. ఆస్థి లేని వారికి అనేక ప్రొసీడింగ్స్ వుంటాయి. వాటిలో పాల్గొనాలి అంటే పేదవారికి అడ్డు రాకూడదు. పేదవారి హక్కులను కాపాడడానికి కొంతమంది స్వచ్ఛం దముగా లీగల్ ఎయిడ్ ఇస్తామన్నపుడు ఎందుకు కాదనాలి ? అనేక మంది ప్రతిభా వంతులైన అడ్వకేట్స్ వుంటారు. ప్రతి అడ్వకేటు సంపాదననే దృష్టిలో పెట్టు కొని ప్రాక్టీసు చేయరు. సామాన్యులకు సహాయపడేవారు వుంటారు. వారు

ఒక్కరే సామాన్యులకోసము పుట్టినట్టుగా భావిస్తున్నారు. ఇంకా చాల మందికి సాంఘిక సేవ చేయాలనే కోరిక వుంది. లెనిన్, గాంధీజీ చేసిన సేవను సమర్థిస్తున్నపుడు, డబ్బు లెక్క చేయకుండా పేదవారికి వారి సేవలను అందిద్దామనుకొన్నపుడు సామాన్యులకు ఫ్రీ లీగల్ ఎయిడ్ ఎందుకు యివ్వకూడదనేది ఆలోచించవలసివుంటుంది. ఎవరిని బలవంతం చేయడంలేదు. నిస్సహాయులుగా వున్న సామాన్యులకు లీగల్ ఎయిడ్ ఇస్తామన్న వారినుంచి సహాయము తీసుకొనడం, అటువంటి అవకాశమును కలుగచేయడానికి కౌన్సిల్‌ని, లీగల్ ఎయిడ్ కమిటీలను ఏర్పాటు చేసి సహాయము కలుగ చేయడం ఎంతైనా అవసరమని రావుగారు ఒప్పుకొంటారనుకొంటాను.

12.30 p. m. వారికి వున్న భయం ఈ ఓట్లు రాకుండా పోతాయని. ఓట్లు పోతాయనే భయంతో మంచిని ఎదుర్కోవద్దు. వారు కూడా సహకరిస్తే కొన్ని ఓట్లు అయినా వారికి వస్తాయి కాని దీనిని పూర్తిగా వ్యతిరేకిస్తే వచ్చే ఓట్లు కూడా రావని వారు గ్రహించాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఫ్రీ లీగల్ ఎయిడ్‌ను ప్రభుత్వం గుర్తించింది. ఇందుకు క్రితం సంవత్సరం నాలుగు లక్షలు కేటాయించడం జరిగింది. అందులో కొద్ది ఎమౌంట్ మాత్రమే ఖర్చు అయిందన్న సందేహం వుంది. సహాయానికి ప్రభుత్వం వద్దకు వెళ్ళాలన్నా ఇంతకంటే ఎక్కువ ఖర్చు అవుతుందేమోనన్న భయం సామాన్యునకు లేకుండా చెయ్యాలి. ఫ్రీ లీగల్ ఎయిడ్ కోసం కౌన్సిల్ ఏర్పాటు చేయడం, కౌన్సిల్ కమిటీలు ఏర్పాటు చేయడం, కమిటి విచారించి సహాయం కలుగచేయాలనటం సక్రమమైన విషయం. సివిల్ లిటిగేషన్స్‌తోపాటు క్రిమినల్ లిటిటిగేషన్స్‌కు కూడా సహాయం చేసేట్లుగా వుండాలి. కోర్ట్ ఫీజ్ ప్లెయిన్‌టిఫ్ మీద డిక్రి ఇచ్చే అవకాశం వుంది. దానిలో కొంత ఫైనాన్సియల్ కమిట్‌మెంట్ వుంది. అది ప్రభుత్వం కేటాయించవలసివుంది. 4 లక్షలు కాకుండా అవసరమైతే ఇంకా ఎక్కువ ఇస్తూ ఫైనాన్సియల్ ఇంప్లికేషన్స్ ఆలోచించి ప్రభుత్వం సక్రమమైన బిల్లు తీసుకురావడం సమంజసంగా వుంటుంది. ప్రభుత్వ ధ్యేయానికి అనుగుణంగా వుంది కనుక నేను ఈ బిల్లును సమర్థిస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

(Sri M. Nagi Reddy in the Chair)

Sri Ch. Parasurama Naidu:—Chairman Sir, there cannot be any controversy with regard to the principal that legal aid shall be provided to the poor to vindicate their rights, to protect their cause. It is a principle which has been accepted long since. It is already there in some form or the ether in vogue. Some sort of machinery has already been provided and so what is act and what is very correct and what will promptly help the poor man is the subject to be considered. I think as things stands, there are certian provisions in the Civil Procedure Code and so far as Criminal cases are concerned already there are provisions regarding amicus curic, appointing of an advocate by the district judge for certain cass where there is no defence for

an accused person. Now, I think Sub-Collectors have been authorised to provide legal aid where poor Harijans or poor backward classes are concerned. This is not sufficiant, not systematic, not required to the necessary purpose and to that extent we all agree. Absolutely there cannot be any controversy about it. Now, we are on the point of a Bill. The Bill has come forward with specific provisions. How far these provisions do really serve the noble principle that is sought to be served? That is the question. My friend Mr. Ramanatham has run off at a tangent leaving altogether what is laid down in this Bill. He is attracted by the clothing of it, by the principles stated and not going through the provisions of the Bill. The provisions of the Bill render the princiiciple more difficult of ahchievement, more difficult of rendering legal aid to the poor than otherwise possible. My friend Mr. C.V.K.Rao is not able to completely follow the tenor of the speech. There seems to be expressions of disapprobation. I do disagree with this aspcet of it. viz., the voluntary services from advocates. There are two classes of advocates. Good practising advocates who are very busy, whose services we do require and advocates who have no practice. The services of those people cannot be got voluntarily and it will really not just to expect of service from those people voluntarily although they may be charitable. With regard to these busy practising advocates, their rendering of voluntary service is a big question mark. Some of us have experienced who are friends of advocates and who had enlisted their free services, and the expenditure of that free services, the utility of that free service is highly questionable without really passing any disparaging remarks about our friends who belong to the noble profession of which I also now not in active part but sometime back in active part, I am not in agreement with enlisting the serivces of advocates, free of remuneration. It does not really bri..g into effect the intentions of the principles of legal aid. Now, as it is in the Civil procedure Code there is a provision that where the person is a pauper, he can file suit without paying court fee provided that the court is satisfied the person is incapable of paying court fee. That provision is there and can be expanded. What is laid down as a condition that he shall be a paper instead of this we can say if a person is poor and is incapable of meeting the expenditure necessary....

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ:—పాపర్ కోర్టులో పిటిషన్ ఇవ్వాలంటే ప్లీడర్ ద్వారా ఇవ్వాలా అక్కరలేదా? అలా ఇవ్వాలంటే ప్లీడర్‌కు ఎంత ఫీజు ఇచ్చుకోవాలి? దాని గురించి చెప్పండి.

Sri Ch Parasurama Naidu:—The lawyer is not necssary. The person concerned can file it. As it is the lawyer shall not file it.

When a pauper petition is presented lawyer is normally excluded. Afther the petition is presented, it is posted for enquiry, we come farward with our vakalat. Anyway I bring to the House Section 5, the legal aid Committee shall scrutinise the applications under Section 9 of the Act for free legal aid. For this purpose the Committee may direct any member or members of the Committee to make preliminary investigation with regard to the claim of the applicant, the nature of relief be is seeking in court of law, the status and the economic conditions of the applicant, the prima facie. validity of his claim as expeditiously as possible. So this is one litigation. While his main litigation is yet to come, this man will have to undergo one litigation completely. Whether it is a prima facie case, whether he has a just case, whether he is a poor man, whether he deserves all this aid, all these things will have to be enquired into and a finding will have to be given, voting will have to take place and a majority and all this at the district Committee. Should the man be inflicted with this sort of punishment of another litigation for obtaining justice in a case which he deserves. So, I don't think the Government differs from the principle of rendering legal aid to the poor. Certainly all men are equal before law, no doubt. All sinews also shall be provided in order to make the man fight as an equal before Law. There is absolutely no doubt about it. Economic equality shall be there. The rich man certainly will have and advantage before the Law, so the court fee will have to be waived, a lawyer will have to be provided. Already the Government is doing one thing. They have asked the Sub-Collector to provide for a Harijan, aid of the Government pleader himself. That principle can be extended and made systematific and can be done by way of a petition. Already the machinery is there. The Civil and Criminal courts are there. A petition can be filed by the aggrieved himself stating I am a poor man I am recognised as poor and I may be permitted to litigate without paying court fee, without paying stamp for any petition that I file and that I may be given the benefit of the service of a Government advocate. The Govarnment will have to pay for it, where it is necessary for the vindication of justice, where a person is not able to fight for a just cause, it is for the Government to help and the Governm nt have already accepted in the case of Harijans and are giving implementation for it. Where is the obstable in extending its application to a broader strata. Common criteria can be provided whether it is Rs. 350 income or Rs. 300 or Rs. 500 or Rs. 200 income or whatever criteria is necessary- That may be considered and it may be adopted and a petin to this Civil Court concerned or to the criminal court concerned enough and that court will it self decide. Now as it is another petitn is filed, that court enquires and comes to a conclusion within tw months and here there

is no time limit and all this machinery and a High Court Committee and that Committee to make a procedure consisting of the Register, consitting of the Chief Justice or any other justice, the Law Secretary and all that. This is really too cumbersome, too unwieldy, too bad a procedure that is sought to be altogether a different and complicated machinery and therefore Sir, this Bill is really not necessary, uncalled for and the Government may kindly come forward with a more suitable measure simply by amending the Civil Procedure Code, I will be helpful if Mr. Asifpasha wants me in making suitable suggestion and we can adopt it.

శ్రీ ఎస్. వెంకటరత్నము (గుంటూరు-2):—అధ్యక్షా మిత్రులు అయ్యపు రెడ్డిగారు ప్రవేశపెట్టిన యీ బిల్లును నేను సంపూర్ణముగా బలపరుస్తున్నాను. ఈ బిల్లును వ్యతిరేకించవలసిన అవసరం లేదు. దీని ఎయిమ్స్ అండ్ ఆబ్జక్టువ్స్‌ను కూడా వ్యతిరేకించవలసిన అవసరము లేదు. కాని దీనిని చేసే పద్ధతిలో మాత్రము మార్పులు తీసుకురావలసిన అవసరము ఉంది. బీదలకు సహాయము చేయాలి అనేది 20 సూత్రాల ఫార్ములా క్రింద ఇదివరకే ఉన్నది. ఈ యునిఫారమ్ ఆపరేషన్ అనేది ఒకటి ఎయిమ్స్ అండ్ ఆబ్జక్టువ్స్‌లో సివిల్ ప్రొసీజరు కోడ్‌లో ఉన్నది. అది ఎవరు అయితే యీ కోర్టులో డబ్బు కట్టే మొత్తములో పిటిషన్ దారుకు ఎంత తగ్గాలి అనేది విచారించి వాళ్ళకు డబ్బు లేదు, వారు బీదవారు అని రుజువు అయినపుడు వాళ్ళు కోర్టు డబ్బు కట్టుకోవలసిన అవసరము లేకుండా యిదివరకే ఉన్నది. కోర్టు డబ్బు తీసివేయడములో మాత్రము ప్రొసీజరు కంబర్‌సమ్‌గా ఉంది కాబట్టి ఆ ప్రొసీజరు పెట్టినట్లయితే త్వరలో యీ రెవ్యూ చేసే మార్గము ఉంటుందని మిత్రుల యొక్క ఉద్దేశ్యము. కాని నాకు యిందులో ఒక భయము ఉన్నది. అది ఏమిటంటే యీ బీదవారికి కోర్టు ఫీ కట్టుకోవడానికి డబ్బు లేదు అని నిర్ధారణ జరిగినపుడు కోర్టులో దానిని గుర్తించాలి. ఈ గుర్తింపు విషయములో సివిల్ ప్రొసీజరు కోడ్‌లో ఒక ప్రొవిజను ఉంది. కాబట్టి వారు గుర్తిస్తున్నారు. ఇపుడు నాన్ అఫీషియల్స్ కాని, అఫీషియల్స్ కాని బయటనుంచి ఎవరయినా ఒక మనిషి యీతను బీదవాడు ఇతను కోర్టు ఫీ కట్టుకోలేడని సర్టిఫై చేస్తే యిది యాక్టు ప్రకారము సివిల్ ప్రొసీజరు కోడ్ క్రింద గుర్తించవచ్చు. అట్లా గుర్తించినపుడే అది సాధ్యము అవుతుంది. అంటే యూనిఫారమ్ ఆఫ్ ఆపరేషన్‌లో ప్రోపర్‌గా పిటిషన్ పెట్టినపుడు అందులో అతను బీదవాడనేది రుజువు చేయడానికి లీగల్ ఎయిడ్ కమిటీ సర్టిఫై చేస్తేనే గాని అతను కోర్టు ఫీ నుంచి ఎగ్జంప్ట్ చేయవచ్చును అనేది సివిల్ ప్రొసీజరు కోడ్‌లో ఎమెండుమెంటు తీసుకొని రావలసి వస్తుంది; మరి సివిల్ ప్రొసీజరు కోడ్‌లో ఎమెండుమెంటు తీసుకొని రావాలంటే మనకు తెలియని విషయంఏమి కాదు. అది గవర్నమెంటు పరిధిలో చేస్తే చాలా బాగుంటుంది. అలా చేయాలి కూడా. ఎందుకంటే యీ ఉద్దేశాలు ఏమి గవర్నమెంటుకు వ్యతిరేకం లేదు. గవర్నమెంటు కూడా చేస్తూనే ఉంది. అయితే గవర్నమెంటు ఏది చేసినా ఏదో నామ మాత్రముగా మెకానికల్‌గా ఏదో సహాయం చేస్తున్నామని ఒక పేరు 12.40 p. m.

కోసం తప్ప అది మనం పూర్తిగా ఒక ప్రొసీజరు ఒకటి పెట్టి నిజంగా దాని పర్పస్ సర్వ్ అయ్యే మార్గం ప్రభుత్వం చేయడము లేదు. ఇదివరకు కూడా లీగల్ ఎయిడ్ టు ది పూర్ అని పెట్టారు. దానికి ఎలాట్ చేసిన ఫండ్స్ కూడా దానికి ఖర్చు కాలేదు. తహశీల్ దారు సర్టిఫయి చెయ్యమన్నారు. అసలు లీగల్ ఎయిడ్ యిస్తామన్న సంగతి చాలా మందికి తెలియదు. ఎవరయినా తెలిసి వెడితే తహసీల్ దారుకుండే పనుల మూలముగా వారికి ఆ సర్టిఫికేటు లభించడము ఎంత కష్టమో మాకు తెలుసు. రొటీన్ పనులలోనే సతమతమవుతున్న తహశీల్ దారు యిటువంటి వాటిమీద సర్టిఫై చేయాలంటే చాలా కష్టము. దానికి లోకల్ గా ఒక ఆఫీసు, ఒక క్లర్కు, అనేటటువంటిది లేక యీ లీగల్ ఎయిడ్ టు ది పూర్ అనేది లేకుండా పోయింది. అదీ కాకుండా ఇక ఎడ్వకేటు సంగతి ఉంది. లీగల్ ఎయిడ్ టు ది పూర్ కోసము మెంబర్స్ గా ఉండటానికి ఒక లిస్టు తయారవుతుంది. అందులో జేరడానికి కొంతమంది లాయర్లు యిష్టపడకపోవచ్చు. పైగా అందులో సమర్థులైనవారు ప్లీడర్లు ఉండవచ్చు. అసమర్థులైనవారు ఉండవచ్చు. బాగా ప్రాక్టీసు లేనివారు, ఉండవచ్చు. పైగా యీ పిటిషన్ దారులకు ఒక దురభిప్రాయము ఒకటి ఉంటున్నది. తీరికలేని, కారు ఉన్న ప్లీడరు అయితే బాగా ఆర్గ్యూ చేస్తాడు అనే భావము బీదవారికి కూడా ఉంది. ఎంతసేపు అతను డబ్బులేకపోతే ఏదయినా ఆస్థి కుదవపెట్టి, ఎడ్లు అమ్ముకునో తనఆవులను గేదెలను అమ్ముకునో పెద్ద ప్లీడరని డబ్బు ఉన్నవాడి దగ్గరకు వెడతాడు. వదుద్దేశము గలవాడు సమర్థుడు, తెలివిగలవాడు అయిన ప్లీడరు అయినా అతనికి డబ్బులేక, కారులేక, పెద్ద బంగళాలేకపోయేసరికి అతని దగ్గరకు ఎవడూ పోడు. అదొక పెద్ద సయికలాజికల్ డిఫెక్టు. ఆ డిఫెక్టును గెట్ ఓవర్ చేసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. ఈ లీగల్ ఎయిడ్ టు ది పూర్ అనేసరికి కమిటీ వారు ఒక ప్లీడరును ఎలాటు చేయాలి. వీరు ఎలాటు చేసిన వ్యక్తి ఆ పిటిషనరుకు నచ్చరు. ఇతను యిపేనల్ అంతా చూసి ఎవరయితే పెద్ద ప్లీడరో ఆ ప్లీడరుకు నాకు యిమ్మంటాడు. పెద్ద ప్లీడరు జనరల్ గా ప్లి9 ఎయిడ్ పానల్ లో ఉన్నవారు చాలా తక్కువ మంది ఉంటారు. పెద్దగా ప్రాక్టీస్ చేసేవారు యీ పేనల్ లోకి రావడానికి అంగీకరించరు. ఎవరు యిష్టపడతారంటే యీ గవర్నమెంటు ప్లీడరు అయితే ఏమున్నా గవర్నమెంటునుంచి లాభము ఉంటుంది అనుకునే వారు ఎలక్షనులో టిక్కట్టు వస్తుంది అనుకునేవారు తప్ప మామూలుగా తనకున్న ప్రాక్టీసును పోగొట్టుకొనిబీదలకొరకు ప్రాక్టీసు చేద్దామనే వారు చాలా తక్కువ మంది ఉంటారు. అందుచేత నేను మనవి చేసేది ఏమిటంటే ప్రభుత్వమువారు యింతకష్టపడి ప్లీడరును ఎలాటు చేస్తే యీ పిటీషనరు ఒకవేళ కేసు ఓడిపోయిన సందర్భంలో యీ గవర్నమెంటు నాకు మంచి ప్లీడరును పెట్టలేదు, నేను తల తాకట్టు పెట్టి మంచి ప్లీడరును పెట్టుకొని కేసును నెగ్గించుకొందును అంటాడు. అది రాకుండా జరగాలంటే అసలు యీ పేనల్ ఆఫ్ ఎడ్వకేట్సునుంచి సెలక్టు చేయాలి అందులో మంచి, చెడ్డా ప్లీడరులు ఉంటారు. మరొక విషయము ఏమిటంటే ఏది చేసినా ఒక డ్యూటీ మనమీద ఉంది. ఇల్లులేకపోతే యిల్లూ, భూమిలేకపోతే భూమి

ఎట్లా యిస్తున్నామో అట్లా న్యాయ దృష్టితో ఒకనికి అన్యాయము జరుగుతున్నపుడు న్యాయము చేయాలి. గవర్నమెంటు ఖర్చుతో దానిని చేయాలి. ఫండమెంటల్‌గా అది ఒక ప్రిన్సిపుల్. యిది యిద్దరికి వుంటుంది, అన్యాయం 12.50 p.m. జరిగినటువంటి వాడు కోర్టుకు వెళ్లాడు అనుకోండి, అతనికి సహాయం చేయవలసిన అవసరం వుంటుంది, ఒకసారి ఏమి జరుగుతుంది అంటే ఒక పేదవాడు రెండవ పేదవాడి మీద దావా వేయవలసి వస్తుంది, హోంస్టెడ్‌కు సంబంధించి వుంది అనుకోండి, ఒకతనికి సెంటు భూమి వుంటే ఆ సెంటు భూమి కూడా లేనివాడు వెళ్లి అది ఆక్రమించుకోడానికి ప్రయత్నం చేయవచ్చు, అటువంటప్పుడు అతను కోర్టుకు వెడతాడు, యితను వెడుతాడు, మరి యిద్దరికి లీగల్ ఎయిడ్ యివ్వాలి, దాని దృష్ట్యా యాక్టు స్కోప్‌ను పెంచవలసిన అవసరం వుంటుంది, పర్సన్ ఆఫ్ ది యాక్టు ఎక్స్‌టెండు చేయాలి, యిది బ్రాడ్‌బేస్టుగా వున్నట్లు కన్పించడం లేదు, సివిల్ లిటిగేషన్సుకు సంబంధించి సివిల్ ప్రొసీజరు కోడ్‌లో యిన్‌ఫార్మ పాపరిస్ వుంది, క్రిమినల్ కేసులకు వర్తించే ప్రొవిజనును యిందులో వుండాలి, యీనాడు అది అవసరం. మిత్రులు చెప్పినట్లు అన్యాయాలు బీదలకే జరుగుతాయనేది మనకు తెలుసు, ముఖ్యంగా పోలీసుడిపార్టుమెంటుచేత, ప్రొక్యూర్‌మెంటు విషయములో, భూమి శిస్తు విషయములో మున్సిపల్ టాక్స్ వసూలు చేసే విషయములో బీదవారి మీద ఎక్కువ దౌర్జన్యాలు జరుగుతాయి, వారికి లీగల్ ఎయిడ్ యివ్వవలసిన అవసరం వుంది, యింతవరకు బీదవారికి సహాయం చేయడానికి ప్రభుతం మిషనరీ వుంది, అది అంత వర్కు చేయదు, చాలావరకు దావాలు ప్రభుత్వం మీద వేయవలసిన అవసరం వుంటుంది, లేకపోతే జిల్లా పరిషత్తుల మీద వేయవలసిన అవసరం వుంటుంది, ప్రభుత్వం మీద దావా అంటే ఏ తహసీల్దారు ఫ్రీ లీగల్ ఎయిడ్‌కు వచ్చి ధైర్యంగా వేయిస్తాడు, కాబట్టి గవర్నమెంటు మిషనరీలో వుండేవారిని తీసివేయవలసిన అవసరం వుంటుంది, తీసివేసినప్పుడు ప్రభుత్వ ఆఫీసర్లు కానటువంటి జుడిషియల్ ఆఫీసర్సును గాని బార్ ఎసోసియేషనుకు చెందినవారిని గాని యితర ఎసోసియేషన్సుకు చెందినవారిని గాని వేయాలి, నాన్‌ఆఫిషియల్సును వేయవలసిన అవసరం వుంటుంది, అయితే ముందు రెఫ్యూ జరుగాలి, యీ దావా ఎందుకు వేస్తున్నారు, దాని పర్పస్ ఏమిటి, అని ఆలోచించే కెపాసిటి కలిగిన వ్యక్తులను వేయాలి అటువంటి వారిని వేయడములో తప్పు లేదు. పైగా బ్రాడ్ బేస్టుగా చేయాలి, కౌన్సిలు, డిస్ట్రిక్టు కమిటీస్ గాకుండా తాలుకా కమిటీస్‌కు పథకం వుండాలి, అయితే యిందులో సేవింగ్ ఫీచరు పెటారు, యిందులో లేనటువంటివిషయాలకు సంబంధించి రూల్సు ఫ్రేం చేసుకోవడానికి ప్రభుత్వానికి అధికారం యిచ్చారు గాబట్టి యివి అన్ని పొందువరచవలసిన అవసరం వుంది, అవకాశం వుంది, మినిష్టరుగారు చెప్పవచ్చు, యిదంతా మా దృష్టిలో వుంది, ప్రభుత్వం చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తుందని చెప్పవచ్చు, అందులోవున్న ప్రమాదం ఏమంటే ప్రభుత్వం చెబుతుంది కాని చేయడం చాలా కాలం పడుకుంది, అవి అన్ని క్రోడీకరించి లా డిపార్టుమెంటుకు పంపించి లీగల్ ఒపీనియన్ తీసుకొని పూర్తి చేసేసరికి మనది ఒక టర్మ్ అయిపోతుంది, దీనిని యాక్సెప్ట్ చేస్తే లాభం ఏమిటంటే—యిది

ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా లేదు—దీనిని బేస్‌గా తీసుకొని యింప్రూవ్ చేసుకోవచ్చు, యిందులో లేనటువంటి విషయాలకు అమెండుమెంటు రూపములో గాని రూల్సు ద్వారా గాని తీసుకురావచ్చు, దీనిని యాజ్ యిటీజ్‌గా యాక్సెప్ట్ చేస్తే బాగుంటుంది, దీనివల్ల ప్రభుత్వానికి పరువు ఏమీ పోదు, మంచిది ఏదైనా సభ ముందుకు తీసుకువచ్చినప్పుడు యాక్సెప్ట్ చేసి తరువాత ప్రభుత్వం కావలసిన విధంగా దానిని సర్వాంగసుందరంగా చేయవలసిన అవసరముంటుంది. మంత్రిగారు దీనిని కన్సిడ్ చేస్తారని ఆశిస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ అనంత వెంకటరెడ్డి (అనంతపురం) :—అధ్యక్షా, బిల్లును బలపరుస్తున్నాను, చేపలకు నీరు బలం, పక్షులకు ఆకాశం బలం, పశువులకు రోదనం బలం. బలహీనవర్గాలకు ప్రభుత్వం బలం అనేది పరిపాలకులు గ్రహించారు, మన ప్రభుత్వములో కూడా పేదలకు సహాయం జరుగుతున్నది. వెంకటరత్నంగారు చెప్పినట్లు యిప్పుడున్న ప్రొసీజరు వల్ల క్రిమినల్ సివిల్ కోర్టుల్లో ప్రభుత్వ సహాయం ప్రభుత్వం అనుకున్నంత సులభంగా అందడం లేదనే విషయం యథార్థమని మనవి చేస్తున్నాను., శ్రీమతి ఇందిరా గాంధీగారు పేదలకు దిక్కులేని వారికి సహాయం చేయాలనే వుద్దేశముతో 20 అంశాల ఆర్థిక కార్యక్రమాన్ని ప్రవేశపెట్టింది. రాష్ట్రాలన్నింటికి జయప్రదంగా చేయాలని ఆదేశాలిచ్చింది, మన ప్రభుత్వం కూడా ఆ కార్యక్రమాన్ని అమలు జరుపుతున్నది, 20 అంశాల కార్యక్రమాన్ని పురస్కరించుకొని దేశములో పెద్దపెద్ద వకీళ్లు, న్యాయవాదులు పేదలకు సహాయం చేయాలని ముందుకు వస్తున్నారు, వారికి నా కృతజ్ఞతలు, వకీళ్లలో కూడా చాలా మంచివారు వున్నారు, బాగా సంపాదించేవారు వున్నారు, పేదలకు సహాయం చేసేవారు వున్నారు. తమకు తెలుసు, స్వాతంత్ర్య సమరములో న్యాయవాదులు ప్రముఖ పాత్ర వహించారు, సి.వి.కె. రావుగారు చెప్పినట్లు యిందులో స్వార్థం ఏమీ లేదు, ఇందిరాగాంధీగారి ఆర్థిక కార్యక్రమం జయప్రదం చేయాలనే వుద్దేశముతో పేద ప్రజలకు సహాయం చేయాలని చాలా మంది ముందుకు వస్తున్నారు. అయితే వెంకటరత్నంగారు చెప్పినట్లు యీ బిల్లు ఎగ్జాస్టివ్‌గా లేదు, కొన్ని డీటేల్సు లేవు. సమగ్రంగా వుండాలంటే, సెలక్టు కమిటీకి పంపించి వారు డిస్కస్ చేసిన తరువాత పేదలకు అన్నివిధాల సహాయపడేలా చేస్తే బాగుంటుందని చెబుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

Sri Asif Pasha:—The Bill introduced by Sri E. Ayyapu Reddy is neither comprehensive nor it solves the problems that have been raised in the aims and objectives. The question of legal aid to the poor and weaker Sections of the society and to the deserving has been engaging the active attention of the Government both at the Centre and at the State levels. A good deal of spade work has been done and several detailed suggestions have been made by the Export Committee appointed by the Central Government in 1972 under the Supreme Court Jodge Mr. V.R. Krishna Ayyar. Actually the legal aid programme is part of the over all strategy and this has been time

and again said by our Prime Minister. A scheme for the dispensing legal aid to the poor has already been implemented in the State from a decade. Perhaps our State is one of the few states, which is having a machinery and in which this legal aid is being provided. The Government has taken certain steps to streamline the machinery. The Scheme perhaps is not coming upto the mark because either due to the lack of publicity or due to comhursum process involved in it. Most of the funds provided under the scheme are lapsing; that is correct. But we are trying to improve the machinery and in fact some sugges ions have been invited from the Bar Associations also and we are awaiting for their suggestions. To make any Scheme successfull any order implemented, it is essential to educate the people about the provisions under the law. Legal aid scheme should be wide and that is the aim of the Government. It has to be built up both at District and Taluk levels. For effective implementation, the Government also wants the Bar, the Judiciary and other Members connected with to involve in this scheme. I admit, as the Hon'ble Member pointed out, that it needs much improvement and the state Government has also taken some steps in this regard. Recentley Ranga Raju was here and we have discussed with him and a detailed note has been prepared in this respect. Recently while answering to an L.A.Q. I have given assurance that the Government is seized of the matter and we are going to improve the existing scheme. In this respect, one Member has suggested for the amendment of the C.P.C. I would draw the attention of the Hon'ble Members to the fact that there is already a move in the Central Government to amend the CPC and a bill has actually been introduced on 8-4-1974 and that Bill is under the consideration of the Joint Select Committee and necessary steps are being taken in this regard also.

One important aspect we have to look into is, the organisation of the legal aid to the poor and that kind of administrative set up should be established for this purpose. There is divergency of opinion on this issue and there are number of opinions expressed viz., creation of seperate Government Department entrusting the functions; formation of a society under the Societies Act; creation of statutory corporation and so on. This should be done by a seperate Government Department for this purpose of by the Judiciary. Another course opened is by formation of a society under the Societies Act.

In view of the 20 point programme it has become imperative to formulate such a scheme for the legal aid with reference to the recommendations of Justice Krishna Iyyar report. The Central Law Ministry is now working actively for the poorer sections in the society.

and the Central Government is likely to bring before the Parliament a comprehensive bill reg. legal aid to the poor and it does not, at this jucture, appear to be necessary for the Hon'ble Member to press for the Bill and therefore, I request him to withdraw it. it is going to be a concrete proposal and so I request the Hon ble Member to withdraw this Bill.

శ్రీ ఇ. అయ్యపురెడ్డి:—అధ్యక్షా, ఈ సబ్జక్టు పైన కొంత డిస్కషను, కొంత డిబేటు అవసరమనేటటువంటి ఉద్దేశంతో ఈ బిల్లును ప్రవేశ పెట్టాను కాని ఈ బిల్లు సమగ్రమైనదని, సంపూర్ణమైనదని, పూర్తిగా తృప్తికరమైనటువంటి ఫలితాలను సాధిస్తుంది అనేటటువంటి భావాన్ని నేను వ్యక్తం చేయలేదు. లీగల్ ఎయిడ్ టు ది పూర్ అనేటటువంటిది కొంతమంది సంవత్సరాల తరబడి మాట్లాడుతున్నారే కాని ఏవిధంగా, ఏ పద్ధతిలో దానిని సాధించగలమనే విషయం వచ్చినప్పుడు అనేక రకాలైనటువంటి భావాలు వెల్లడించడం జరిగింది. నేను ట్రయల్ కోర్టు లతో పాల్గొనే అవకాశం వచ్చింది. పేదవాడు ఒకడు ఉన్నాడు అనుకుందాము. వాడికి సహాకారం కావాలి. వాడు ఎవరి దగ్గరకు పోవాలి—ఫలానా సహాయము కావాలని. తహశీల్దారు దగ్గరకు పోవాలా, రెవిన్యూ ఇనస్పెక్టరు దగ్గరకు పోవాలా, మునసబు దగ్గరకు పోవాలా, పోలీసు హెడ్ కానిస్టేబుల్ దగ్గరకు పోవాలా, జడ్జి దగ్గరకు పోవాలా లేక ప్రయివేటు న్యాయవాది దగ్గరకు పోవాలా? సర్వసాధారణంగా ఇప్పుడు ఎవరి దగ్గరకు పోతున్నారో గౌరవసభ్యులకు తెలియదు అనుకుంటాను. సాధారణంగా ఒక పైరవీకారుడు దగ్గరకు పోతాడు లేక ఒక టౌట్ దగ్గరకు పోతాడు. లేకపోతే పైరవీకారో, టౌటో అతనియొక్క అవసరాన్ని గుర్తింపు చేసుకొని అతని దగ్గరకు పోయి నీకు కావలసినటువంటి దావా వేయిస్తాను రమ్మని పట్టుకొని, వాడి దగ్గర కొంత డబ్బు తీసుకొని ఫలానా న్యాయవాది గొప్పవాడు అని చెప్పి అక్కడికి తీసుకొని పోవడం వారిని లిటిగేషనులో ఇరికించడం తరువాత అతను సర్వనాశనం కావడం—ఈ మధ్యలో వీడు ఎంత మొత్తం కావాలంటే అంత మొత్తం అపహరించడం జరుగుతున్నది. మనం ఎంత వద్దనుకున్నా ఈ ప్రయివేటు టౌట్‌లను, పైరవీకారులను నిరోధించలేక పోతున్నాము. లీగల్ ఎయిడ్ టు ది పూర్ అరేంజి చేసాము—తహశీల్దారు లేక రెవిన్యూ ఇనస్పెక్టరు చూసుకొంటున్నారు—వీరికి అడ్మినిస్ట్రేటివ్ మెషినరీ అప్పగించాము అంటే వారి దగ్గరకు పోవడమనేది సామాన్యమైన గ్రామస్థుడికి, సాధారణమైన పౌరునికి అంత అందుబాటులో ఉండే విషయం కాదు. కొన్ని అంతులు కూడా ఉంటాయి. కొన్నికొన్ని సందర్భాలలో కొంతమంది ఆఫీసర్సు చేసిన దురన్యాయాలకు వారు పాల్పడి ఉంటే చెప్పుకునే అవకాశం ఉండదు. ఒక నాన్ ఆఫిషియల్ లాయర్ దగ్గరకు, ఒక బాడీ దగ్గరకు పోయి తన మొర చెప్పుకొనడం అవసరమనేటటువంటి ఉద్దేశంతో లీగల్ ఎయిడ్ కమిటీ ఒకటి ట్రయల్ కోర్టు లెవల్‌లో ఉండడం అవసరం. ఈ లీగల్ ఎయిడ్ కమిటీ అంటే స్వచ్ఛందంగా కొంత మెషినరీ జీల్‌తో 4, 5గురు యువకులు మేము లీగల్ ఎయిడ్ కమిటీగా ఉన్నాము అంటే వారిని అభానుపాలు చేయడం కాదు. ఈ లీగల్ ఎయిడ్

కమిటీ దొంగ కమిటీ. వీరు న్యాయం చేయడం లేదని, వీరి దగ్గర డబ్బు గుంజుకొంటున్నారు లేకపోతే వీరు ఏదో సంపాదించుకొనేదానికి చూస్తున్నారు అని అనడానికి ఉండదు.

కొంత మంది పేరుపొందినటువంటి న్యాయవాదులు ఫ్రీలీగల్ ఎయిడ్ యెందుకు యిస్తారు? వారు వాళ్ళ కేసులతోనే సతమతమవుతూ ఉంటారు. 1.10 p.m. వారికి యీ లీగల్ ఎయిడ్ కమిటీస్‌లో సర్వ్ చేయవలసిన అవసరం ఏమివచ్చింది? సాధారణంగా అనుభవం ఉన్న న్యాయవాది దగ్గరకే పోవాలని తహతహ వెల్లడిస్తారు. ఈ లీగల్ ఎయిడ్ కమిటీస్‌లో ఉన్నటువంటి యువకుల దగ్గరకు యెందుకు వస్తారని భావం వెల్లడిచేసారు. ఇది సబబు కాదని చెబుతున్నాను. ఎందుచేతనంటే యెంతో డబ్బుసంపాదించిన న్యాయవాదికికూడా కొంత సోషల్ కాన్సస్‌నెస్, సోషల్‌వర్క్ చేయాలని తప్పకుండా ఉంటుంది. అట్లా అనమంటే కొన్ని లక్షలు, వేలరూపాయలు సంపాదించి పేరుపొందినవారుచిన్న చిన్న ఉద్యోగాలు చేస్తున్నారు. అది గతంలో ఫ్రీడమ్ స్ట్రగుల్స్ అప్పుడు కూడా తెలుసు. ఇప్పుడయితే యే పదవిని పొందినప్పటికి డబ్బు సంపాదన కోసం పొందుతారని అనుకోవడం న్యాయంకాదు. చాలామంది న్యాయవాదులు ప్రాక్టీస్‌ను వదలిపెట్టి ఎం.ఎల్.ఎలు కావాలని అనుకుంటున్నారు. డబ్బు సంపాదించాలనే ఉద్దేశంతోనేకాదు. అందుచేత లోకల్ ఎయిడ్ కమిటీస్ పైన It is an honour done to them. It satisfies their conscience- కనుక యీ లీగల్ ఎయిడ్ కమిటీస్‌కు పేరుపొందిన న్యాయవాదులు రారు అనుకోవడం పొరబాటు. ప్రధాన న్యాయమూర్తి కాని యెవరైనా కానీ టాప్‌లాయరును పిలిచి యీ కేసు న్యాయం చేయాలంటే తప్పకుండా చేస్తున్నారు. వారికి యెంతడబ్బు వచ్చేటటువంటి కేసులు ఉన్నప్పటికిని అ కేసుని తీసుకొని శ్రద్ధాసక్తులతో ఆ కేసులకు న్యాయం సాధించడంకోసం ప్రయత్నం చేసారు. ఈ లీగల్ ఎయిడ్ కమిటీస్‌ను సరియైన స్థాయిలో, సరియైన వ్యక్తులతో కాన్సిట్యూట్ చేసే కోర్టు లెవల్ దగ్గర యేర్పాటు చేస్తే ఈ లీగల్ ఎయిడ్ దగ్గరకు నా గతి యిది, నా డాక్యుమెంటు యిది, నా సాక్ష్యం యిది, నాకు అన్యాయం జరుగుతుందని మొరబెట్టుకొని చెప్పుకుంటే దానిని పరిశోధన చేయడానికి అవకాశం ఉంటుంది. పరశురామనాయుడుగారు అన్నారు యిదొక పరిశోధనా? ఇనొక కోర్టా అని చెప్పారు. ఏ లాయరు అయినాకాని ఏక్లయింట్ వచ్చినా వానియొక్క కేసు ఏమిటో విచారించి తెలుసుకొనడానికి కొంత టైము పడుతుంది. ఒక రోగి డాక్టరు దగ్గరకు వెడితే అతనిని డయాగ్నైజ్ చేయడానికి కొంత టైము పడుతుంది. అ రోగి వచ్చినాడుకదా అని వెంటనే యింజక్షన్ ‌పుచ్చుడు కదా. లీగల్ ఎయిడ్ కమిటీస్‌కు వచ్చినవారియొక్క కేసులు విచారించి దానియొక్క పరిస్థితి ఏమిటో తెలుసుకొని, అది సబబు, దానికి క్యూర్ ఉందని తెలిసినప్పుడు వారికి సర్టిఫికెట్ యిస్తారు. ఈ పద్దతిలో ఆలోచనచేసి ఒక లీగల్ కమిటీ డిస్ట్రిక్టు లెవల్‌లో, ఒక ట్రయల్ కోర్టు లెవల్‌లో ఉండాలి. సాధారణంగా అది ప్రతి ఒక పేదవానికి అందుబాటులో ఉంటుంది. ఫలాని తాలూకాలో

గవర్నమెంటు లీగల్ ఎయిడ్ కమిటీని ఏర్పాటు చేశారని, ఫలాని వారు సభ్యులని, అంటే గ్రామాలలో ఉండే ప్రతి ఒకరు యీ పేదవారందరిని వదిలిపెట్టి చక్కగా యీ కమిటీస్‌కు పోయి నా పరిస్థితి యిది నాకు సహాయం చిక్కుతుందా చిక్కదా అని చెప్పుకొనేదానికి ఉపయోగ పడుతుంది. అందువల్ల యీ లీగల్ ఎయిడ్ కమిటీస్ డిస్ట్రిక్ట్ కోర్టులెవెల్‌లో, ట్రయల్ కోర్టు లెవెల్‌లో యేర్పాటు చేయాలనేది యీ బిల్లులో పెట్టిన అంశం. ఈ లీగల్ ఎయిడ్ కమిటీస్‌ను ఒక స్టేట్ కౌన్సిల్ అనేది యేర్పాటు చేయాలి. ఈ స్టేట్ కౌన్సిల్ లో ఒకచీఫ్ జస్టిస్, స్పీకర్ నామినేట్ చేసిన శాసన సభ్యుడు, రిజిస్టార్, లా సెక్రట్రీ, ఎడ్వకేట్స్ అసోషియేషన్ ప్రసిడెంటు ఉంటాడు. ఇది ఒక స్టేట్ కౌన్సిల్. వారు ఒక లీగల్ ఎయిడ్ కమిటీస్‌ను యేర్పాటు చేస్తారు. ఈ కమిటీస్ పేద ప్రజలకు సహాయ పడుతుందన్న చిన్న సూత్రం యీ బిల్లులో రూపొందించారు. It is very easy to criticise but very difficult to construct ఈ లీగలెడ్ కమిటీని ఏ విధంగా రూపొందిస్తారని వేరే వాళ్లు అడిగితే తికమక పడుతూనే వున్నారు. దానికి వేరియస్ ఐడియాస్ వున్నాయి. కాని దానికి కాంక్రీటు షేపు యిచ్చి ఈ పద్ధతిన పోదామని ఎవరూ సూచించలేక పోయారు. నా మిత్రులు చాలా మంది ట్రయల్ కోర్టులు, అప్పెలేట్ కోర్టులయొక్క అనుభవాన్ని పురస్కరించుకొని క్రోడీకరించుకొని దానిని 10, 15 రోజులు కూర్చొని చేశాము. ఇది సమగ్రంగా వుందని చెప్పడం లేదు. ఎందు చేతనంటే యిది నాన్ అఫిషియల్ బిల్లు. యిది నాన్‌మనీ బిల్లు. అందువల్ల యీ పరిధిలోనే యీ చట్టాన్ని బిగించడం జరిగింది. ఇది ఒక ఆలోచన. ఇది ఒక బేస్‌గా క్రియేటు చేయడానికి యిచ్చాను. మన లీగల్ సెక్రటేరియట్ కూడా కేవలం యెద్దో కేంద్ర ప్రభుత్వముచేస్తుందని ఊరుకోనుట్టుకూడనిజమే. పెద్దపెద్దమే ధావులు, కృష్ణయ్యర్ గారుభగవత్ గారు, లాకమిషన్‌లో వున్నవారందరూకూడాఆలోచన చేస్తున్నారు. అక్కడ్నుంచి వస్తేనే తెలుస్తుంది. లేక పోతే తెలియదు అనే భావాన్ని పెట్టుకోవద్దు. అటువంటి యిన్‌ఫీరియారిటీ కాంప్లెక్సు అవసరం లేదు. మనకు వున్నట్టువంటి మునిసిపల్ కోర్టులలోను మేజిస్ట్రేట్లు కోర్టులలోను ప్రాక్టీసు చేస్తున్న లాయర్లుకు తెలుసు. They know where the shoe pinches. మనము యెన్ని చేసినప్పటికి వారి యొక్క పద్ధతి వారి యొక్క సైకాలజీ, వారి యొక్క సహాయాన్ని పొందగలిగిన రోజునే యీ లీగల్ ఎయిడ్ కమిటీసు జయప్రదం అవుతాయి. థియరిటికల్‌గా ఎంత బాగా వున్నప్పటికి ప్రాక్టికల్‌గా ఫెయిల్ అవడానికి అవకాశము వుంటుంది. ఈ దృక్పదాన్ని కూడా మనస్సులో పెట్టుకుంటే లా సెక్రటేరియట్ మనస్సులో పెట్టుకొని చిత్తశుద్ధితో తమ స్వంత బిల్లును ఏర్పాటు చేసి, ఒక వేళ కేంద్ర ప్రభుత్వము నుంచి వచ్చిన బిల్లు దాని మీద యింప్రువుమెంటు వుంటే తప్పకుండా దానిని పాటించడానికి అభ్యంతరము వుండదు. దానికి వారిని స్వంత ప్రయత్నము చేయవలసిందిగా కోరుతూ మంత్రి గారు చెప్పినటు భారత దేశంలో ప్రతి చోట యీ డిబేటు జరుగుతూ యిది సత్ఫలితాన్ని రూపొందిస్తుందని ఆశ నాకు వుంది. ఆ ఆశతో యీ బిల్లును విత్‌డ్రా చేసుకుంటున్నాను.

Chairman:—The question is "That leave be granted to withdraw the Andhra Pradesh Free Legal Aid to the Poor Bill, 1976"

The motion was adopted.

The Bill was withdrawn by leave of the House.

NON-OFFICIAL RESOLUTIONS.

re: Cancelling the levy of paddy on ryots having less acres of land and collecting levy in graded system from have more than five acres of land.

శ్రీ కాజ రామనాథం:—అధ్యక్షా, గత వారం ఈ రెజల్యూషన్ మాట్లాడినాను. ఇపుడు యీ ఒక ఎకరం నుంచి ఐదు ఎకరాల వరకు [illegible] మనము ఉపసంహరించాలన్న విషయము మీద గత సంవత్సరం వరకు వున్నటువంటి పరిస్థితులు వేరుగా వున్నాయి. యీ సంవత్సరం వున్న పరిస్థితులు వేరుగా వున్నాయని మనవి చేస్తున్నాను. యీ సంవత్సరం మనము గిట్టుబాటు ధర కొరకు కోరేటటువంటి వారిని చూడండి అని ప్రభుత్వాన్ని కోరే పరిస్థితిలో రైతు ఈనాడు వున్నాడు. రైతు యొక్క పరిస్థితిని మనము అర్థము చేసుకొని అతనికి యింకా యెక్కువగా ధర వచ్చేటట్లుగా చేయాలంటే యీ లెవీ యిచ్చిన వారందరికి కూడా ప్రభుత్వము హాండిలింగు చార్జెస్‌తో కాని యీనాడు వున్నటువంటి ఫుడ్ కార్పొరేషను ఆఫ్ ఇండియా వారి దగ్గర వున్న మార్జిన్ మనీతో పంచి కొని బస్తాకు ఒక రూపాయి నుంచి రెండు రూపాయల వరకు బోనస్‌గా మనము సహాకారం చేయడం మంచిదనిపించుకుంటుంది. ఆ విషయం మనము గమనించినపుడు లెవీని మనము వ్యతిరేకించే దానికంటె యీ సంవత్సరం లెవీ యివ్వని వారి మీద ప్రభుత్వము ఏ విధమైన చర్యలు తీసుకుంటుందని అనుకోను. ఇప్పటికే వారి టార్గెట్టు పూర్తి అయింది. దీనితో బాటు రైతుకు గిట్టుబాటయ్యే ధర రావడం కోసం యీ లెవీ యిచ్చిన ప్రతి రైతుకు బోనసు రూపేణా మనము లోగడ యిచ్చినట్లుగా బస్తాకు 8 రు.లు యిచ్చినట్లయితే యిచ్చినటువంటి వారికి కావి [illegible] వంటి వారికి కావి మేము యీ లెవీ యిస్తున్నాము [illegible] బాధ లేకుండా వుంటుంది. [illegible] మనకు కావలసిన సమస్యలను తిరిగి మరొకసారి వచ్చే సంవత్సరం వున్నటువంటి పరిస్థితులను బట్టి లెవీ భారం అవి [illegible] యీ ఒక ఎకరం నుండి [illegible] వరకు తీసి వేస్తే విషయాన్ని ఆలోచించవచ్చును. [illegible] పరిస్థితిలో [illegible] వుంటుంది అనుకోవటం లేదు. [illegible] రైతుకు కావలసిన [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] రైతు అనుకోరు. [illegible] అర్థము చేసుకోవడం బాగుంటుందని చెబుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను [illegible]

Non-Official Resolution re: Cancelling the levy of paddy on ryots having less than five acres of land and collecting levy of paddy in graded system from those who have more than five acres of land.

1.20 p.m. * శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు:— అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు యీ చర్చలో పాల్గొంటు రైతాంగము ఒక ఎకరానికి మినహాయింపు అని యిచ్చారు. ఒక ఎకరం బదులు 5 ఎకరములు వరకు యీ ప్రొడ్యూసరు దగ్గర నుంచి మినహాయింపు యివ్వాలని గౌరవ సభ్యులు రామశర్మ గారు యీ తీర్మానాన్ని ప్రవేశపెట్టి వాటిని గురించి కూడా మాట్లాడారు. మీకు తెలును. ఈ సభలోనే ఒక మారు కాదు పలుమార్లు ధాన్యం కొనే వారు లేరు. ప్రొక్యూర్‌మెంటు ప్రైసు కన్న తక్కువగా అమ్ముతున్నారు అని, రైతాంగం అంతా బాధ పడుతున్నారు. వారి ధాన్యం విడుదల చేసుకోలేకుండా ఉన్నారని గౌరవ సభ్యులు చెబుతూ వచ్చారు. ఎఫ్.సి.ఐ. కావచ్చు. స్టేట్ సివిల్ సప్లయిస్ కార్పొరేషన్ కావచ్చు. పర్‌చేజింగ్ సెంటర్స్ పెట్టి రైతాంగం ఉన్న ధాన్యాన్ని ప్రొక్యూర్‌మెంటు ప్రైసుకు తీసుకోవాలని పదే పదేగా సభ్యులు చెబుతూ వచ్చారు. ఇటువంటి పరిస్థితులలో ప్రస్తుతానికి ఈ మినహాయింపు అంత అవసరమా అని చర్చించాలి. ముందు ఒక ఎకరాకు మినహాయింపు యివ్వడం, తరువాత రెండున్నర ఎకరాలవరకు మేజర్ యిరిగేషన్ సోర్సెస్‌లో రెండున్నర క్వింటాల్స్ యిస్తున్నారు. మిగతా సోర్సెస్‌లో ప్రొడ్యూసర్ లెవీ యివ్వనక్కరలేదు. రెండున్నర ఎకరాల నుంచి 5 ఎకరాల వరకు మేజర్ సోర్సెస్‌లో మూడు క్వింటాల్స్, మిగతా సోర్సెస్ క్రింద ఒక క్వింటాల్. రెండున్నర ఎకరాల లోపు వారికి డెల్టా ఏరియాస్, నాగార్జునసాగర్ పోచంపాడు, ప్రాజెక్ట్, హై లెవెల్ కెనాల్, తప్ప మిగతాచోట్ల రిలీఫ్ యిస్తున్నది. మిగతా రాష్ట్రాలలో ప్రొడ్యూసర్స్ లెవి ఏ రకంగా పెట్టారు అనేది చూస్తే—కర్ణాటకలో ఒక ఎకరా లోపుగా ఉంటే దానికి లెవీ లేదు. ఒక ఎకరా పైన 5 ఎకరాల వరకు స్లాబ్ సిస్టమ్ యున్నది. మహారాష్ట్రలో మూడు ఎకరాలు వరకు యున్నది. కేరళలో డెఫిసిట్ ఉండి యితర రాష్ట్రాల నుంచి దిగుబడి చేసుకుంటు ఆహార సప్లయి చేసే రాష్ట్రంలో రెండు ఎకరాలు ఎగ్జంప్షన్ అని పెట్టారు. కనుక ప్రస్తుతానికి మినహాయింపు అవసరం లేదు. రేపు సంవత్సరం కరీఫ్ వచ్చినపుడు ఆలోచన చేయవచ్చు. ఇపుడు అవసరం లేదు. ఇప్పుడు రబీ వచ్చినది. రైతాంగం అంతా రబీ పెట్టలేదు. గుంటూరు కృష్ణ, వెస్టు గోదావరి జిల్లాలో గిట్టుబాటు ధర లేదని, ప్రొక్యూర్‌మెంట్ ప్రైస్ కన్న తక్కువగా అమ్మవలసిన పరిస్థితి వస్తున్నదని చెప్పినప్పుడు రబీకి సంబంధించినంతవరకు ఆ ధాన్యాన్ని ఏ విధంగా అమ్ముకోలేని పరిస్థితి ఉన్నప్పుడు రైతాంగానికి ఉపయోగపడుతుంది. దగ్గర దగ్గర ప్రొక్యూర్‌మెంట్ సెంటర్స్ పెట్టి అంతవరకు ఆయినా విడుదల కావడానికి అవకాశం ఏర్పడుతుంది. అందువల్ల ప్రస్తుత పరిస్థితులలో అవసరం లేదు. ముందుకు ఆలోచన చేస్తాము. అప్పుడు ఉండే పరిస్థితులలో మన రాష్ట్రంలోనే కాదు. ఇతర రాష్ట్రాల అవసరాల దృష్ట్యా చూశాము. 1974-75 లో రెండున్నర ఎకరాల నుంచి 5 ఎకరాల వరకు ప్రొడ్యూసర్ లెవీ క్రింద 2 లక్షల, 60 వేల

టన్నులు, 5 ఎకరాల పైన ఉన్న వారి నుంచి 3 లక్షల 45 వేల టన్నులు వచ్చినది. ప్రొడ్యూసర్ లెవీ నుంచి వచ్చే దానిలో వారు చెప్పే సలహాను అనుసరించి నట్లయితే సగం కూడ రాదు. గౌరవసభ్యులు రామనాథంగారు చెప్పారు. ఈ మధ్య కాబినెట్ సబ్ కమిటి ఆలోచన చేసినది. ఇప్పుడు ఉండే పరిస్థితిలో రైతుకు సహాయ పడాలి. ఎరువుల కాస్ట్‌లో సబ్సిడి యివ్వడమా ఏమిటి అని సబ్ కమిటి ఆలోచన చేస్తు యున్నది. ఆవిధంగా సహాయ పడడం బాగా ఉంటుందని, అది వీలు అవుతుందని ఆలోచన చేస్తున్నామని మనవి చేస్తున్నాను. ఇంతకు ముందున్నటువంటి కేసులు విత్‌డ్రా చేయడానికి యిన్‌స్ట్రక్షన్స్ యిచ్చాను ప్రొసిక్యూషన్ పెట్టవద్దని, మీసా క్రింద ప్రొడ్యూసర్స్ లెవి యివ్వనటువంటి కారణం చేత తీసుకోవద్దని కలెక్టర్స్‌కు యిన్‌స్ట్రక్షన్స్ యిచ్చాము. రామశర్మ గారు విత్‌డ్రా చేసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

*శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ:—ఇప్పుడు ఈ సెకండ్ క్రాప్ ఉన్న సిట్యుయేషన్‌లో అడ్వాంటేజ్ పొజిషన్ వచ్చినది కాబట్టి చెపుతున్నారు. ఫస్టు క్రాప్ పొజిషన్ దృష్టిలో పెట్టుకుంటే మొన్న వర్షాల వల్ల ధాన్యం దెబ్బతింటే కొని తీసుకు రమ్మని చెప్పారు. ఏ ధాన్యం పంపితే అది రైతు దగ్గర తీసుకోవాలని యిన్‌స్ట్రక్షన్స్ ఉన్నాయి. ముక్కి పోయినాయి. పనికి రావు, కొనుక్కురావలసిన గతి పట్టింది. రెండు ఎకరాలకు ఆమోదించండి. నెక్‌స్ట్ సీజన్ నుంచి అమలు జరుపుకుందాము. రైతుకు ఏ ధాన్యం పండితే ఆ ధాన్యం ప్రొక్యూర్‌మెంట్‌కు తీసుకోవాలి. కొని తీసుకురాలేదు. ఆ యాస్పెక్టులో ఎందుకు ఆలోచించకూడదు?

*శ్రీ సి.హెచ్. సుబ్బారాయుడు:—ప్రొడ్యూసర్స్ లెవీ కావచ్చు. మిల్ లెవీ కావచ్చు. స్పెసిఫికేషన్ ఉన్నాయి. ధాన్యం గాని, బియ్యం గాని. ఆ స్పెసిఫికేషన్స్ పరిమిసబుల్ లిమిట్స్ ఉంటే తీసుకుంటారు. పర్మిసబుల్ లిమిట్స్ మించిఉంటే తీసుకోరు. డామేజ్ అయినప్పుడు ఆ కన్సర్న్‌డ్ కలెక్టర్స్‌కు పవర్స్ యివ్వడంజరిగింది. అది తగ్గించడానికి గాని, మినహాయింపు చేయడానికి గాని అక్కడ ఉండే స్థానిక ఉద్యోగుల ద్వారా రిలీఫ్ పొందడానికి అవకాశం యున్నది. ఖరీఫ్ ప్రొక్యూర్‌మెంటు అయింది. రబీకి ఎంటర్ అవుతున్నాము. ఖరీఫ్ ప్రశ్న ఉండదు. వచ్చే సంవత్సరం కావలసి ఉంటే అప్పుడు ఉండే పరిస్థితిలో ఆలోచన చేయవచ్చు.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ:—రైతు పండించినది పుచ్చుకోడానికి రిస్ట్రిక్షన్ ఏమిటి? ఏ ధాన్యం పండిస్తే ఆ ధాన్యం యిస్తాడు ప్రొక్యూర్‌మెంట్‌కు. ఇది కండెమ్ చేసి కొనుక్కురమ్మంటున్నారు.

శ్రీ జె. వెంగళరావు:— ఫుడ్ కార్పొరేషన్ స్టాండర్డ్సు రిపడితే తీసుకుంటాడు. పనికిరానిది యిస్తే తీసుకుంటాడా?

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ:— పండకపోతే ఎక్కడనుంచి తీసుకువస్తాడు?

శ్రీ జె. వెంగళరావు:— పండకపోతే రెమిషన్ యిస్తాము. తీసివేస్తాము.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ:— పండించిన ధాన్యాన్ని తీసుకోమనండి. కాని యివ్వకుండా చూడండి.

శ్రీ జె. వెంగళరావు:— అట్లాంటి కేసులో లిబరల్‌గా ఉంటాము. రైతును పీడించము.

శ్రీ కుడిపూడి ప్రభాకరరావు:— వంకా సత్యనారాయణ గారు చెప్పినది కరెక్టు. లిబరల్‌గా ఉంటామని అని చెప్పుతున్నారు. ఇక్కడ చెప్పుతున్నారు బాగానే యున్నది. లోయర్ రంగ్‌లో విలేజస్‌లో యిది పని చేయదు. చొచ్చి నట్లు యింకో చోట కొని తీసుకురమ్మంటున్నారు. అది లేకుండా యిన్‌స్ట్రక్షన్స్ యివ్వాలండి.

శ్రీ జె. వెంగళరావు:— వారు చెప్పినది వీరు చెప్పినది తేడా లేదు. రెండింటిలో లిబరల్‌గా ఉంటాము.

శ్రీ బి. రామశర్మ:— అధ్యక్షా, గతంలో 1972 లో రెండున్నర ఎకరాల లోపు వున్నటువంటి రైతుకు లెవీ నుండి మినహాయింపు యివ్వడం జరిగింది.

Sri J. Vengala Rao :—Our levy system, inspite of all its defects, is the most systamatic and best system in the country. మిగతా రాష్ట్రాల వారు కూడ దీనిని ఎడాప్ట్ చేయాలని చూస్తున్నారు. ఇదివరకు ఒక ఎకరం నుంచి రెండున్నర ఎకరాలు ఉన్న దానిని ఒక ఎకరమ్మునకు మార్చాము. మామూలుగా స్లాబ్ రేట్ మీద ఎక్కువ ఉన్న వారి దగ్గర తీసుకోవాలన్ని ప్రొక్యూర్‌మెంట్ పాలసీ. 20 పాయింట్ ఫార్ములాలో మొట్టమొదటి పాయింట్ ప్రొక్యూర్‌మెంట్, డిస్ట్రిబ్యూషన్. ఈ ప్రొక్యూర్‌మెంట్ బాగా చేయాలి. ఈ సంవత్సరం మాదిరిగానే దేశమంతా ప్రతి సంవత్సరం ఉంటుందని అనుకోవద్దు. ఈ సిస్టమ్‌ను స్ట్రెన్‌దెన్ చేసుకోగలిగితే దేశమంతా ఒక జోన్ యిచ్చినా ఫరవాలేదు. సదరన్ జోన్ చేయాలి గవర్నమెంట్ ఆఫ్ యిండియాకు ప్రోత్సాహము. గవర్నమెంట్‌కు యివ్వవలసిన లెవీ యిస్తే పేదవారికోసం, తక్కువ స్ట్రాటాలో ఉన్న వారి కోసం, యిండస్ట్రియల్ లేబర్ కోసం బియ్యం యివ్వడానికి సఫిషియంట్ స్టాక్ ఉంటుంది. మిగతాది రైతులు ఫ్రీగాను వచ్చినప్పుడు

యిష్టంవచ్చినట్లు అమ్ముకోడానికి వీలు వుంటుందని ఈ సంవత్సరం సదరన్ జోన్ ఎత్తా చేయమని వ్రాశాము. This is the best system with all its defects. రైతులకు పంటలు పోయినప్పుడు, రైతులకు తక్కువ పంట పండినప్పుడు ప్రభుత్వం లిబరల్ గా ఆలోచిస్తుంది. ఈ సిస్టం పెట్టిన తరువాత మనం తీసుకున్న తరువాత రైతులు అమ్ముకోడానికి ఎత్తా చేయడానికి వీలు వుంటుంది. కేరళ గాని యితర రాష్ట్రాలు గాని .... సత్యనారాయణగారు వినండి .... మాట్లాడినప్పుడు ప్రతిసారి కేరళ గురించి చెబుతూ ంటారు కదా. రాష్ట్ర ముఖ్య మంత్రుల సమావేశంలో ఆంధ్ర లెవీ సిస్టం ఎడాప్ట్ చేయాలని మిగతా ముఖ్యమంత్రులందరూ అనుకున్నారు. కొన్ని డిఫెక్ట్సు ఉన్నప్పటికి ఇది బెస్టు సిస్టం. శ్రీకాకుళం, విశాఖపట్నం జిల్లాలలో వెనుక ఎట్లా వున్నా, ఈ సంవత్సరం దారిలో పడ్డారు. ఇబ్బంది పెట్టకుండా సాధ్యమైనంతవరకు వచ్చే రాబీ సీజనులో అమలు చేద్దాం. అప్పుడు తగ్గించవలసి ఉంటే చర్చించవచ్చును. ఇప్పుడు ప్రెస్ చేయవద్దని మనవి చేస్తున్నాను. లెవీ విషయంలో అనుభవం మీద ఒకటి చెబుతున్నాను. ఎకరం, రెండెకరాలున్నవాడు ఎప్పుడూ లెవీ ఎగగొట్టడు. తహసీల్దారు రాగానే బస్తా, రెండు బస్తాలు యిచ్చి డబ్బు తీసుకుపోతాడు. ఏ రిప్రజెంటేషన్సు వచ్చినా, ఎగగొట్టినా, పెద్ద భూస్వాములనుంచే వస్తాయి. రైతులపై క్రితం సంవత్సరం ఈ సంవత్సరం పెట్టిన కేసులు విత్‌డ్రా చేసాము. హెరాస్‌మెంట్ లేకుండా చేస్తున్నాం. వచ్చే సంవత్సరం విషయం అప్పుడు ఆలోచించవచ్చు. దయచేసి దీని నిప్పుడు విరమించుకోవాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ బి. రామశర్మ:— ఈ సిస్టంను నేను వ్యతిరేకించడం లేదు. పేద వారికి లాభం కలిగేట్లు వుండాలనే మేము కోరేది. ముఖ్యమంత్రి గారి హామీని పురస్కరించుకుని నేను నా రిజల్యూషన్ విత్‌డ్రా చేసుకుంటున్నాను.

Chairman : The question is :

"That leave be granted for withdrawal of the following resolution"

"That this House recommends to the Government to cancel the levy of paddy on ryots having less than five acres of land and collect levy of paddy in graded system from those who have more than five acres of land".

The motion was adopted.

The resolution was withdrawn, by leave of the House.

Chairman :—The House now stands adjourned till 8.30 a.m tomorrow.

(The House then adjourned till half past eight of the clock on Saturday, the 27th March, 1976).